

Regum III

m Coartor nimis. qz quodlibet sacerdotem videtur durus.
n Sed melius est ut incidat regis eligendo pestilentia trius
 dierum cum de dei misericordia sperabat: tum qz si elegisset sa-
 mem septem annos ipse et alii diuites puidissent sibi de vi-
 cto: et pauperes fuissent nimis afficti. Itet si elegisset fugā
 roā aduersariis ips-
 se et alii potentes fuis-
 sent protecti auxilio
 pugnatoꝝ et refugio
 fortalicioꝝ et ceteri
 fuissent occisi: et ido
 elegit penam omnibus
 equalem: qz pestile-
 nia a deo imissa eq̄li-
 ter poterat cadere super
 regem et pauperem.
o Immisitqz dñs
 pestilentia. Hic po-
 nit dicte pene execu-
 tio cum dicit.

p De mane vs. ad
 tps p̄stitutū. i. vsc
 ad etiā die inclusione
 vi dicit aliq: qz sic
 erat pena decernita.
 Sed hoc nō vive-
 rum. qz. j. dī. Venit
 aut̄ gad ad dō i die
 illa: et v̄ loq sc̄ptura
 de p̄ia die pestilentie
 Ad h̄ em̄ venit gad
 vi dō offerret hololo-
 caustum et cessaret pla-
 ga inchoata: vt h̄. j.
 Et qz v̄ etiā qz tps
 pestilentie nō erat co-
 summata et id dicit
 aliq qz tps p̄stitutū
 intelligit tps p̄adū
 H̄ tale tps nō v̄ eē
 p̄stitutū in lege: et id
 dicit aliq et meliꝝ: vt
 v̄ qz tps p̄stitutū
 intelligit hora sacri-
 ficij resp̄tini. Illud
 em̄ statutū fuit in le-
 ge. Exo. xxix. ita qz a
 mane prime diei v̄s-
 qz ad horā illā mor-
 tui sunt de poplo. lxx
 milia virorū. H̄ tunc
 occurrit dubium: qz si
 cum dictū ē pestilentia
 triū dierū erat deter-
 minata. et sic v̄ qz sit
 mutatio facta in deo. Id qz dōm qz nō: qz pestilentia trius
 dierū erat dicta qz modū p̄minatioꝝ sic Ione. iij. Adhuc qz
 draginta dies et niniue subuerteret qz tū nō fuit subuersa. sic
 in p̄posito duo dies pestilentie ultimi fuerūt tū qz p̄mina-
 tionē dicti. p̄im⁹ v̄o dies qz modū sine diffinitive. p̄p̄t qz
 fuit pestilentia tū illo die. id subdit. Miser⁹ ē dñs sup
 afflictionē r̄c. qz Juxta areā areuna. iste erat binom⁹. qz
 cu hac vocabat oratione: vt h̄. j. pali. xxj. **r** De. at gad. b
 p̄p̄t describit placatio offēse: qz oblationē dō ad dictū gad
 phete qz reuelationē dñt: qz notaſ cū dī. Et ascendit dñuid
 iuxta sermonē gad que p̄cepat ei dñs r̄c. **s** Et egressus
 adora. regē. i. fecit ei reverentia regi debitā. Iste em̄ qz quis
 esset gentilis erat amicus dñuid et et p̄federatus. qz p̄ eum
 dñuid habuerat p̄tem ciuitatis h̄rlm. Cetera patent vsc
 ibi. **t** Omnia dedit areuna regi. i. dare voluit: sed dñuid
 accipere noluit nisi p̄ p̄recio. vnde sequit. **v** Emit ḡ dñ-

uld aream r̄c. i. paralyp. xxj. dicit. Dedit ergo dñuid om̄s
 p̄ loco sc̄los aurū iustissimi p̄oderis sexcentū. Et iō l̄ra
 qz h̄ debet sic punctari. Emit ergo dñuid aream. et tace-
 tur hic preciū qd. i. palip. nō exprimit sexcentū aurū sc̄lo-
 rum: et sequit. **x** Et boues argenti sc̄lis qnq̄ginta. s. p

obus m̄.

y Et edifica. ibi dō
 altare dño. ille loc⁹
 est in q abraā voluit
 imolare ysaac filiuꝝ
 sum: vt dñcū fuit
 Gen. xxij. et iacob v̄l
 dit ibi scalā: vi dñcū
 fuit Gen. xxvij. et
 ibi postea fundatuꝝ
 fuit templuꝝ p̄ salo-
 monē vt h̄. j. tertio
 libro sexto ca. et secū
 do Paralyp. iiij.

z Explicit secund⁹
 liber Regum.
A Postilla sup ter-
 cium liby Regū in-
 cipit.

Capitulū. s.

a **E** rex da-
 uid seni-
 erat. In p̄
 cedentib⁹
 libris acutū est de re-
 gno filiorū isrl vñico
 hic p̄p̄t aḡt d̄ regno
 ei⁹ diuiso: p̄pter qd
 apud hebreos duo
 libri p̄cedētes sunt
 vñ⁹ liber qz vocatur
 samuel et duo seqn̄-
 tes sunt vñ⁹ alt⁹ liber
 qz vocat malachim,
 i. regum in plurali.
b Prio tgl̄ de dupli-
 ti regno agit p̄ue-
 florit: sc̄do p̄t ca-
 dere cepit. s. qzto li.
 qz extūc ḡtēs subdi-
 te hebreis ceperunt
 rebellare. et tandem
 dn̄ari eis et finaliter
 eos captiuitate. Circa
 p̄imum sc̄ndū qz
 vbi vñ regimē ter-
 minat seqn̄s incho-
 atur: id p̄ agit de re-
 gni vñitate sub salo-

mone in p̄incipio regni sui. secundo de regni dissolucionē
 circa finem vite sue. xj. ca. Prima i duas qz p̄ describitur
 ipsius salomonis regis institutio. sc̄do instituti confirmatio
 ca. iij. prima in tres: qz p̄ describit ipsius David senilis
 cōditio: sc̄do adonie ambito: ibi. Adonias autem: tertio
 salomonis promotio: ibi. Dixitqz nathan. Circa p̄imum
 dicit. **a** Et rex dñuid se. et tū non h̄ebat nisi. lxx. annos
 ad plus. qz. xxx. annoꝝ erat qzcepit regnare: et quadragi-
 ta annis regnauit: vt habet supra. iij. li. v. ca. Sed ad sensū
 p̄z qz aliqui citi⁹ senescunt et ali⁹ tardi⁹ fm̄ diuersitatē pplexio-
 nū et laboꝝ et curaz. **b** Cung⁹ operiret vestibus nō
 calefiebat: qz fuit satiſ mirabile de tanta frigiditate i ho-
 mine bene pplexionato. Cui⁹ vna cā assignat: qz a iuuen-
 tute fuit bellicosus. pp qd multos icūs et plagas sustinuit:
 ex quib⁹ plurim⁹ sanguis emanauit: pp qd citi⁹ senuit et
 infrigidat⁹ fuit. Ellia etiam cā additur qz ex visione angelis

Liber

tenetis gladiū euaginatū sup hserū salē vt dc̄m est. S. ii. l. xxiiij. c. supra modū territ⁹ fuit: timor aut̄ infrigidat et maxi⁹ ne excessi⁹: ppter qd̄ timētes pallescūt et tremūt. et id extūc dō notabilit̄ infrigidat⁹ fuit. illā etiā cām assignat Ha. sa. dicens q̄ B̄ fuit in pena peccati q̄ abscedit ora vest̄ saul. vt h̄. S. i. li. ca. xxiiij. Q̄ em̄ in hoc paccauerat videt q̄ ibidē subdit. Post hoc pcessit cor suu⁹ dō. eo q̄ abscedisset ora⁹ clamidis saul: q̄d̄ em̄ saul in regno tolerabat a dō dauid debebat euz reuererit: et q̄ in hoc irreuererent se habuit ad ip̄m fuit puni⁹ tūs pena corrūdēte. s. vt vestib⁹ nō calefieret in senectute fui⁹ illud Hapsē. xj. Per q̄ peccat q̄s p̄ hec et torquetur.

Et queram⁹ dō nō regi adolescētiā r̄c. glo. Piero. sup locū istum dicit sic. Nōne tibi v̄ si occidentē l̄sam sequar⁹ figmētū eē vel athe narū ludicra q̄ frigidus senex obuolutus vestiment⁹ ni si cōplexu⁹ adolescētula⁹ nō calescit r̄c. et id q̄ hic ē locatio gabolica: ita q̄ abilag virginē intel

ligit sapia q̄ est incorrupta q̄ cōiungit sensib⁹. Em̄ q̄ dō lobix. In antiq̄s est sapia. et b̄ maxime fuit in dō in q̄ in sene ciuitate maxime viguit spūs pphetie: put dc̄m fuit. S. ii. ca. xxiiij. et hec sapia calefecit regē dō ip̄m ad amore diuinū accendēdo. et talis modus loqndi pabolicus freqnter habeb̄ in sc̄ptura sicut h̄. iudicū. ix. Jerum̄ ligna vt vngerēt sup se regē r̄c. sicut fuit expositū ibidē. sed salua reuerentia hierony. istud dc̄m stare nō p̄t: vt v̄: q̄ circūstātia l̄re ōndit manifeste. q̄ abilag fuit quedā puella ad l̄raz adducta ip̄i dauid in remediu⁹ frigiditatis corporalis. qd̄ etiā patet ex hoc q̄ adonias q̄ erat iuuenis petiuit eam p̄ v̄ore mortuo dauid vt h̄. j. ii. ca. et id opt̄ dicē ad veritatē l̄re q̄ fuerit puella corporalis fm̄ hoc igit exponit cū dicit.

Dixerit ergo ei ser. sui. s. medici q̄ erat solliciti de ei⁹ vita plonganda ppter suā sanctitatē. Queram⁹ do. nō r̄c. dicit em̄ medici q̄ optimū remediu⁹ frigiditatē membro⁹ et galisim imminentē est amplex⁹ mulieris maxime iuuenile et v̄ginis. et id talis fuit adducta ip̄i dauid nec ex b̄ peccauit q̄ cū ea d̄xit m̄rimoniū vt magis patebit ex sequētibus. Genes em̄ quātūmūq̄ p̄t contrahere l̄z non p̄t generare: et sic dicit doctores: si mulier scient q̄hat cū frigido nō potēt eā cognoscere n̄b̄lomin⁹ tenet cōtract⁹ et sic fuit in ppheto. et id v̄ti amplexib⁹ hui⁹ v̄ginis i statu m̄rimoniali nō v̄t fuisse illicitū ip̄i dō: marie cū b̄ eēt ei in remediu⁹ tāte frigiditatis. Adonias. Dic p̄n̄ describitur ip̄i⁹ adonias abitio cū dō. f. Eleuabat dices r̄c. b̄ nō dicebat palā h̄ secretarijs suis q̄ ei fauebat vt postea habet. Fecitos sibi cur. r̄c. ad ōnitatōez et qndā dispositōez ad regnandū b̄. Nec corri. r̄c. v̄t q̄ ex b̄ dō peccauerit grauit. sic heli. vt dc̄m ē. S. i. li. c. ii. Nōm̄ q̄ nō ē sile: q̄ p̄tm̄ filio⁹ heli fuit recte h̄ deū: factū aut̄ adonie q̄tu⁹ exteri⁹ ap̄parebat nō erat nisi quedā vanitas v̄l ōnitatio q̄ sat̄ cōiter

mittitur filijs regū et forte dō q̄ laebebat i lecto nesciunt q̄ in h̄ excederet. et si scūt m̄ i grauit q̄ ad regnum aspiraret. qd̄ p̄z ex B̄ q̄ q̄ sibi s̄monuit. q̄ tāq̄ rex festū faciebat statū salomonē regē instituit. vt h̄. j. eo. ca. Et aut̄ et ip̄e pulcher r̄c. ex pulchritudine em̄ ista et ex hoc q̄ erat pri-

mogenit⁹ int filios dauid viuētes et q̄ p̄z v̄debat ipotē tē fuit elat⁹ ad usurpātū sibi honorez regū absq̄ licentia p̄tis. k. Et fīno e⁹ r̄c. Cui⁹ cā erat ex p̄te odonie vt p̄ ip̄m ioab q̄ erat mḡ mi litie h̄r̄ militiaz sibi fāvēt. Ex p̄te at ioab cā fuit. q̄ b̄ p̄cepat q̄ dō h̄ impone ret suo filio regturo et id q̄reb̄ vi p̄ eius auxiliū adonias in stitteret. et sic sibi p̄ceret. Et cū abiathar sacerdo. cuius cā fuit ex tēpe adonie. vt p̄ abiathar q̄ erat sum⁹ sacerdos p̄p̄ls ad ip̄m inclina ref. et ab ip̄o inunge ref. Ex p̄te v̄o abiathar cā fuit. descēderat de heli cui dictū fuerat ex p̄te dī q̄ filij ei⁹ cēnt a sumo sa

cerdotio deponēdi p̄ut dc̄m fuit. S. i. li. ii. c. Item q̄ sic dicit heb. a tē q̄ fugit dō de h̄rl̄m p̄p̄ absalō dūs nō dedit r̄fūz p̄ abiathar: sic tactū fuit. S. ii. li. xv. c. l̄z in alijs faceret offm̄ sumi sacerdotis. et id q̄reb̄ h̄re regē sibi fāvabilē ne a statu suo deūceret. Immolat⁹ q̄ adonias arte. in signū regie dignitatis. In lapidē zoelēth. Erat lapis magn⁹ ex cūltatē: in cui⁹ motōe et tractōe viri fortes expiebāt v̄ires suas. et id heb. dicit b̄. In lapidē tractuz. Qui erat vi. r̄c. hebrei dicit: soni fullonis q̄ xpe sonē illi erat loc⁹ vbi fulloēs gabat pānos et huic p̄sonat qd̄ h̄. j. iiij. li. xvij. de Ha psace. et socijs ei⁹. Steterū iuxta aqueductū piscine superiorē q̄ est in via agri fullonis: et sic fm̄ heb. zoelēth et rogel non sūt noia p̄p̄ia h̄ appellativa p̄. Nathā at. p. r̄c. q̄ nō fāvebat sibi h̄ salomonī. Dicit itaq̄ nathā. h̄ p̄n̄ describis ip̄i salomōis p̄motio. et scđo adonie p̄futatio: ibi. Id huc illo loqntē. Circa p̄mū p̄ ponit matr̄ p̄petitio: scđo regis p̄cessio ibi. R̄udit rex. et t̄cio p̄cessiōis executio ibi. Dixit q̄z rex. Petitio aut̄ m̄ris sc̄tā fuit de p̄cilio nathā q̄ zelabat p̄ salomone: q̄ ip̄m nutriterat et docuerat. vt dc̄m fuit. S. ii. li. xij. c. et q̄ ex reuelatione dñi dixerat ip̄i dō q̄ salomō eēt regt⁹ p̄ eū fm̄ q̄ dō refert. j. pali. xxiij. v̄ba nathā ad ip̄m vbi s̄bdit: ob hāc cām pacific⁹ vocabit. In heb. h̄. Nōm̄ ei⁹ salomō. r̄. xxix. c. dixit. Salomonē filiu⁹ meū elegit dñs. et postea eo. c. Salomonē q̄z filio meo da cor p̄fēm̄ r̄c. et h̄ ē q̄ dō h̄. Dicit itaq̄ nathā: et p̄z l̄fā v̄sq̄ ibi. Et salua aiam r̄c. timebat em̄ p̄babilis q̄ si adonias in regno confirmaret q̄ mortuo dō puniret bersabee criminē adulterij: et h̄ salomonē q̄reret mortis occasiōē. Et hic occurrit dubiū quō pphā dō timebat cum sic dc̄m est et reuelatione dixerat salomonē regt⁹ p̄ ip̄m. Id q̄d̄ dicēdū q̄ istō fuit qdā p̄missio sc̄tā ip̄i dō de suō tales at p̄missiōes diuie itelligēde s̄t s̄b p̄dīōe. s. si ex p̄te hoīm nō ponat impe

Regum III

dimentū sic diffus⁹
sunt declaratū s. i. li.
ca. ii. et lo pphā potē
rat timere ne per ali
qđ pctrū ipsi⁹ dō vel
bersabee sen. Salo
monis aliqd impe
dimentū quenisset.
A Ingredere ad re
gem dō et hoc autē
suramenuz sciebat
nathā p relatōem
dō vel bersabee. vel
fore qđ fuerat pñs.
C Oplebo ser. tu.
pmisit em̄ matrē ad
petenduz p filio: vt
cor. dō inclinaret: et
sic inneniret regē di
sponit ad pficiēduz
negociuz. **vii** In
clinauit se bersabee
et adorauit regē ado
ratione dulic.
P Dñe mi. hic for
mat petitioz suā in
qđ qñz exprimit q̄ fa
ciunt ad regē aim in
clinandū: qđ p hūli
ter petit dices. **D**ñe
mi. sed suramentū
ad mēoraz reducit.
di. Tu iurasti. p dñz
et. tercō supbiā ado
nie exp̄mit di. Et ec
ce nūc adonias reg
nat te viuēte et igno
rante. qđto deuotio
nem pp̄l ad p̄tarū
apponit dicens.

Verūtū dñe mi
rex tē. q. di. pp̄ls nō
approbat adonias ā
bitiōne sed expectat
mā determinationē
qnto piculuz psonē
sue et filij sui inducit
dicens. **E**ritz cum
dormierit dñs meus
rex cum patrib⁹ su
is. **E**rim⁹ ego et filius meus
a peccatores. **A**dhuc illa lo
quente cum rege nathan p
pheta venit. **E**t nunciauerit
regi dicētes. **A**dest nathā
ppheta. **L**unqz introissz in
conspectu regis et adorassz
eum. pñus in terram: dixit
nathan. **B**omie mi rex: tu
dixisti adonias regnet p̄
me: et ipse sedeat sup thro
num meuz. **Q**uia descen
dit hodier immolauit bo
ues et piguias et arietes pluri
mos: et vocauit vniuersos
filios regis et principes:
abiathar quoqz sacerdotē
illisqz vescentibus et bibē

tibus coram eo: et dicenti
bus viuat rex adonias: me
seruum tuum et sadoch sa
cerdotem: et banaiam filiū
ioiade famulum tuum salo
monem non vocauit. **M**u
quid a dño meo r̄ge exiuit
hoc verbū: et mihi nō indi
casti suo tuo q̄s lessur⁹ essz
sup thronū dñi mei regl p̄
eū. **E**t r̄ndit rex dō dicens
Elocate ad me bersabee. q̄
cū fuisset ingressa corā rege
et stetisset aī eū: iurauit rex
et ait. **I**luuit dñs q̄ eruit ani
mā meā de oī angustia: q̄a
sicut iurauit tibi p dñm deū
isrl dices: salomō fili⁹ tuus
regnabit p̄ me: et ipse sede
bit sup soliū meū p me: sic
faciā hodie. **S**ummissqz
bersabee in trā vultu: ado
rauit regē dices. **I**luuat do
min⁹ me⁹ rex dō in eternuz
Bixitqz q̄z rex dō. vocate
mubi sadoch sacerdotem et
nathā pphaz et banaia filiū
ioiade. **Q**ui cū ingressi fuis
sent corā rege dixit ad eos
Tollite vobiscū fuos dñi
vii: et imponite salomonez
filiū meū sup mulā meā: et
ducite eū in gion: et vngat
eū ibi sadoch sacerdos et na
than ppheta i regē sup isrl.
Et canetis buccina atqz di
cetis. **I**luuat rex salomon.
Et ascendet post eū: et ve
nietis in hierlm: et sedebit
sup soliū meū: et ipse regna
bit p me: illiqz p̄cipiā ut sit
dux sup isrl et super iudam
Et r̄ndit banaias fili⁹ ioia
de regi dices. **A**men. **S**ic
loquat dñs deus dñi mei
regis. **Q**uo fuit dñs cum
dñs meo rege sic sit cū salo
mone: et sublimi⁹ faciat so
liū ei⁹ a solio dñi mei regl
p̄ dñaid. **D**escendit ergo sa
doch sacerdos et nathan p
pheta et banaias fili⁹ ioiade
et celethi et pheleti: et impo
suerūt salomonē sup mulā
regis dñaid: et adduxerūt
eum in gion. **S**upqz sa
doch sacerdos cornu olei
et in hoc notat eū de
p̄sumptōe et p̄cepta
p̄ris: q̄ ipso vñtente
et nesciente veller re
gnare: vñ subditur.
C Nūqd a dño me.
tē. q. d. non. d. **E**t
mibi nō indi. q̄ sum
secretar⁹ tuus et tibi
reuelauit volūtatem
dñi de regno Salo
monis p̄ te: et ideo
si fuit aliq̄ cā muta
tionis h⁹ ex alia re
uelatōe tibi facta de
buisti vñqz dicē mi
hi. **E**t r̄ndit rex
b pñr ponit petitio
nis pcessio cum dñ.
Vocate ad me
bersabee: loquete et
nathan cū rege ipsa
exiuerat regis cubi
culū: sic in talib⁹ fie
ri ē p̄suētū: cetera pa
tent vñqz ibi.
G **I**luuat dñs me⁹
tē. i. vita beata q̄ est
eterna. **H** **B**ixit
q̄z rex. **B** ponit p̄di
cte pcessionis execu
tio et p̄ l̄a vñqz ibi.
I **I**mponite salo
tē. i. in signuz regie
dignitat̄. q̄ illa mu
la erat appropiat̄
regi dō: vt pp̄ls ma
nifeste videat: q̄ vo
lo eū regre p̄ me.
K **E**t du. eū i gion.
fons ē syloe vt dicūt
heb. ceta patēt vñqz
ibl. **L** **E**t re. ba. tē
amē. i. fidelit se u
racit. et ē dictio heb.
tō s̄bdit. **M** **S**ic
lo. do. de. i. p̄pleat v
ba tua q̄ sūt fidelia.
N **Q**uo fu. do. tē
i. tecū te dirigēdo et
regno stabilendo.
O **E**t s̄b. fac. tē. n̄ ei
ē iuldia p̄ris ad filiū
si excedat eū i glaz
bonore: q̄ p̄ manz
quēadmodū in filio
et iō bonū filij ē etiā
bonū p̄is: et iō sicut
null⁹ tristat d̄ bono
pp̄lio sic nec d̄ bono
filij sui: nisi ex maxi
ma peruersitate.

P **E**sce. q̄ sadoch
q̄ ciuitas dōvbi ma
nebat erat in alto.
Q **S**umpsitqz q̄ sa
doch sacer. cor. olei
id ē vasculuz plent̄
vincōne.

Liber

r Detabernaculo: vncio ei fetā tpe moysi ad intingen-
dū reges et pontifices seruabant reuerent in tabernaculo in
vase magno et inde cepit aliquā portionē: et vnxit salomo-
nē. Dicit Ra.sa. q̄ ista vncio siebat in fronte reges inter
palpebras p̄ modū corone. cetera patet in l̄ra vloz ibi.

s Quid sibi vult

rc. h aut̄ q̄s iuit ioab
q̄ ad eius officium
spectabat sedare tu-
multū. et cōmōdōez
in ciuitate oriente.
et Adhuc eo loq̄n-
te. h p̄t̄ describitur
adonie cōfutatō au-
dita institutōe salo-
monis in regē p̄ io-
nathā filiū abiathar
et p̄z l̄ra paucis exce-
ptis. **v** Nequaq̄
sc̄ sum bona annū-
cians tibi: s̄ magis
aduersa. **t** Terri-
ti sunt ergo. q̄ timu-
erūt ne rex salomō
calūniaret eos pro
crimie lese maesta-
tis sicut aliq̄s eorū
postea calūniat̄ est
vt h̄ infra ca. seqn.
y Et iuit vnuſq̄s
rc. dīmittētes totali-
ter adoniā.

z Adonias at n.
Sal. abi. i ta. do. te-
nēs cor. alta. s. holo-
causti: ad q̄d etiā lat-
ci poterāt igredi: ad
altare ei thimiamatis
soli sacerdotes i-
trabant. ex h̄ etiā p̄z
q̄ ibi erat refugiuſ i
aliqb̄ casib̄ et mul-
tos fortius d̄ esse i ec-
clesia cuius taberna-
culū vt in ve. le. erat
solū figura. **a** Si
fuerit vir bon. i. nō
quereus machinati-
ones deceđo ad ob-
tinēdum regnum.

b Et ingressus adorauit regē salomonē faciēs ei debita-
reuerentiā sic dño suo. **c** Additio. i. in tertiu li. regū incipit
d In ca. j. vbi d̄ in postilla. Cunq̄ opere vestibus nō ca-
leſebat quod fuit satis mirabile de tanta frigiditate.

e Iacet dauid bellicosuz fuisse pluries legi: nunq̄ tñ
tus sic vt a corpore suo sanguis copia efflueret: q̄d tñ
nō eēt verisile: et scriptura de eo talia si cōtigissent tacuisse
Si veri p̄t alia cā hui frigiditatis assignari. s. q̄ d̄ a iuñe-
tute fuit libidinosus: et in actib̄ venereis excessiue iplica-
tus: vt p̄z ex toto pcessu sue historie. s. in multitudine vxor
et p̄cubinaz. **f** p̄stat q̄ v̄sus venereo p̄ excessiu naturalit̄
calorē p̄sumit naturalē. et ēb̄iectū. s. hūdū radicale. vñ. p
verb. xxxi. Ne dederis mulierib̄ subam tuā. Substantia
em̄ vite corporalis i calore naturali et hūido radicali p̄cipue
cōsistit iuxta phoz sniam. Sic iḡ deficienbib̄ istis mors
naturalis seq̄tur: sic ex eorū notabili diminutōe seu cōsum
p̄tē frigiditas. q̄ irrepabilis subseq̄ h̄. **g** In codē ca. p
vbi d̄ in postilla. Queramus dño n̄ro regi adolescentiā
rc. Glosa hierony. super locum istum. **h** Additio. ii.
b̄eda sensum. Pro cui⁹ declaratōe sciendū: q̄ seqn-

tes l̄ales sensuſ si generalit̄ p̄siderent: sūt in duplaci d̄ia.
Quidā em̄ tenet q̄ m̄ sensus l̄ralis ē yer⁹ et sol⁹ int̄etus ab
auctore. ceteri h̄o sensuſ q̄ discunt sp̄iales credunt ab eis
eē fieri nulli⁹ aut̄is. Et hāc opinionē seu errore p̄cipialr
tenet saducei q̄ solā l̄ram sequūt. **i** h̄ et negat resurrectōz
et alia q̄ ad pedez l̄re
p̄ma facie nō appa-
rent. Alij h̄o tenet
q̄ sacra scriptura sub
vna l̄ra h̄z p̄les sensuſ
l̄z oēs fundent
sup vnuſ. l̄ales et ē
cōis snia catholicō-
rū. vt p̄z q̄ Greg. in
iij. mo. et p̄ august. p
vincentiuſ et in plurib⁹
bus alijs locis. Er-
ror aut̄ p̄moꝝ p̄mis-
cit multiploꝝ p̄sertis
duobus modis: q̄ p̄
pm⁹ est: q̄ fm̄ sensuſ
l̄rale eorū error
detegit. sic p̄z math
xiiij. vbi saluator vo-
lēs p̄fudē saduceos
negātes vitā futuri
seculi: eo q̄ in l̄ra ve-
te. test. sic palpabili-
ter nō h̄i confundit
eos p̄ sensuſ l̄ales
allegās illō. **j** De a-
braā: ds ysaac et nō
est d̄s moriopꝝ: sed
viuetiuſ. H̄c dō mō
p̄nūt tales. s. q̄ l̄ra
lez sensuſ tm̄mō cō-
sequūt cū p̄tingit q̄
aliq̄ hystoria l̄ralis
tm̄ intellecta: nō in-
ducit aliquā utilita-
tē in fide: nec in mo-
ribus: nec ēt ad hūa
nā p̄uersatōe. Et il-
lo mō allegat apls
illō deut. xxv. c. H̄o
ligabis os bouis te-
rētis. vbi dīc: q̄si ar-
guēdo: nūqd ē cura-
do de bob⁹. q. d. **k** Si
h̄ p̄ceptū solū ad pe-

dē l̄re intelligaf: nullā p̄ducit utilitatē: et isto mō sc̄dō ar-
guit hiero. in h̄ loco h̄seq̄ntes l̄ram occidentē dī. q̄ si h̄ hi-
storia de abisag. tm̄mō l̄ralis intelligit nō referendo eā ad
aliquā sensuſ sp̄iale utlīorē. vñ q̄ athenaruz ludicra sint
seu fabulatōes q̄ mīme p̄ficiunt. et iō istā historiā pulceri-
me et p̄mode hiero. exponit. vt p̄z int̄uēti. q̄ quidez sensuſ
hiero. est in h̄ loco l̄ralis. eo mō q̄ apls in autē p̄dicta tan-
q̄ a sensu l̄rali sumit argumentū ex sensu accep̄o fm̄ my-
sticā expōez: vt p̄z int̄uēti. Huic etiā p̄sonat onētas q̄dam
bti Greg. q̄ allegat et exponit in q̄dam q̄oe addita supra i-
plogo sup̄ Gen. in r̄fōsione ad. viij. arg. vide ibi. **l** dō aut̄ in-
ducit postilla. p̄ fulcimēto plane expōis l̄re d̄ autētate me-
dicoꝝ dicentiuſ q̄ optimū remediuſ h̄ frigiditatē mēbrorū
tē. est amplex⁹ mulieris iuencule nō facit p̄ eo l̄z em̄ di-
cāt medici q̄ calor naturalis alicui⁹ hois seu aial⁹ p̄forer ex
suo p̄tactu calorē naturalē hois debilitati nō tñ faciūt dif-
ferentiā in h̄ de calor iuencule seu v̄gis seu corrupte pul-
cre v̄l̄ incōposita. et iō in h̄ loco ad l̄raz poti⁹ sūt int̄elligen-
da fm̄ mysticā significatōe tm̄oꝝ quā h̄ auctor̄ sacre scri-
pture: q̄ ds ē ad n̄raz doctrinā int̄edit. **m** Replica.
n In. i. ca. vbi postil. admirās q̄ d̄ cū eēt h̄o bñ p̄plexiona-
t̄: sic i senectute potuit iſrigidari: vt coopt⁹ vestib⁹ calefie-

Regum III

non potuit et. **H**ab' insigilatōnis posuit plures honestas rōnes. **B**urg. de optimo rege sue genit' rōne redidit min' honestā vicē q' a iuuentute sūt lib' dinosus et imoderat' cost' sumit calo rē nālē. et ei' subiectum. s. hu prime vñctiōis vñsp ad pñtinos. xl. annos valde pñdar: t' hic de pñmetia a tpe iuērū vituprat quaz pñstat eē viciū mōale. nec hoc vituperiū fundat burg. in aliq' scriptura. **N**isi em legak dñuid plures vñores habuisse: nō tñ d' eo repert' sic de salomōe q' cor ei' p' mulieres de prauatum fuisse potuisset igit' de suo rege sentire sicut beatus Aug. de abraā quē dicit vñsum pñgerant: ancilla cōtpant: nulla int̄pant ut dicit. xvij. de ciui. dei ca. xxv. multi legunt habuisse et vñores et ancillas q's tñ burg. incōtinētes nō iudicat. Nec valer obsecro burg. h' pri mā rōne assignata a postill. **N**ā tpe potuit plures occurrētes ad eūdez effectū. nō em sequit. vn' non pot trahere nauē. igit' nec duo vel tres sic ē in pñposito. Nec sequit' pñt bur. putat: nō legit' dñuid in bellis vulneratū nec sanguinē effudisse: igit' nō ē verū. **N**ō est em' pñstetudo scripture vulnerū facē memorī: nisi sunt ad mortē: q'liter dō vulnerat' nō fuit. In eo. ca. passum de abyag sunamite cū postill. exponeret ad lñam declinās be. Hiero. q' qñ vi' reprobare sensum illū literalem tanq' figmentū et athenaz ludicra. **B**ur. q' s. li. ii. ca. xv. se opposuit: t' lñe et be. Hiero. h' p' eo certainē assumit putās postill. excludē sensus scripture allegoricos et alios: q' dñ falsum sit p'z in postill. morali q' fecit sup' torā biblia. **H**lectio etiā burg. p'ra rōne postill. nō valer: cum dicir medi cos nō facere dñiam somēti caloris inf' iutnenē bñ. pplexionatū et pulcrū: falsum est em' et p'ra oēm rōne. **N**ā in iuuenie calor est mag' intensus in pulcro et pplexionato magis incorpatus in vñgine mag' mund': q' calor s'm h'mōt q' litatis matoris ē virtus: q' in corrupta mirpi veteri et male pplexionis. **N**ō igit' recta cū medicis facit magnā dñiam. et fortassis vt sensum lñe hui' burg. reddat absurdū: vt s'm sc̄to doctores ad mysticū oporeat h'le refugiaz cum brō Hiero. Ipse turpiter sentit de sc̄to rege suo q'li vi' lasciuus et pñueridine somēti puelle exegerit q' verū nō videt. **N**ā serui ei' ex pñsilio medico et sciētes h'mōt somēti vale p' caloris nālis incitamento et vite plongatōe nō iussi dispostuerūt. Argumentū h'q' nō ex lasciuia petiū h' ex lñā cū di. Erat puella pulcra nimis. dormiebatq' cum rege et misstrabat ei. rex vñ no co'guit eā. Ex q' sensu lfalt p'ot trabi et vñllitas ē moralitas quo'. s. subditi curā h'le dñt tāseri sensis: vt etiā oim diligentiā infirmo p'uideat aut d' necessaria nō mō peteti h' etiā nō peteti imo renitēti. sc̄tūt vi' plūtū sanī p'q' infirmi: q'd infirmo op' ē et expediens.

APropinquēt aut. h' pñr ponit regni. **C**api. ii. salomonis p'firmatio: t' p' p' remotōe impedientū sc̄do q' accumulatōe expedientū. ca. iii. illa q' ma-

sime impediūt stabilitate alicui' reg' sūt p'sone machia- tes h' eū. de q' p' morte h' agit. et ne salomon in h' videretur pcedē zelo p'prie vindictē: iō circa h' q'tuz ad aliq' p'mittit ipsi' dō ordinatio: sc̄do subdit ipsi' salomoni's executō ibi Salomon at. Circa primū dō p' hñigist filio suo salomo- ni vt sit sollicitus de cultu dei dicens.

Mobser. cu. dñi. i. illa q' p'cepit custodi' ri. et q' sint illa s'bitu' git. d. **C**Et cu. ce. ei' q'tuz ad p'ceptū ceremonialia. **D**Et p'ce. ei' q'tuz ad moralia. **E**Et iudi. ei' q'tuz ad iu- dicialia de q' p' dñtōne et distinctōe dñm fuit in erod. f. Et testi. eius. q'tuz ad ea q' p'missa sunt in lege: de xpo ventu- ro et alijs bonis po- pulo isrl' p'missis.

GEt intelli. vni. q'

fa. q' p' siderat dñm

leg' diuine dirigitur

hō in agēdis. Si cu-

stodierit filij tui vias

meas tē. sequitur.

Ho aufe. ti. vir.

et q' p'z q' dñ. dñm es-

sc̄z q' p'missiones dñ-

nine de bonis futu-

ris intelligunt s'cō

dñtōne si em' nō pona-

tur impedimentū a

pte hoīm.

Tu q'z nosti. h' pñr ponit ordinatio. **D**ō de

punitōe aliquā malo' q's nō poterat pueniēter punire in

vita sua et p' de punitōe ioab cū dñ.

Tu q'z nosti q' se.

mi. ioab. d. ra. sa. q' h' intelligif' malū q' fecit ioab p'ra p'

sonā dō offendendo alijs lñas q's sibi secrete miserat.

David de morte vñe: t' sic legē scādalizavit: q' em' istud secretū fui-

erat reuelatū p'z ex h' q' dñ. h' s. ii. li. xii. ca. q' nathan dixit ad

dō. Fecisti inimicos blasphemare nomen dñi: sic fuit ibi

expositū: nec istud facūt fuit reuelatum p' dō neq' p' bersa-

bēe: q' celab'at crīmē suū quātū poterāt: t' id verisile ē q' dō

p' ioab fuit reuelatū ad excusandū se erga alios milites dō

morte vñe or' nō fuisse mortu' p' incautelā suā h' p' reg' mā

datū.

Que se. duo. p'ri. tē. sequit.

CEt effu. sang.

bel. in pace. i. sanguinē buanū q' nō dñ effundi nisi in bel-

lo effundit tpe pacis: q' qñ occidit abner nō hēbat bellum

iustū h' eū. nec rōne reg' nec rōne fratr' sui interfici: sic dī-

cū fuit s. ii. li. cap. ii. s'lt occidit eū sub spē pacis reuocans

eū. q' ad loqndū cū eo de federe inito inf' eū t' dō: vt ibidē

dīcū fuit. s'lt q'ñ infēcīt amasam nō hēbat p'ra eū aliquā

guerrā et ipm' occidit sub spē pacis salutādo eū tanq' frēm

t' osculādo: sic dīcū fuit sup' z. li. ii. ca. xx.

MEt posuit

crn. bel. in bal. sno tē. q' pcussit eos in inguine: vt h' ibidē

t' sic cruor exiēs de plag' eoz potuit crūētare balthēū io-

ab et calciamēta ei' non aut p'res supiores: t' in h' designat

dō modū p'cūtēdi. p' dñtōiū: q' nō eleuauit brachū ad p'

p'cūtēdū eos in pte supiorū ne aduerterent icū t' cauerēt

Nō dedu. canciē ei' pacifice ad inferos. **H**eb. dicunt.

ad fossā. nō ei' erat intentōis dō q' ioab descēdēt ad infer-

nū dānato' imo vna cā q're voluit eū p'niiri i' hac vita fu-

re ne puniret i' futuro i' gehēna: vt dīc' ra. sa. sic t' de archor

dīcū fuit iostue. vii.

Sz t' fi. h' r. h' f'cio p'it info'ratio

dō d' recopēsatōe bñficiū sibi exhibiti: q' d' q'dē bñficiū plen'

us expositū ē s. ii. li. vii.

Ph' es q'z h' q'nto p'it ordiatō

dō d' semei. q' maledixit dō: vt pleni' dñm fuit s. ii. li. xvij. c.

Liber

q *Iurauit ei p dñm dicēs. nō te interficiā. istud aut̄ suramē
tum nō fuit transgressus. David ista iponēdo salomonis
cū dcm̄ fuit. s. iij. li. xix. et iō snia hui⁹ p̄tis p̄ ex supradic̄.*

r *Dormiuit līz̄ david. b̄ omittunt illa q̄ ordianuit david
de ampliatiōne diuini cultus et edificatiōe tēpli que exprimunt. s. galipo.*

s *Salomon autē
b̄ p̄t̄ ponit salomo
nis executio p̄mitti
tur tñ adonie int̄se
ctio. et secūdo Abia
thar electio ibi. Abi
athar quoq;. Tercō
predic̄o p̄ executio.
ibi. Venit aut̄ nun
cius. Circa p̄mūz
dicit s. Salomō
at se. s. th. r. p̄.
cōfice et q̄ete. t. Et
fir. e. re. ei⁹. ni. ita q̄
pt̄as ei⁹ fuit maior
q̄ pt̄as p̄ris sui dō
et ideo secure puni
re poterat illa quoq;
punitiōem dō ex cā
rōnabili distulerat
sicut fuit dcm̄. s. iij.
li. cap. iij. de ioab. et
xix. de semet.*

v *Pacificus ne est
ingressus tu⁹. time
bat em̄ ne aliqd ma
chinareb̄ cōtra se eo
q̄ dauid instituerat
salomonē in regem
ad petitōnez suā. vt
h̄ ca. tū. x. Tu in
quit nosti. q̄ meuz
erat regnū rōne pri
mogeniture hoc nō
erat verū. q̄ ordina
natio diuina p̄ualet
p̄mogēture: q̄ erat
p̄ salomone. vt di
ctū est ca. p̄cedenti.*

p *Et me p̄posue
ois israel sibi in re
gē hoc sit̄ est falsuz
q̄ robur exercit⁹ da
uid nō erat cum eo
nec cōitas popl̄ q̄
in b̄ expectabat sen
tentia dō. vt p̄ ex. s
dicit h̄ talia dicebat
adonias: vt magis
poss̄ impretrare qd̄
q̄reb̄. 3. Et dño
em̄ p̄stitutū est ei. q.
d. nō int̄edo decete
ro aliqlit̄ aspicē ad
regnū q̄ agerē p̄tra
deū. cū tñ int̄ederet
cōtrariū. vñ subdit.
a. Et det mihi ab
ilag. ituna. vro. illa
em̄ fuerat vro: dō et
p̄ p̄ns regina et sic p̄
ea h̄ebat viā venien
di ad regnū p̄ auxi
liū ioab et abiathar et alioz sibi fauentiū: qd̄ aduertēs sa
lomō q̄ erat p̄spicationis ingenij q̄ m̄f sus: respondit.*

q et iurauit ei p dñm dicēs: nō
te interficiā gladio tu noli
pati eū esse innoxiu. Ul̄r̄ at
sapiēs es ut scias q̄ facies
ei: deducesq; canos ei⁹ cuž
sanguine ad inferos. Bor
muuit igit̄ dō cū patrib⁹ su
is et sepultus est in ciuitate
dauid. Bies aut̄ quib⁹ reg
uit dauid sup israel q̄ dragi
ta anni sunt. In hebrō reg
uit septē annis i h̄ierbz tri
sinta trib⁹. Salomō aut̄ se
dit sup thronū dō p̄ris sui:
et firmatū est regnū eius ni
mis. Et ingressus est ado
nias fili⁹ agith ad bersabee
matrē salomonis que dixit
ei. Pacificus ne est ingre
sus tu⁹. Qui resp̄odit. Pa
cificus Addiditq; Sermo
michi est ad te. Qui ait. Loq
re. Et ille. Tu inq̄t nosti q̄a
meū erat regnū et me p̄posu
erat ois israel sibi in regem
sed translatū est regnū et fa
ctū ē fratriis mei. A dño ei
cōstitutū est ei. Nunc ergo
petitōz vnā p̄cor a te: ne cō
fundas faciē meā. Que di
xit ad eū. Loqre. Et ille ait
P̄ecor ut dicas salomonis
regi neq; em̄ negare tibi q̄c
a q̄ p̄t: vt det mihi abilag su
namitē vro. Et ait bersa
bee. Bi⁹ ego loquar p̄ te re
gi. Venit ergo barsabee ad
regē salomonē vt loqref ei
p̄ adonia: et surrexit rex in
occursuz ei⁹: odorauitq; ea
et sedit sup thronū suū. Po
situsq; ē thron⁹ m̄ri regis q̄
sedit ad dexterā ei⁹ dixitq;
ei. Petitionē vnā p̄uulam
ego depecor a te: ne cōfun
das faciē meaz. Et dixit ei
rex. Pete mater mea. Ne
q; em̄ fas est vt querē faciē
tuaz. Que ait. Det abilag
sunamitis. Adonie fri tuo

b Postula ei et regnū. q. d. p̄ b̄ int̄edit vētre ad regnum
c. Cōtra aiaz suā lo. est ado. v̄bū b:ū q̄ machinat̄ p̄ regē
tū q̄ petebat vro. h̄ legē. Levi. xvii. ybi. phibet cōtract⁹
m̄rimoniū cū vro. p̄ris. cetera patēt i l̄ra. d. Abiathar
q̄. b̄ ponit abiectio abiathar de summo sacerdotio et de c̄
uitate regia. cū dicit
e. Wade i anathot
ad agz tu. i. ad pos
sessionis tue locū. h̄
em̄ sacerdotes non
b̄rent possessiōes ru
rales h̄ebant tñ cint
ates assignatas p̄
sua hitaide: et subur
bana ad nutrieduz
aialia vt p̄ z. Nū. x.
xxv. et Josue. xxi.
f. Et qd̄ t̄. i. mor
te dign⁹ p̄ p̄spiratōe
p̄ me et ordinatōe
dei et patris mei.
g. Ipleret fmo
r̄. s. q̄ ejceret a sa
cerdotō ut h̄. s. j. li.
ca. iij. h. Venit at
nū. b̄ p̄t̄ ponit ex
cutio ordiatōis dō:
et p̄ q̄tū ad punitōz
ioab scđo ipi⁹ semei
ibi. Misit q̄qz rex.
Circa p̄mūz dicit.
h. Venit at nū. r̄.
p̄ modū accusatōis
q̄ ioab decliasi p̄
adonia: n̄ solū ante
institutiōz salomōis
h̄ etiā p̄. vt p̄dc̄m̄ ē.
i. Et p̄ salomōes
r̄. in heb. h̄. Venit
at nūci⁹ ad ioab. q̄
loab declinaverat p̄
adonia et p̄ absalō
nō declinaverat nūci
atū ei fuit ioab: q̄ sa
lomō b̄ sciebat et iō
sibi p̄ic̄m̄ imiebat:
q̄ q̄tūs ioab m̄stuz
diligēt absolō: vt p̄
ex supradic̄. iij. lib.
xiiij. tñ nō declinavit
p̄ eū q̄ voluit ob
tinē regnū: imo inc
fecit eū. vt h̄. li. iij. c.
xvij. Cū ḡ p̄ a do
ntā et nō salomōes
declinavit ad obtinē
dū regnū signū fuit
q̄ h̄ebat multū cor
di istō negocium. s.
machinando h̄ salo
mōes p̄ adonia. et
iō ioab audieb̄ q̄ sa
lomō sciebat b̄: me
rito timuit. et iō p̄ re
fugio fugit ad taber
naculū. k. Egre
dē. q̄ resosmidabat
eū in loco sacro int
sicere. l. H̄ egie.
dicit Ha. sa. q̄ ioab dixit Banaias nō egrediar nisi s̄b con
ditōe. s. q̄ salomō recipiat fug se maledictōes q̄s dō imp.

Regum III

catus fuit sup me p imperfectione abner. s. leprā. debilitatem. gladiū: t famē: vt dictū fuit sup ra. iij. li. ca. iij. allegans q̄ n̄ debebat duplū puniri. s. occisiō ī sua persona: t maledictionib⁹ dictis ī semic suo: t q̄ b̄ videbat h̄re aliquē colorē iusticie: iō banaias nō interfecit eū sed rediit ad salomonē referēs ei v̄ba

ioab: t tūc salomon rūdit qđ seq̄t. **I**m Fac sic locur⁹. dicē do ei. s. q̄ ſcipio illas maledictiōes sup ſemen meu: t ſic interfice eū: vñ t ſbdit ra. ſa. q̄ maledictiōes p̄dictē veneſut sup ſemen ſalomonis: q̄a oſias rex fuit leproſ⁹ vt h̄. j. iij. lib. xv. et iij. galip. xxvij. Et ioachim interfecit gladio: vt h̄. **H**iere. xxij. Se-pultura aſini ſepeli-entur: q̄ interfecitus piec⁹ fuit extra iſl̄ et Ezechias indigēs pane i obſidiōe p ſe-nacherib vñ tūc ſibi dcm̄ fuit. ſcd̄ anno pomis vefcere Eſa. xxxvij. i. fructib⁹ ar-boz p̄ panis defcm̄ h̄ exceptio nō pſo-nat h̄. q̄ h̄ dr.

Non egrediar h̄ hic moriar: nullā cōditi-onem apponēdo: ſi-militer nō pſonat h̄e pcedēti. q̄ dō q̄ erat ſciens illas maledicti-ones ſciebat q̄ illas fecerat tñ cū h̄ ipoſu-ſt ſalomōi punitiōez ſoab. p̄ imperfectōe ab-ner t amase: vt dc̄m̄ ē abſq̄ alīq̄ retracta-tiōe dc̄m̄ maledicti-onū. H̄e dato q̄ ille maledictōes ſuffi-ſtent p̄ imperfectōe ab-ner adhuc remāebat ſoab dign⁹ more p̄ imperfectōe amase t iō

nullo mō ē v̄ſile q̄ ſalomō maledictiōes p̄iſſiſ ſuſ recepiſ ſup ſe v̄ ſup ſemē ſuū. Q̄d̄ at iduciſ d̄ q̄m̄ regib⁹ de ſalomone deſcēdētib⁹ n̄ v̄z ad. ppoſitū. q̄ ille pene ſueſt eis iſficiē p̄ alijs cauſis vt patebiſ i loc⁹ ſuſ dño pcedēte: t iō q̄ d̄ h̄. m. **F**ac ſic lo. ē n̄ reſerñ niſi ad illō q̄d̄ dixerat h̄ moriar credendū tñ ē q̄ violēter auſuſ ſuit ab altari: et ſic interfecit ſic p̄cipit **E**ro. xxij. Si q̄ de iduſtria occide-rit p̄imū ſuū t p̄ iſidiās: ab altari meo euelles eū vt mo-riat: ſic at occiderat ſoab abner t amasam. v̄z ex ſ. dictis. n̄ **S**epultuſq̄ ē t̄. d̄. em̄ ra. ſa. q̄ ſecerat ibi hospitale ad recipiendū paupes t pegrīos trāſenentes. vñ dicut bebrei ſpm̄ eē ſaluatū t q̄ moſ tpaſ ſibi iſficta fuit i expiationē p̄cīoſ ſuoſ. o. **E**t cōſtituit t̄. q̄ erat vir fort̄ t prudēs q̄ p̄ qđ dō ſec eū ſibi ſecretariū. vt h̄ ſ. li. iij. ca. xxij. **p** Et ſadoc̄ t̄. t ſic reductū ē ſacerdotiū ad debitā lineam:

aarō em̄ q̄ ex electōe dei ſact⁹ fuit ſum⁹ ſacerdos. vt h̄. Ex-odi. xxviij. habuit duos filios. s. cleazar t iſhamar q̄ remā ſerū ſibi alijs duob⁹ mortuis corā dño: vt h̄. **L**eni. x. t de volūtate dñi ſacerdotiū trāſūt ad eleazar t filios ei⁹: vt b̄. **P**u. xx. c. d̄ q̄ deſcēdit iſte ſadoc̄. **H**eli at deſcēdit iſthamar: t cū eſſet iſder pp̄li aſſūpſit ſibi ſa-ſerottū: h̄ at fuit ex-dina ordiatiōe. ſic di-ctū fuit. j. **R**egū. iij. t ab ip̄o deſcēdit abiā-thar que elecit ſalo-mō ponēdo ſadoc̄ loco ei⁹. q̄ **M**isit q̄ rex. **H**ic p̄n̄ agit de punitiōne ſemei cui ſalomon ipoſuit legez de remanēdo. i ſrl̄ ſb̄ pene morī eo q̄ erat ſedtiōſus: et h̄ acceptanit di. Bonus ē ſimo quē andi vi. vt h̄. j. quā trans-gressus ē: t ſic puni-tus est morte ſic me-rucrat: t abſq̄ trans-gressione iuramenti ip̄o dō ſic pleni⁹ di-ctū fuit. ſ. iij. li. c. xix. ex q̄ loco et alijs ſu-privati p̄ ſinā hui⁹ **I**n ca. iij. vbi p̄tis d̄ i postil. **C**ōtra ani-mā ſuā locut⁹ ē ado-llas t̄. **A**dditio. **I**cet phibitū **L**it ſit h̄ere m̄i-monū cū v̄xo-re p̄tis: perē tñ illā i v̄xore nō ē phibituz neq̄ ſm legē q̄ talez petiſ i v̄xore ē puni-đus capitalit: ſi eā ſi-bēat: t iō h̄ ſcd̄a rō n̄ v̄valē h̄ ſufficit p̄ma

Tac. iij. **N**epli. **I**ſug v̄bo. **C**ōtra aiaſ t̄. postil. d. q̄ ſi regez machiabaſ t ſi legē petebat v̄xorez p̄tis ſui. **H**ur. ſcd̄am rōne d̄l̄ ſi valē: q̄ pe-terē v̄xore talē ſi fuit p̄hibitū: t p̄ ſns ſi fuit capitalit p̄uni-đus: ſi ſi aut petiſit vt ha-

beret aut ſi. **S**i p̄mū tal volūtā ſ reputat p ſctō p̄ ſns pu-niēda. **S**i ſcd̄ ſet tūc nec p̄ h̄ iſidiabat regi: ſic ſi p̄ia nō valēt ad occidēdū adoniā: t iō ſi alē ſola ſi ſufficit ſuſſi-ciat v̄traq̄ ſi: vt q̄ petitio adonie fuit ſi legē t ſi regē me-ruit audire: ſi aiam ſuā locutus eſt adonias. **C**a. iij.

Onfirmatū eſt. Post remotionē impediſtū ſtabili-p̄. **T**atētē regni ſalomoniſ. h̄ ſir agit de accumulatione expediſtū ad hāc ſtabilitatē q̄ ſunt deuotio erga de-um: ſapia i iudicijs: magnificētia in familijs: ſcīmonia in cultu dei t edificijs: t opulētia i diuitijs: veruntū q̄ deuotio ē alioz meritoria. iō p̄mitit ei⁹ deuotio: ſcd̄ alioz cō-cessio: ibi. **A**pparuitq̄ dñs. **P**ria i duas. q̄ ſi p̄tinuant d̄l̄ ſta-dia dicēdis. ſcd̄ exp̄mī ſ deuotio ſalomōis: ibi. **N**ilexit at ſalomō dñm. Circa p̄mū dr̄ a. **O**nfirmatū ē igit t̄. iſtō p̄cludit ex v̄t̄ ca. p̄cedē. v̄bi actū ē de morte machinātū

Ziber

Salomonē: q̄bns mortuū cōfirmatū ē regnū salomonis
inter⁹ p̄fir oñdit ei⁹ cōfirmatio exteri⁹ cū dī. b Et affi-
nitate cōiunct⁹ ē pharaoni: q̄ erat rex potēs ⁊ reg ei⁹ ap̄in-
qu⁹: ⁊ iō cū eo ḥxit affinitatē ⁊ regni sui firmitatē c. Et
adduxit i ciuitatē dō: cui⁹ rō s̄bdī. d Donec cōpleret
edificās domū sua. de cui⁹ edificatōe po-
stea h̄. vii. ca. C e
Et muz irlm. quam
clausit triplici muro
ita q̄ in ierio i clau-
sura erat tēplū dñi ⁊
palatū regis: in exte-
riori erat vulg⁹ ⁊ ma-
nu artifices. In me-
dio vō bitabat p̄phe
⁊ nobiles: vñ. i. iii. li
bro. xxii. dī q̄ olda p̄
phetes manebat in
irlm i scda. s. clausu-
ra. f. Utin p̄plū
imolabat i excelsis.
Sicut dicitū fuit su-
pra Deu. xij. z. j. reg.
a destructiōe silo v̄sq̄
ad edificatiōez tēpli
archa dñi nō habuit
stabile māsionē: ⁊ iō
licitum fuit offerre ⁊
immolare oblatōes votinas ⁊ sacrificia alibi q̄ vbi erat ar-
cha s̄m deuotionē offerētis: p̄ edificatiōez vō tēpli n̄ licu-
it nisi ex spāli mādato dei vel ei⁹ instincu: sic helyas imo-
lavit i mōte carmeli. vt h̄. i. xvij. cap. Querit h̄ v̄t̄ salo-
mon peccauit accipiēdo i vxorē filiā pharaonis. Et arguit
p̄to q̄ sic: q̄ phibitū erat indecis p̄here m̄fimoniū cū mu-
lierib⁹ alienigenis: vt h̄. Deut. vii. c. g. zc. Itē. j. xi. c. vbi re-
phendit salomō de mulierib⁹ alienigenis sp̄aliter exp̄mit
filia pharaonis: h̄iū arguit q̄ h̄ q̄ dñs illo tpe apparuit sa-
lomon dices ei: Postula qđ vis z. item edificato tēplō
orōnē salomonis exaudīt ⁊ tēplū nebula ip̄leuit ad de-
notandū spālem p̄ntiā suā. vt h̄. ii. galip. y. q̄ dñs nō feci-
set si salomō eū offendisset. N̄slo dicendū q̄ q̄tū v̄i text⁹
sonare: nō peccauit: q̄ statū s̄bdī. Dilexit at salomō dñm.
ambulās i p̄ceptis dō p̄ts sui excepto q̄ i excelsis imola-
bat: ⁊ tñ illō erat līcītū vt dictū ē p̄ illo tpe. m̄ min⁹ bonuz
vt videbit. Si igit̄ salomō peccasset accipiēdo filiā phara-
onis: scriptura: illō m̄fīlō fort⁹ exceptisset. Scindū igit̄
q̄ muliēs alienigene erāt in duplici gradu: q̄ aliq̄ erāt de
p̄plis habitib⁹ terrā p̄missiōis anq̄ filij isrl̄ irarēt: quarū
alique cū els i fra remāserūt: vt patuit i libr̄ Josue ⁊ Ju-
dicū. ⁊ cū illis nō poterant filij isrl̄ licite p̄here m̄fimontia
nisi ex spāli cā vt diceſ. Cū alijs vō mulierib⁹ alienigenis
poterāt p̄here marie ex rōnabili cā: gētilitate m̄ p̄us reli-
cta: ⁊ sic h̄ooz p̄xit cū Ruth moabitide: put h̄ Ruth vi.
Et h̄ mō salomō cū filia pharaonis ad cōfirmatiōez reg-
ni sui vt p̄dictū ē ḥxit. Et credendū ē q̄ l̄z nō sit expressum
q̄ ip̄a reliquerit gētilitatē anq̄ cognoverit eā: q̄ tunī salo-
mon diligebat dñm ⁊ ecōuerso: vt ofidet. j. Alī p̄mū igit̄
argumentū dicūt aliq̄ q̄ vxores alienigene de genere cha-
naneoz tm̄ erāt phibite iudeis: nō at de alijs nationibus
h̄ b p̄ falsuz. j. Esdr. ix. ca. vbi dī. q̄ filij isrl̄ reuersi de ca-
ptiuitate acceperūt vxores de genē amonitaz ⁊ moabita-
rum ⁊ egyptiar q̄ nō erāt de chanaeis. Et tñ Esdras qui
optie sciuīt legē determinauit h̄ eē illicitū xp̄ier qđ ordina-
tū fuit tūc q̄ illas ejucerēt: p̄p̄t qđ dicendum q̄ muliēs
chananee fuerūt magl̄ itēdīcte q̄ alie ⁊ iō cū illis nō erat
licitū p̄here nisi relicta gētilitate: ⁊ cū h̄ p̄ aliq̄ maḡ facto
i spāli xp̄e fidē vñi⁹ veri dei: ⁊ sic salmon ḥxit cu raab que
erat de ill: q̄ ex fide saluauit nūcios hebreoz vt dī apl̄is
ad Hebreos. xj. Cū alijs at alienigenis līcītū erat p̄here et
minorī cā relicta gētilitate: vt dī Deut. xxij. q̄ si alijs inde

hostias in holocaustū ob-
tulit salomon sup altare il-
lud in gabaon. Apparuit
dñs salomoni p somniū no-
cte dicens. Postula quod
vis ut dem tibi: t ait salo-
mon. Tu fecisti cū fuso tuo
dō p̄ meo miscdiaz mag-
nam: sic vt ambulauit i cō-
spectu tuo in veritate t iu-
sticia t recto corde tecum.
Custodiisti ei misericordi-
am tuam grandē: t dedisti
ei filium sedentē sup thro-
nū sicut est hodie. Et nunc
dñe de tu regnare fecisti
seruū tuū p dauid p̄ meo
et: nō at q̄tū ad scdm q̄ reliquerat ydolatrie cultū: vt dc̄m
est. Ille vō qb̄ edificauit tēpla nō reliquerat t istis ydo-
latris mulierib̄ cōiūct̄ fuit salomō i senectute vt ibidē dē
Li dicat q̄ eodē mō fecit p filia pharaonis eo q̄ ibidē sub-
dit. Atq̄ in hūc modū fecit salomō vniuersis vxorib̄ su-
is alienigenis p̄ r̄nderi p illō qd̄ imediate s̄bdit. Que ado-
lebant thura z̄c. t q̄ h̄ determinat p qb̄ mulierib̄ alieni-
genis fecit B.s. p illis q̄ nō reliquerat ydolatriā vt dc̄m est
t si dicat q̄ tūc filia pharaonis rediit ad ydolatriā videns
salomonē ydolatrare cū alijs vxorib̄ suis: p h̄ nō tollit qn
m̄rimoniū cū ipa a p̄ncipio lictū fuerit. g Dilexit autē
h̄ p̄n̄ oīdīt salomonis deuotio erga deū. t p̄mo in cultu
interiori q̄ potissime cōsistit in actu dilectionis: fm q̄ dicit
Aug. in enchiridion: Fide: spe: charitate colit deū. t h̄ no-
tatur cū dī. Dilexit at salomō dñm. Scđo i cultu extero-
ri cū dī. Ambulās i p̄ceptis dauid. Verunt̄ q̄ in B ad p
sectionē el̄ nō puenit: iō s̄bdit. h Exceptio q̄ i excelsis
imolabat: iz em̄ hoc eēt lictū illo tpe vt pdictū ē: tū meli-
erat talia offerre i loco vbi erat archa dei: dauid at nō legi-
tur alibi im̄ olasse nisi ex spāli mādato dei i area areuns
hiebuzel vt h̄. s. li. ii. vi. ca. sicut t helyas p̄ edificationē
tēpli obtulit i mōte carmeli: vt dc̄m ē. 1 dlbij itaq̄ salo-
mon k In gabaon: cui? c̄s s̄bdit. 1 I stud q̄ppe erat
excelsus maximū: nō magnitudie molis h̄ reuerētie t ho-
noris: q̄ ibi erat tabernaculū t altare holocausti q̄ fecerat
moyses: vt h̄. i. palip. xxj. archa tñ dñi erat i iſlm vbi ad-
duxerat eā dauid: vt h̄ supra. ii. li. ca. vi. m Mille ho-
stias z̄c. Ex q̄ apparet effect̄ sue deuotōis. 1 Appa-
rit̄ vñs. h̄ p̄n̄ oīdīt qd̄ deuotō salomōis meruit: t p̄ cir-
ca h̄ oīdīt dei p̄cessio: scđo i effū oīsio ibi. Tūc venerunt̄
Circa pm̄ df. n Apparuitq̄ dñs salomōi: p̄p̄ deuotio
ne pdicaz: t ex h̄ p̄z qd̄. s. dc̄m ē. s. q̄ lictū erat offerre sacri-
ficia alibi q̄ vbi erat archa t n̄ solū lictū h̄ ec̄ m̄eritorū lz
nō tm̄ sic i p̄ntia arche: sic x̄inētia p̄lugal m̄eritoria ē: me-
nus tñ q̄ vñdual t vñgnal o Per somniū nocte. q̄ illa
hora anima intellectua magis disposita est ad illūst̄os
diuinias percipiendas vtpote cessantibus tumultibus: et
quiescēt̄ sensib̄ extēriōrib̄ p̄ q̄ distractib̄ intellectus.
p Postula quod vis: hoc non dixit deus tantum ex me-
rito salomonis h̄ p̄ncipaliter ex merito dō q̄ p̄ eo orau-
erat t iō salomō i r̄nsio sua p̄ fec̄ mētionē de p̄esno di.
q Tu fecisti cum ser. z̄c. t p̄z lfa ex pdictis vñḡ ibi.

Regum III

Ego sum puer pūlū ignorās egressum et itroitū meū. i. pcedēdī modū in tāto regimie. iō subditur. s. In me dio populi quē elegisti ppli infiniti tē. hypbolice ē locut⁹ ad denotandū magnitudinē multitudinis. q̄uis ēt finita et nūerabilis simpliciter. t. Dab ḡ suo tuo cor docile. i.

Quis em̄ poterit tē.
q.d. nullus sine tua spāli illustratōe.

t. Placuit ḡ fmo corā dño: q̄a petitio erat ordinata ad diuinū honorē et ad p̄nā salutē: et ad boñū ppli regimē.

y. Dedi tibi cor sa plens tē. h̄ ē intelligendū respectu regū q̄ fuerūt aīi cū et post de alijs at hōib⁹ plu res fuerūt sapientiores: sicut adaz q̄ fuit creat⁹ in plenitudine scie: put dictum fuit.

Gen.iiij. et Moyses cui de⁹ loquebat sic solet loq̄ hō ad amicum suū: vt h̄ Ero.

xxvij. et scūs paulus ceteroz ap̄li. et sanct⁹ Jobel q̄ scripsit apo calipsum q̄ oēs fuerit magis illuminati q̄ aliq̄ in ve. re.

Di uitas et glam tē. ii. Paralip. j. dr. Substantiā et glam dabo tibi: ita q̄ null⁹ in re gibus nec aīi nec p̄ similis fuerit tibi. h̄ est intelligendū istis tribus s̄l̄ cōcurrenti bus. s. sapia. glam et di uitis: q̄ aliq̄ fuerit eo potentiores et ma gis glōsi: sicut Ale

xander magn⁹ et lū res imperatores roma ni q̄ dnabanc toto or bi: et aliq̄ ditiones si

cuit octauian⁹ et chre sus deficiebat tñ a sa lomone in sapietia.

a. Agit enigilauit sa lomon et itellexit q̄d esset somniū. i. intellexit q̄d significaret et q̄ esset vex vñ magis p̄prie fuit visio vel revelatio dinina q̄ frequenter fit i somniis: vt p̄z i mult⁹ lo cles sacre scripture.

b. Et erit corā tē. s. ad adorandū.

c. Et obtulit holocausta tē. i. q̄ ille locus erat puenientior ad sacrificia q̄ gabao: vt dc̄m est: et iō p̄ ap partitionē dñi sibi fa

ctam ibi obtulit. d. Tūc venerūt. Hic dñs oīdīs ippletis pmissionis facie salomoni: et p̄ q̄tū ad sapiam. scđo q̄tū ad gloriā ca. iij. tercio q̄tū ad opulentia. ca. x. Ista tamē tria sunt ita cōiuncta q̄ vñ p̄ficit aliad et econuerso: ideo nūc disticte: tūc mixtū agit de ip̄is.

Prīmū oīdīs p̄ vex

iudiciū q̄ effet m̄ re ra et q̄ ficta: p̄ h̄ q̄ybi deficiebat hūana p̄ batio: sapiēter recurrit ad inclinationem naturalē: q̄r vera m̄ afficit ad filiū: et pat̄ līa paucis exceptis.

e. Et psurgēs item pe noctis. silētio. intempestū putē sub stantiuū ē q̄rta hora nocti. h̄ putē adle

ctiuū idē ē q̄d sine tē pore: et sic nor dī itē pesta n̄ q̄r sit sine tpe simplē: h̄ q̄r tūc n̄ ē t̄ps aptū ad opandū opatōe at et motu tē pus cognoscit et di

stinguitur: vt h̄. iij. phisico. in fl. excludit

f. Et timuerūt regē vi. sapie. dei. i. dñini tus sibi datā.

g. Esse in eo. ultra in o dūz alioz hoīm. et iō tūnc magis timuerūt eu q̄z aīi.

a. Erat at rex salo mon. h̄ agit d̄

glia et honore salomonis: et p̄ in familijs et s̄lect⁹: scđo in edificijs cap. v. tercio in diuitijs. cap. x. Circa p̄mū oīdīs pri mo salomonis gloria scđo ei⁹ sapia: ibi. de dit q̄z de⁹ sapiaz. Circa p̄mū oīdīs. Prio salomonis gloria in ordine famuloz. se cūdo i multitudine s̄lectoz: ibi. Juda et isrl̄ innuerabiles. tercio i magnitudie expensaz: ibi. Erat aut cib⁹. Circa p̄mū de scribis ordo famulorum salomonis inter rius cum dicitur.

b. Azarias filius sadoch sacerdotis tē. ex h̄ v̄ q̄ esset scriba cū alijs duob⁹ sequētibus. h̄ h̄ n̄ v̄ vex: q̄ i hebreo icipit alio versus: ibi. Elihoreb tē. et iō i heb. sic dicit azarias fili⁹ sadoch sacerdos sub p̄e suo qui erat summus sa cerdos.

c. Helioeph et ha ia filij sisa scribe Josaphat filius abilud a p̄metarijs.

h̄ v̄ ij

Ego aut̄ sum puer pūlū ignorās egressuz et intro itū meū: et seruus tu⁹ i me dio est ppli quē elegisti po puli infiniti q̄ enumerari et supp̄tari nō p̄t p̄ multitu dīne. Babis ḡ suo tuo cor docile ut p̄plū tuū iudicare possit et discernē iter bo nnim et malū. Quis em̄ p̄t iudicare p̄plū istū: poplū tuūz hunc multū. Placuit ḡ fmo corā dño q̄ salomō postulass̄ huiuscemodi rē et dixit dñs salomoni. Q̄r postulasti xbuz h̄ et nō petisti tibi dies multos nec diuicias aut aias ūmicoz tuoz h̄ postulasti tibi sapi entiā ad discernendū iudi ciū: ecce feci tibi fm ūmones tuos. Et dedi tibi cor sapiēs et intelligēs intantū ut null⁹ aīi te silis tui fuerit nec post te surreeturns sit. H̄z et h̄ q̄ nō postulasti edi tibi diuicias. s. et glam vt nemo fuerit silis tui i regibus cūctis retro dieb⁹ Si at ambulauer̄ in vijs meis et custodier̄ p̄cepta mea et mādata mea sic abulauit p̄ tu⁹: lōgos faciā dies tu os. Iḡit enigilauit salomō et intellexit q̄d eēt somniū. Cūq venisset iwl̄ stetit co ram archa feder̄ dñi et ob tulit holocausta et fecit vi ctimas pacificas et grāde cōuiuuū vniuersis famulis suis. Tūc venerūt due mulieres meretrices ad regē steterūtq̄ corā eo. Quarū vna ait. Obsecro mi dñe: ego et mulier hec habitaba mus in domo vna: et peperi ap̄d eā i cubiculo. Ter cia at die postq̄ ego peperi: pepit et hec. Et eram⁹ si mul: nullusq̄ ali⁹ nobiscū in domo exceptis nob̄ du abus. Mortu⁹ est at filius

regnās sup oēz isrl̄ et hi p̄ncipes q̄s bē bat. Azarias fili⁹ sadoch sacerdoti helioeph et ha ia filij sisa scribe Josaphat filius abilud a p̄metarijs.

Liber

vallis ad scribendū acta tēpō p. altis p. literis regis.
D Sadoch āt et abiaθar sacerdotes. h̄ v̄ esse ḥ illō qđ di
 cū est. iij.ca. q̄ salomō ciecit abiaθar a sacerdotio d. Pa
 de in anathoth ad aḡ p̄ tuū. Dicendū q̄ ip̄m reuo cauerat
 vt ministraret i tēplo, et viueret de altario. nō tū ad sumū
 sacerdotiū et h̄ fuerat
 p̄dscuz. Heli. j.li.ij.

ca. futuꝝ est aut̄ez: q̄
 qcunq̄ remāserit de
 domo tua veniat vt
 dres p̄ eo: et seq̄. Di
 catq̄. dimitte me ob
 fecro ad vnā p̄tem sa
 cerdotalēvt comedā
 buccellā panis.

E Et zarias filius na
 than sup eos q̄ assiste
 bant regl: seruendo
 ei in pallatio. Ra.sa.
 tñ dicit q̄ isti assisten
 tes erāt. xij. p̄fecti de
 q̄bus postea agit q̄
 p̄uidebāt domui sa
 lomonis de virtuali
 bus et alijs nc̄arijs:

h̄ p̄mū dicitū melius
 v̄r: q̄a isti p̄fecti non
 assistebāt regi: h̄ ma
 gis erant in duodeci
 ptib̄ regni sui disp̄st.
S abud fili⁹ naθan
 sacerdos id ē magn⁹
 et honorat⁹: sic dī. S.
 ij.li.ca. viij. Filii aut̄
 v̄d sacerdotes erant
 nō em̄ naθan erat d̄
 genē sacerdotali. sed
 nutrierat salomonē.
 ppter qđ filios eius
 honorabat.

Et abias p̄posit⁹ dom⁹
 q̄r disponebat gene
 taliter de his q̄ p̄tine
 bant ad domū salo
 monis. **G** Et ado
 niram fili⁹ abda sup
 tributa: q; fm ei⁹ or
 dinationē colligebā
 tur: et de ipsis sibi rō
 reddebat. Eteria q̄
 nō sunt h̄ exposita d̄
 istis officijs exposita
 fuerūt. s.ij.li.ca. viij.
 In fine. h̄

H ēbat

st. Hic p̄n̄ ponit fa
 mulop̄ ordinatio ex
 teri⁹ vīc⁹ p̄fector⁹ in
 diversis p̄b⁹ regni
 ad p̄bendū nc̄cia do
 mui salomōis p̄ sin
 gulos mēses p̄uidē
 tes: et p̄t; l̄ra vīc⁹ sibi.

Filiā salomonis

hebat vxorez. h̄ dī p̄ anticipationē: q̄a salomon adhuc nō
 hebat filiā m̄imoniō aptā. h̄ q̄ iste erat iadūtr⁹: ppter h̄
 salomō dedit sibi posteꝝ filiā suā. **G** Gaber fili⁹ suri in
 terra galaad: q̄tū ad vnā p̄tē q̄r i alia p̄te p̄erat bengaber:
 vt dēm ē q̄libet hebat cu h̄ alias fras adiūctas: vīz i l̄ra.
I **J**uda et isrl. h̄ describūt gl̄ia salomōis i multitudine ppl̄i
 sibi s̄becti. sic scribit Prover. xij. In multitudine ppl̄i dis
 nitas regis: paucitate pleb̄ i ḡminia p̄ncipis: Ideo dicit,

Banaias fili⁹ ioiade sup
 d̄ exercitū. Sadoch āt et abi
 e athar sacerdotes: azarias
 fili⁹ naθah sup eos q̄ assiste
 bant regi. **S**abud fili⁹ na
 than sacerdos amic⁹ regl.
 f̄t ahias p̄ posit⁹ domus et
 s̄ adonirā fili⁹ abda sup tri
 bbuta. **H**ēbat autē salomon
 xij. p̄fectos sup oēz isrl̄ q̄p̄
 bebant annonā regi et do
 mui ei⁹. Per singlos enim
 mēses i āno: singli necessa
 ria ministrabāt. **E**t noia
 eoz Benhur i mōte ephra
 im. **H**ēdecar i macces et i
 salebim et i bethsames et in
 helō et i bethanan. Bene
 sed i araboth Ipi⁹. n. erat
 socho et ois fra epher. Be
 nab i adab c̄ om̄is nepha
 dor thaphet filiā salomōis
 abilud regbat thanach: et
 magedo et eniuersaz beth
 san q̄ ē iuxta sarthana subf
 lezabel a bethā vīc⁹ abel
 meula e ūgiōe iecmaā. **B**e
 gab er i ramoth galaad h̄ē
 bat anothiair fili⁹ manasse
 i galaad. **I**p̄e p̄erat in oī re
 gione argob q̄ est in basan
 seraginta cīnitatib̄ mag
 nis atq̄ murāl q̄ habebāt
 seras ereas. **A**binadab fi
 lius addo p̄erat i manaim.
Achimaas i neptalim. **G**
 et i p̄e hebat basemath filiā
 salomōis i pingio Baana
 fili⁹ busū in aser et i baloth.
Josaphat fili⁹ pharue i isa
 char. **G**emei fili⁹ bela i bē
 iamin Gaber fili⁹ suri i fra
 galaad: et i terra seon regis
 amorrei et og regis basan

et p̄t; l̄ra vīc⁹ sibi.

Filiā salomonis

hebat vxorez. h̄ dī p̄ anticipationē: q̄a salomon adhuc nō
 hebat filiā m̄imoniō aptā. h̄ q̄ iste erat iadūtr⁹: ppter h̄
 salomō dedit sibi posteꝝ filiā suā. **G** Gaber fili⁹ suri in
 terra galaad: q̄tū ad vnā p̄tē q̄r i alia p̄te p̄erat bengaber:
 vt dēm ē q̄libet hebat cu h̄ alias fras adiūctas: vīz i l̄ra.
I **J**uda et isrl. h̄ describūt gl̄ia salomōis i multitudine ppl̄i
 sibi s̄becti. sic scribit Prover. xij. In multitudine ppl̄i dis
 nitas regis: paucitate pleb̄ i ḡminia p̄ncipis: Ideo dicit,

I **J**uda et isrl̄ innumerabiles hypbolice ē dcm ad denotan
 du excessū et magnitudinē multitudis sic dcm ē c. p̄cedēt
 m. Comedētes et bibētes atq̄ letātes: q̄r nō timebat d̄ in
 cursu aduersarioꝝ p̄t pacē s̄b salomōe datā. **N** At flu
 mine terre pbili. vīc⁹ ad ter. egypti. i salomone em̄ fuit cō
 plētū qđ fūēat abrae
 p̄missū gen. xv. Se
 mini tuo dabo terrā
 hāc a flūe egypti vī
 c̄ ad flūiū magnū
 euphratē. **O** **F**
 ferentū mūera sibi.
 t.tributa: p̄ Erat
 āt cib⁹ salomōis. hic
 p̄n̄ describis gl̄ia sa
 lomonis i magnitudine
 exp̄salꝝ. et p̄q̄n
 tum ad vicualia cū
 dī. Per dies singlos
 xxx. cho ri sīmle et sexagīta
 cho ri farine: decem boues
 pingues: et xx. boues pas
 ciales et centū arietes ex
 cepta venatōe ceruoz: ca
 prarimq̄ atq̄ bubalorum
 et auīn altīliū. **I**p̄e em̄ ob
 tinebat oēm regionez que
 erat trans flūmē quasi a ta
 p̄sa vīc⁹ ad gazaz: et cūctos
 reges illaz regionū et ha
 bebat pacem ex oīn parte
 i circuitu. Habitabatq̄ iu
 da et israel absq̄ timore v̄l
 lo vīnusquisq̄ sub vite sua:
 et ib̄ fīcu sua: a dān vīc⁹ ber
 sabee cunctis dieb⁹ salo
 monis. **E**t hebat salomon
 quadragīta milia presepias
 equorum currilium: et duo
 decim milia equestriū: nu
 triebantq̄ eos supradicti
 regis p̄fecti sed et necessa
 ria mēse regis salomonis
 cum ingenti cura prebebāt
 in tempore suo. **O**rdeum
 quoq̄ et paleas equorum
 et uimentorum deferebant
 in locum vbi erat rex iuxta
 constitutū sibi. **E**dit quo
 q̄ deus sapientiā salomo
 ni: et prudentiā multaz m
 vīi: et prudētiā multaz m

Q p̄sepias h̄ accipit. p̄ domib⁹ vbi p̄les eq̄ custodiunt: ita
 q̄ de. xl. milib⁹ p̄sepias h̄ posit⁹ q̄tuor milia erat p̄eq̄ re
 gis et famulorū suorū i diversis p̄tib⁹ regni sui. xxxvij. milia p̄
 eq̄s allorū suorū s̄bditorū: q̄ dicunt h̄ ēē salomōis eo mō q̄
 bona s̄bditorū dicunt ēē bona p̄ncipis: q̄r p̄ ea accige i
 nc̄itate. **E**t xij. milia. eq̄ stri. i. dispositorū ad eq̄tandū.
Edit q̄z r̄c. l̄. p̄gnitōe speculabiliū **E**t p̄p̄

Regum III

dentia. i agiblib⁹. **E**t latitudine cordis ad magnificē expendendū. **E**t p̄ce. sa. sal. r̄c. q̄ studebant i cursu astroꝝ. Et egyptioꝝ: q̄ studebat i phicis. vt dicit p̄bs. i. metha. **E**t erat sapi. cunc. ho. illi⁹ t̄pis l̄z aliq̄ an eū i pr̄ suerit sapientiores vt dc̄m ē. c. p̄cedēti. **S**apiētior ethan ezraithe. i. de villa ez

ray. iste fuit leuita et cator ab eo intitulat p̄s. lxxxvii. q̄ sic incipit. Misericordias dñi r̄c b. **E**t hemā. iste silt fuit leuita et cator: h̄. j. galip. xxv. et silt alii duo lequētes q̄a fuit fr̄s ei⁹ et fuit valde sapientes qd̄ p̄s de ethan. i. ii. p̄s. pal. q̄ talē. Intellect⁹ siue sapia ethan ezraithe. et idē p̄babile est de alijs. **A**locut⁹ est q̄z r̄c. nō p̄tinēt oēs i libro q̄z h̄em⁹ p̄bolas salomōis i q̄lūt t̄m nōgēti. xv. **V**sus in heb. nec t̄n q̄ liber vsus sp̄ fac vna p̄bola. **D**i. n. ille lib fact⁹ a salomōe. n̄ q̄a sc̄pserit h̄ q̄ vba notabilitia freqn̄t diuers locis et t̄pib⁹ dicebat et aliq̄ sibi assistentes et audiētes f̄digebat i scripto. et postea ex diuersis sc̄ptis fuit collecta: n̄ t̄n cōplete q̄i talib⁹ collectionibus multa freqn̄t omittuntur. **E**t fuit. car. ei⁹ q̄nq̄ milia. in heb. h̄f: q̄nq̄ et mille fm̄ em̄ moduz loquēdi hebraicū qn̄ duo nūeri s̄l iūgūne minor cōiter p̄ponit nec ista carmina oia p̄tinēt in libro q̄ dī cāticū cāticor. **C**e Et dispu. su. li. a. cēdro que ē liba. q̄ ē arbor maria. **P**o q̄ ad hys. q̄ ē herba ḡua. h̄ ē dc̄m q̄ p̄stē de istis arborib⁹ disputauit determinādo de natur⁹ et p̄prietatib⁹ eaz marie de illis q̄ erāt necessarie v̄l v̄tles vite h̄uane imēdicis et cōsilib⁹. **E**t disserruit de iūmetis r̄c. marie inq̄ t̄ ventūt i v̄suz et v̄t literat̄ hoīm. **I**ste t̄n determinatōes ibi nō sunt scripte: vel si fuerūt scripte: fuit cōbustē p̄ Nabuzardan: nec fuit regate p̄ esdrā s̄c et de plurib⁹ alijs dī a doctorib⁹. **C**aplm. v.

Misit q̄z: h̄ p̄n̄ describit gloria seu magnificētia salomonis i edificijs. et p̄ describit materie p̄patio. sc̄o domox edificatio ca. vij. tercio templi dedicatio. ca.

vij. q̄to edificantiū remuneratio. ca. ix. Circa p̄mū auxiliū hyrā p̄ req̄ris sc̄o cōcedit ibi. Cū ḡ audisset. tercio pacū p̄figit: ibi. Prebebisq̄ necessaria: q̄to nūerus oparioꝝ describit: ibi. Elegitq̄ rex. Circa p̄mū p̄mittit reue rentia sc̄a salomoni ab hyrā rege tyri p̄ nūcios ab eo mis sois cuz dī. Misit q̄z r̄c. p̄p̄ter q̄d salomo cōfideri⁹ req̄siuit ei⁹ auxiliū dī. a **T**u sc̄is vo. pa. mel. s. de edificatōe dom⁹ det p̄tchī. s. i. ca. vij.

b. **E**t q̄ nō poterat edifi. tu q̄ fuit p̄hibi tū a deo p̄nathan. vt h̄ ibidē: tū q̄ req̄ rebat maria pax in reg. isrl̄ t̄pe hui⁹ edificatōis: tū p̄p̄ mag nitudinē exp̄sal: tū p̄p̄ multitudinē oparioꝝ: vt patet ex se quentib⁹: q̄lis nō fu it t̄pe dō: et h̄ notatur cū dī. **P**ropter bella imēntia. cetera p̄tēt. c. **C**ū ḡ audis. h̄ p̄n̄ peritō salomōis cōcedit et p̄t̄z l̄fā v̄suz ibi. d. **I**n lig. ceori. et abie. i. de ge nere abie. q̄ ē arbor alta et recta et leuis et odorifera nocēs aia libus venenosis. vt dicit ysl. et scribit ab egnis aliq̄n̄ per g. alt q̄n̄ sine g. cōi⁹ t̄n cū ḡ in heb. h̄ et in lignis buxinis: vbi trāslatō n̄ra h̄z abiegnis. e. **S**erui mei. depo ea de liba. i. de silva sic nomiata. f. **E**t ego p̄po. ea. p̄ s̄bditos meos: q̄r rex non po nebat manū ad talia. g. **I**n rati. i. mari. i. i nausb⁹. d. t̄n h̄ ra. sa. q̄ rates hic dicuntur plura ligna s̄l iūcta q̄ p̄ hoīes desup stan tes p̄ aquā fducunt de loco ad locuz. h̄z h̄ vt frequēter fiat in flaminib⁹ vbi p̄ cursum aque portantur et p̄ hoīes desup stan tes solūmō dirigunt. h̄ in mari q̄d est peri culosum. et vbi hoīes vadūt fm̄ v̄trop̄ in penū. nō v̄l h̄ bñ possibile. h. **P**rebe bisq̄. q̄ p̄n̄ pacū: et fedus inter duos reges disponit v̄suz de recōpensatōe videlicet in virtutib⁹ p̄ lignis et labore. et h̄ est q̄d dixit hyran. p̄bebisq̄ necessaria m̄ r̄c. q̄d salomō libent cōcessit v̄i s̄bdit: salomō at p̄bebat hyrā. x. milia choros tritici r̄c. et s̄bdit d̄ fedē iter eos cuz dī. i. **E**t p̄cū. am. se. s. aicitie et soci etat. k. **E**le. r̄c. h̄ p̄n̄ nūer⁹ oparioꝝ describit cuz dī. l. **E**t

h̄ v̄li

sedus inter duos reges disponit v̄suz de recōpensatōe videlicet in virtutib⁹ p̄ lignis et labore. et h̄ est q̄d dixit hyran. p̄bebisq̄ necessaria m̄ r̄c. q̄d salomō libent cōcessit v̄i s̄bdit: salomō at p̄bebat hyrā. x. milia choros tritici r̄c. et s̄bdit d̄ fedē iter eos cuz dī. i. **E**t p̄cū. am. se. s. aicitie et soci etat. k. **E**le. r̄c. h̄ p̄n̄ nūer⁹ oparioꝝ describit cuz dī. l. **E**t

Liber

erat iudicatio. s. summa. xxx. milia viroꝝ q̄ sic disponebant ꝑ x. milia p̄ vñā mēseꝝ opabant i libano: t postea alia. x. mē se scđo. t alia. x. milia i fcio: t sic duob⁹ mēsib⁹ manebat i domib⁹ suis vt h̄rent aliquā q̄tē t cēnt cū vxorib⁹ t familiis p̄p̄is opib⁹ intendētes; p̄ter ac̄stos. q̄ scidebat liḡ erat alij ad portādū one-

ra t cedendū lapides i montibus: t b̄ e qd̄ dī. m Fuert itaq̄ salo. lxx. milia t̄. ii. galip. nūerant isti sil t ibidē dī. Et inuēti sunt. cl. milia. t int̄m ascēndūt isti dno nū meri sil t̄. In absq̄ p̄pos. q̄ p̄erāt fin. opib⁹. ne ferēt negligēter. o Nu mero triū milii t tre centor. ii. galip. scđo dī. Tria milia t sex centū p̄positi operū p̄pli. Dicendū q̄ h̄sc enumerant p̄positi.

q̄ erāt sup̄ oparios imēdiate vñdēdo q̄līter opabant: t illi fuerūt tria milia. ccc. Tricētī at q̄ exēdūt h̄c numerū. nō erāt imēdiate sup̄ oparios: h̄ reddebat eis rō ab illis q̄ imēdiate p̄erāt t exprimunt̄ i. ii. galip. q̄: qd̄ omittit̄ i vno loco: in alio exprimit̄. p Precepit̄ rex vt tollerēt la gran. la. pre. hebrei dicūt̄ P̄oderosos. tales em̄ lapides st̄ apti p̄ fundamēto. q Porro biblij t̄. nomē est hoim sic vocatoꝝ a ciuitate biblis: vt dicunt expositores n̄r̄. In hebreo h̄ q̄belim. t ē nomē p̄tale hoim sic vocatoꝝ a ciuitate quebel. vt dīc̄ ra. sa. t p̄t eē q̄ illa ciuitas fuit binomia t similiter gens illa t erat de regno hyran. C a. vij.

Auctuz est igis. Descripta materie p̄gatione. h̄ p̄ter agit d̄ domoꝝ edificatōe: t p̄ ip̄i dom̄ vñ: secūdo regalis pallacij. ca. vij. H̄ria i duas. q̄ p̄ ponit̄ icho ationis t̄ps: scđo edificij mod̄: ibi. Dom̄ at. Circa pm̄ dī. a Factū est igis qua. t octo. annis egressio. filiorū isrl̄ de terra egypti. ita q̄ ann⁹ egressiōis i h̄ nūero icludit̄. b In anno q̄rto. s. regni salomōis: t h̄ ann⁹ q̄rtus nō in cludit̄ in p̄dicto nūero: q̄ de illo trāsiērat tm̄ vñ⁹ mensis sō s̄bdit̄. c Mense zio. hebraice dī yar. t corrīdet p̄tim aprilī n̄fō t ptim maio: sicut p̄z ex his q̄ dixi de p̄rio men se hebreoy. Gen. vij. t Exo. vij. ip̄e ē mēsis scđos ap̄d hebre os. d Regni salomōis. h̄ refert ad id qd̄ p̄dicit̄ i anno q̄rto. Ad vidēndū at h̄c nūez p̄ p̄tes. posui h̄ subr̄ i p̄gina saquēti tres ordines. Prīm⁹ cōtinet noia illoꝝ q̄ p̄ fuerūt successiue p̄plo isrl̄ ab āno egressiōis de egypto in clusiue: vñq̄ ad q̄rtū annū regni salomōis exēnsiue. Se cund⁹ cōtinet nūez ānoꝝ qb⁹ q̄libet eoꝝ p̄fuit. Terci⁹ cōtinet loca scripture. vñ h̄ h̄. Sciendū tm̄ q̄ duo sunt. s. Jo sue t sa muel q̄x t̄ps nō exp̄mis in scripture. t ideo intelli gitur inclusum in t̄pe sequentium.

Primus scđos	tercius	primus scđos	tercius
ordo	ordo	ordo	ordo
Moyses xl.	Exo. xvj.	Iosue xl.	Jud. iij.
Othoniel xl.	Judi. iiij.	Zioth lxx.	Jud. iiij.
Delbora xl.	Judi. v.	Gedeō xl.	Jud. viij.
Thola xxij.	Judi. x.	Abchielech. iiij.	Judi. ix.
Jair xxij.	Judi. x.	H̄n iudice xvij.	Judi. x.
Cepthe vij.	Judi. xij.	Abessan vij.	Jud. xij.
Whilon x.	Judi. xij.	Jabdon vij.	Jud. xij.
Hanson xx.	Judi. xvi.	Heli xl.	p̄ reg. iiiij.
Samuel xl.	Alct. xij.	Gaul xl.	Act. xij.
David xl.	iij. reg. v.	Salomō xl.	iij. reg. xiij.
Erectores numer⁹ loca scri	annoꝝ pture	Erectores nūer⁹ loca scri	annoꝝ pture

e Dom̄ at. h̄ p̄t̄ describ̄s forma edificij. q̄: h̄ intricatae describ̄s. t idē plures repetit̄. t aliq̄ h̄ omittit̄ q̄. ii. galip

supplens: p̄pt. qd̄ l̄fa diffīcili⁹ itelligīt̄. Iō h̄ alij ordinate p̄mitto de forma tēpli vt itellect⁹ l̄re facili⁹ possit capi. Sc̄i endū igis q̄ templū erat qdā dom⁹ maḡ cui⁹ lōgitudo p̄tendebat ab oriente i occidente. t latitudo a meridie in aquilonē sic t tabernaculū qd̄ fecit moyses. h̄ebat at h̄ dom⁹ xl. cubitos in lōgitudine. t. xx. i latitudie itra p̄ties. t. c. t. xx. in altitudine: vt h̄. ii. galip. iiij. t iō erat facta ad modū turrl̄ q̄dratē cuius duo latera sibi opposita st̄nē lōgiōra in triplo: duobus alijs sibi oppo sitis. p̄pt. qd̄ h̄ dom⁹ aliq̄ vocat turrl̄: p̄t dīctum suū. Gen. xxxv. T̄cruz v̄o de sup̄ erat planū scđm modū domoꝝ palestine: t ultra planiciem ascendebat qdā clausura i circuitu q̄

quadrarent eos quos do lauerunt cementarij salomonis t cementarij hyrā.

a Porro biblij preparauērunt ligna t lapides ad edificandū domū. C a. vij.

b **D**ictum est ergo: qua dringētesimo t octogesimo āno egressiōis filiorū israel de terra egypti in āno quarto mē se. Kio ip̄e est mēsis secundū regni salomonis sup

modū pugnaculop̄ ad decorē t defensionē. In altitudine v̄o h̄i⁹ dom⁹ erat tres māsiōes: iferior. p̄p̄e terrā q̄ erat deputata ad cultū diuinū: p̄pter qd̄ de illa scriptura faē mētionē: alijs at duab⁹. s. media t sup̄ma custodiebanſ vien̄ filia vestes ministrop̄. t cetera p̄ciosa. p̄ tēplō necessaria. t iō de illis duab⁹ p̄ua fit mētio. Inferior at fin lōgitudinē diuidebat in duas p̄tes ineqles: q̄ p̄ p̄ma q̄ erat a pte oriētali: t in q̄ erat introit⁹ tēpli h̄ebat. xl. cubitos i lōgitudine: t dicebat dom⁹ exterior sine scđm. in q̄ erat altare incensi: t mēsa p̄positōis t cādelabra: alta at h̄ebat. xx. cubitos per q̄drū: t dicebat dom⁹ iferior vel sanctisctōꝝ sine osculū in q̄ erat archa t cherubin t p̄cipiatorium: t diuidebat iste due p̄tes piecie tēplō in q̄ erat ostiū ad ingrediendū de vna ad alia. Varietes at h̄i⁹ dom⁹ erat de lapidib⁹. et a pte iferiori opti tabulis cedrinis. t sup̄ tabulas illas au reis laminis. t rectū ei⁹ v̄bi i cōspiciebat māsio media a pte in fieriori erat laqueatū gallice labroisse tabulis cedrinis lili mō optis laminis aureis. Pavimentū v̄o fuit de pulcro marmore opto desup̄ tabulis ablegnis. Fin translationem n̄fam. Hebrei v̄o dicūt̄. q̄ ille tabule erat de buro qd̄ ēlignū dux t forte ne cito putreficeret ex h̄uiditate terre: t cōpte erat destit⁹ laminis aureis: ita q̄ māsio iferior tēpli que erat de p̄ta diuino cultū: erat coopta auro ex oī pte. Altitudine v̄o h̄i⁹ mansiōis erat. xx. cubitos: vñq̄ a paumento vñq̄ ad prīmū solariū qd̄ erat māsio media fin expositores catholicos. Fin hebreos v̄o dom⁹ iferior q̄ vocatur sanctisctōꝝ h̄ebat tātū. xx. cubitos in altitudine vñq̄ ad prīmū solariū: ita q̄ altitudo ei⁹ erat breuior decē cubiti altitudine dom⁹ exterioris. Extēri⁹ v̄o erat tria deambulatoria in circuitu tēpli corādentia trib⁹ mansiōibus p̄dictis que erat ad decorē t ad templi defensionē ad modū pugnaculop̄. Hebrei v̄o dicūt̄ q̄ nō erat deābulatoria: h̄ tres ordines appenditōꝝ q̄ erat domūcule circa tēplum: t idē dicit iosephus q̄ erat p̄ habitatōe ministrop̄. vñ frequentē noiant̄ h̄ t in ezech. et in galip. i. dom⁹ latitudo fin hebreos p̄pter qd̄ nō erat in pte oriētali templi: q̄libet erat portic⁹: t erat q̄libet altitudinis qnq̄ cubitorūz tra q̄ inferiores erat imēdiate sup̄ terrā: t sic illi tres ordies sexta altitudinē muri ascēdebāt p̄ q̄ndecim cubitos t in q̄ndecim cubitis superiorib⁹ de altitudine māsionis iferioris remanentib⁹ erat fenestre ad illūtationē tēpli. de altitudine v̄o sanctisctōꝝ fin h̄ remanebat tm̄ qnq̄ cubiti superiores p̄ fenestrīs. in introitu v̄o tēpli erat portic⁹. xx. cubitos: longitudo fin mensurā latitudinis templi t latitudine x. cubitos. q̄: tm̄ p̄tendebat an̄ tēpli itroitu. ista v̄o dom⁹ non p̄t figurari in plano. h̄ posui hic figuram fundamen ti. t p̄ ea que dicit̄ sunt posunt talia unaginari.

Regum III

Et si hunc tempore suorum regnorum et filius daturus fuerit ei

Mit am Stroh aufwach' ich, und dort

विनायो शेषाणि विनायना च

*Grammatica
media sex libris*

Chloroform oj Jurovsky
was wunstoye zonky

संस्कृतम्

Sed enim dicitur suisse appendi dicitus in inferiori parte temporis quod interfingit erat id arbitrio et alio est: scilicet canticis. quod in libro viii. canticorum in alio. et xvi. in latr. Canticum vero dicitur in alio. et xv. in latr. Apparet vestitio de pueri in libro mensuram habens.

Liber

His spissis accedam ad lfas exponendā d Dom⁹ at quam edificauit r̄. Hic describit forma et modus edificij et primo cōtum ad templum et porticū. scđo cōtum ad deambulatoria et dispositionē interiorem parletū ibi. Et edificauit. tertio cōtum ad distinctionē dom⁹ exterioris et interioris ibi. Edificatq; quarto cōtum ad introitū et atrium ibi. Fecitq; in intosci. Circa primū de scribitur mensura tē pli et porticus: et pater littera ex p̄dictis vscq; ibi.

Et xxx. cubitos i altitudine. hoc videt cōtradicere ei qđ dictum est qđ templuz i altitudine habebat cxx. cubitos. Dicendum qđ hic accipitur altitudo templi quā enim ad mansionem inferiorem que habebat. xxx. cubitos a pavimento vscq; ad primū solarium: vt

predicunt est: et super illā māssione erat alta media. xxx. cubitorum. et super illam tercia. lx. cubitorum: et sic tota altitudo templi habebat. cxx. cubitos. prout habet. ii. Paralip. iii. Consequenter ostendit dispositionē fenestrarū ibi. f Fecitq; in templo fenestras obliquas. hic accipituntur fenestre pro aperturis muri ad recipiendum lumen que erant strictiores in exteriori superficie muri et latiores in interiori: ut lumen transiens magis diffunderetur intra domum et sic linea transiens ab exteriori superficie ad interiorem non veniebat obrecepere ad angulum rectum. sed oblique ad angulum obtusum: sicut apparet in fenestrī ecclesiæ et edificiorū quoꝝ muri sunt spissi.

Et edificauit. Hic consequenter agitur de dispositione deambulatoriorū que erant circa templum: et de solarīs que erant in templo et de dispositione parietum interioris: et primo de deambulatoriis cum dicitur. Et edificauit super parietem templi tabulata per gyrum in parietibus r̄. Ad cuius intellectum sciendum qđ scđm expositoris nostros ex transuerso templi transibant trabes in tribus locis. scilicet in tribus summitatibus mansionum: ita qđ trabes inferiores portabant primum solarium et medie secundum et tercie rectum domus quod desuper erat planum: vi dictum est. Et trabes iste erant ita longe qđ transibant ultra murum exterius in utroq; latere templi. et super illam partem trabium que prominebat exterius erant tabule fortes protense scđm longitudinem templi: et super illas tabulas poterant homines deambulare: et ideo dicebantur deambulatoria: et in parte exteriori erat quedam clausura procedens in altum ne ambulantes caderent et ambulatoria ista erant in equalis latitudinis: quod dupl citer poterat fieri. Uno modo qđ trabes superiores essent longiores medijs uno cubito. et similiter medie inferioribus sicut dicunt aliqui. Alij dicunt et melius ut videatur qđ suis trabes ea portantes essent equalis longitudinis. tamen murus templi a parte exteriori erat restrictus uno cubito plus in secundo deambulatorio qđ in primo: et similiiter in tercio qđ in secundo et sic deambulatoriorū primū habebat quinq; cubitos latitudinis: medium vō sex: et su primum septem scđm modum figuratum in columna interioris in margine exteriori: prout potest in plano figura. Sciendum etiam qđ ista deambulatoria vocant in littera tabulata et latera: et pater littera ex dictis vscq; ibi.

Trabes autem posuit in domo per circuitum forinsecus: quia trabes dictū est transibat ultra murū exteri⁹.

isrl edificare cepit domum d domino. Bonus autem quam edificabat rex salomon domino habebat sexaginta cubitos in longitidine et viginti cubitos i latitudine: et triginta cubitos in altitudine. Et porticus erat ante templum viginti cubitorum longitudinis iuxta mensuram latitudinis templi: et habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi: fecitq; in templo fenestras obliquas.

Non hereret māris templi. istud nō reseretur ad tēbes sūm istam expositionem: quia cum transirent qđ mediu mūri necessario ei inherebāt. sed reseretur ad tabulas super tēbes positas que sic erant posite qđ non iungebant mūro templi immediate: tamen illud spaciū qđ erat imme

diate inter murū et tabulas erat ita quā qđ hoies deambulatoriae nō possent ibi caderē nec pes hominis intrare. Et ad quid dimitteret tale spaciū inter tabulas et murum non videtur apter quod alij dicunt et melius. ut videatur qđ hoc reseretur ad cancellos deambulatoriorū impedientium causam ambulantū a pte exteriori: et sic distabant a mūro templi sūm lōgitudinem trabis extra murum prodeūtem ut sic deambulatoria haberent latitudinem contiuenientem. scđm vō hebreos qui nō ponunt ista deambulatoria sed appendicia seu domunculas laterales: ut p̄dictum est. Sic est intelligendum qđ iuxta muros templi in parte exteriori erat unus ordo appendiciorū quorum altitudo erat quinq; cubitorū et murus templi eleuaretur a terra per quinq; cubitos: erat restrictus a parte exteriori per unum cubitum et in spacio illius cubiti prominentis erant capita trabium vbi terminabat primus ordo appendiciorū cōtum ad altitudinem suam: et alia capita trabium sustentabantur ab exteriori pte parietis appendiciorū. Et iterum eleuato mūro templi quin qđ cubitis: murus iterum templi erat restrictus uno cubitu vbi ponebantur capita trabium appendiciorū mediorū: et eodem modo de terciis appendicis: et sic latitudo appendiciorū mediorū erat cubitorum sex: et latitudo terciorū septem propter maiorem restrictionē mūri et templi in ascendendo: et sic tres ordines appendiciorū ascendeant iuxta murum templi per. xv. cubitos: ut sup̄ dictum est. et rectum superius erat planum et portabatur a parte exteriori per parietem exteriorē appendi ciorū: sicut figuratum est in ista columna exterioris: et scđm hanc intentionem hebreorum sic exponatur littera. Et edificauit super parietem templi tabulata. i. appendicia que sic nominantur eo qđ erant de tabulis ut parietes minus spaciū occuparent et dicuntur super parietem templi: quia trabes regentes primum tabulatum et medium et tertium. erant super vnu cubitum mūri templi vbi murus in ascendendo erat sic retractus siue restrictus: vi predictum est. Per circuitum templi et oracula. i. exterioris domus et interioris. ita qđ ista appendicia erant circa templum in tribus partibus. scilicet in duobus lateribus templi: et in parte occidentali vbi erat oraculum. in parte vō orientali non erant appendicia: quia ibi erat porticus: ut dictum est. Et fecit latera. est replicatio eiusdem. quia illa appendicia dicuntur latera quia erant in lateribus templi. Tabulatam quod subter erat quinq; cubitos habebat. i. appendicium quod erat immediate super terrā erat minus medio in latitudine uno cubito: et medium superiori uno: quia retractio siue restrictio mūri ampliabat medium et superiori ut predictum est. et scđm hoc trabes erāt inaequales: quia trabes inferioris appendicij erant breviores trabibus medijs uno cubito: et trabes medijs minoribus trabibus superioribus uno cubito. Trabes autem posuit in domo per circuitum forinsecus ut non indererent

Regum III

muris templi. Iste sunt trabes de quibus dictum est immediate que erant posite super murum templi in parte exteriori: et sic non intrabant murum: et hoc est quod nota hic non inherere muro: sed stabant super cubitos ubi murus erat re tractus: ut dictum est.

k Domus autem. Hic ponit modum edificationis quam ad dolationem lapidum:

que facta fuit in lapide et non in loco edificationis: et ideo sequitur.

l Et malleus secundus. Martellus secundens cum quo sculpuntur lapides.

m Non sunt auditae in domo domini cum edificaretur quod est intelligendum de instrumentis ad dolationem lapidum primitivis non autem de instrumentis primitivis ad coniunctionem et cementationem lapidum. Illi autem dicunt quod lapides illi incidebantur sanguine culusdam vermis habente ad hoc virtutem sicut lapis adamantinus secinditur sanguine hirci: et sic non erat ibi sonitus saltus notabilis.

n Ostium lateris medius. Ostium quod erat in medio lateris templi.

o In pariete erat domus dextre. I. in pariete dextro templi et hic erat paries meridionalis quod erat dexter egredientibus de templo. Josephus tamen dicit quod erat in angulo muris parte orientali.

p Et per coelestis.

id est ascensum tortuosum qui gallice vocatur vis. descendebant in mediis cena. et a medio in tertium. I. in media mansione templi et superiori. **r** Texitus quoque domum laquearibus cedrinis. gallice lambrois. **s** Et edificauit tabulatum super omnem domum quinque cubitis altitudinis. istud erat tabulatum tertium de quo supra dictum est. et isti quinque cubiti erant mensura clausure que erat in circuitu ne homines caderent facie ad modum pugnaculorum qua ascendebant in altum per quinque cubitos exceptis locis ubi erant cancelli seu pugnacula ubi homines poterant se appodiare et respicere inferius. **t** Et factus est sermo domini post talem consummationem dominus.

v Et edificauit parietes domus intrinsecus. Hic describitur dispositio parietum templi in parte interiori quod erant operi tabulatis cedrinis usque ad primum solarium: ut dictum est supra. **x** Et texit pavimentum domus. quod erat de pulcro marmore: ut predictum est.

y Tabulis abiegnis. hebrei dicunt batimis: ut predictum est. **z** Edificauitque. Hec est tercias pars principalis huius capituli. ubi primo describitur distinctio domus inter-

ris ab exteriori per parietem medium cum dicitur. Edificauitque viginti cubitorum. ad posteriorem partem templi id est ad occidentalem partem: ibi enim erat domus interior et fons hebreos habebat tunc viginti cubitos a pavimento usque ad primum solarium: ita quod erat brevior in altitudine decem cubitis. Fons vero doctores catholici altitudinem trius est domus erat equalis usque ad solarium. sed viginti cubiti qui hic describuntur erant mensura parietis diuidentis domum interiores ab exteriori qui ascendebat in altum per viginti cubitos tunc. et decem cubiti remanebant aperte in parietem istum et solarium ut sumus ascensio dens de altari incensi quod erat in domo exteriori iuxta hunc parietem transiret intra domum interiores per aperturam illam.

a Porro quadraginta cubitorum erat ipsum templum. id est dominis exterior que vocatur templum eo quod tenebat duas partes longitudinis templi. **b** Pro foribus oraculi. quia domus exterior erat immediae iuxta ostium domus interioris. **c** Et credo omnis domus intrinsecus vestiebatur. in parte tribus et tecto: ut frequenter iam dictum est.

d Habens tornaturas suas et iuncturas suas fabrefactas id est subtiliter et artificiose factas. **e** Et celaturas eminentes. quia imagines cherubim et palmarum et variarum picturarum erant sculpte in tabulis illis: ut habetur infra. Et laminae auree desuper posite erant sic facte: ut aptarentur illis sculpturis.

f Oraculum autem in medio domus in interiori parte fecerat. Dicit autem interior pars: quia erat remotior ab ingressu templi. **g** Porro oraculum habebat viginti cubitos longitudinis et viginti cubitos latitudinis. ut patet in descriptione superius posita. **h** Et viginti cubitos altitudinis. in hoc differunt hebrei a nostris doctoribus. quia hebrei dicunt quod tota altitudo oraculi usque ad solarium erat viginti cubitorum tunc. Nostris vero dicunt quod isti viginti cubiti erant altitudo parietis diuidentis oraculum a domo exteriori: et decem cubiti desuper remanebant aperti: ut supra dictum est.

i Sed et altare vestinum cedro. id est tabulatis cedrinis: et loquuntur hic de altari incensi quod erat intra tabernaculum: et erat interius de lapide et tectum desuper de cedro: et super cedrum laminis aureis operatum: secundus quod postea dicitur.

Liber

b Sed et totū altare oraculi texit auro. et dē altare oracu
lī: nō qz eēt intra oraculū: qd dī sc̄m̄sc̄tō p: h̄ extra i domo
anteriori sicut declaratū fuit plenū. Exo. xxx. Sed p rāto
dī altare oraculi: qz sum⁹ inde ascendēs intrabat oraculū
q apturā q erat sup parietē diuidente oraculū et domū ex
teriorē vi p̄dictū est.

c Et fecit. Hic p̄n agit de duob⁹ cheru
bin existentib⁹ intra
oraculum et altitudo
cuīuslibet erat decez
cubitum et singule
ale qnqz cubitor⁹: et
sic erat impositi ora
culo q ala vni⁹ p̄ten
sa tangebat parietes
meridionalē oracu
li: et alia ala attinge
bat ad mediu⁹ oracu
li et ala alteri⁹ silr p̄
tensa tangebat parie
tem aq̄lonarē et alte
ra ala p̄tensa in me
diū oraculi tangebat
extremitatē ale alte
rinis sic p̄tensio ala
rum erat vīm totā la
titudinē oraculi. In
ter autē istos duos
cherubin sub alis eo
rum erat archa testa
menti: et duo cheru
bin q̄s fecerat moy
ses et bene poterat ibi
capi cu⁹ rectib⁹ suis
qz archa testamenti
habebat in longitu
dine dnos cubitos:
et in altitudine cubi
tum et dimidiū. spa
cium autē int̄ duos
cherubin erat fere de
cem cubitor⁹. vt patz
ex p̄dictis et ale eoru⁹
distabat a terra q̄si q
octo cubitos. vt p̄z
silr ex dicti: et ex his
pater līa vīc̄ ibi.

d Texit quoqz cherubin auro. i. lamis
nis aureis: duo vero cherubin q̄s fecit moyses erat toti de
auro: qz erat valde parui respectu istor⁹: forma autē arche
testamenti et duoz cherubin quoqz fecit moyses descripta
fuit. Exo. xxv. et ex hoc intelligi potest forma duoz cheru
bin q̄s fecit salomon qz eiusdē forme fuerūt sed maiores.
e Et oēs parictes tēpli. hic renuntit ad d̄scriptionē parie
tum tēpli et pavimenti et pater līa ex dictis supra.
f Et in ingressu oraculi. Hic p̄n agit de ingressu sanctisctō p:
cū dī. **g** Necit duo ostiola. et dicunt ostiola: qz erat par
ua respectu ostio⁹ q̄ erat in introitu templi. erat autē sic si
tuata fm̄ aliqz q vnu erat ppe latu⁹ meridionale templi:
alind ppe latu⁹ aquilonare in pariete diuidente sanctu et
sanctisancor⁹. Sc̄dm̄ alios v̄o duo ostiola erat in eadem
parte parietis: vnu in vna superficie parietis alterū in alte
ra: ita q̄ qn erant clausa: videbatur paries q̄si cōtinuus ex
vtraz parte. **h** Postesqz angulor⁹ quinqz. quia postes
vbi situata ista ostia erat. sic erat dolati q̄ superficies eoru⁹
fm̄ longitudinē sua habebat qnqz angulos. **i** Et scul
p̄fit in eis picturā cherubin r̄c. eo mō sicut dicitur est supra
de interiori parte parietū tēpli. **k** Et anaglyfa. i. celatu
ras p̄minentes. et dē ab ana qd̄ est sursum et glyphē qd̄ est
sculpare. **l** Et texit ea auro. eo mō sicut dicitur est. s. de
sculptoris existentib⁹ in parietib⁹ tēpli. **m** Fecitqz. hic

agit de ostijs in introitu tēpli cū dicit. **n** Postes de ls
gnis oli. qdran. i. q̄tnor angulo⁹. et in hoc differebat a po
stib⁹ oraculi. **o** Et duo ostia de lignis abiegnis hebrei
dicunt būxinis. p Altrinsecus. Ista autē ostia magna
erat et erat in medio parietis orientalē ipsi⁹ tēpli in medio

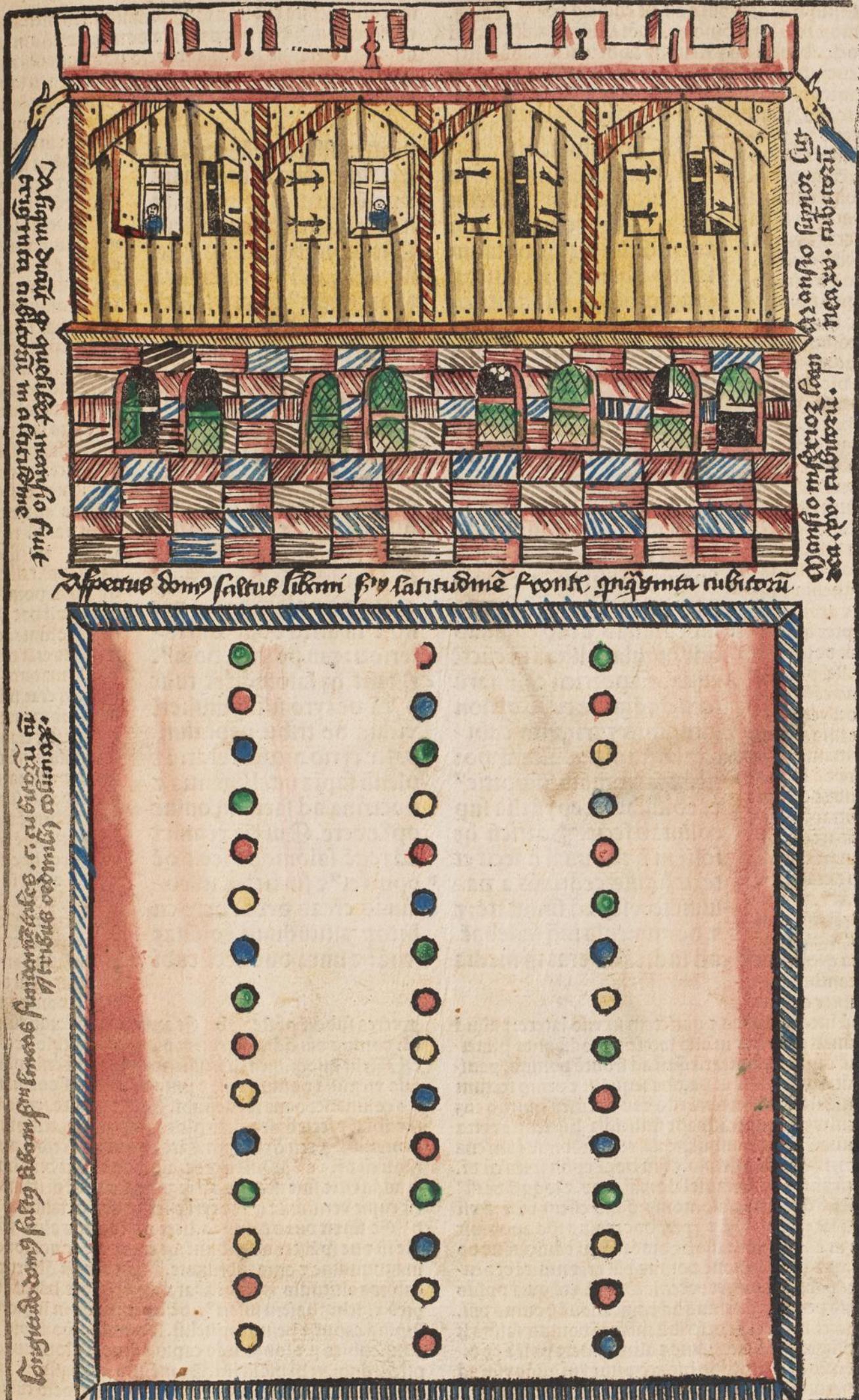
duoz ostio⁹ erat po
stis forū vbi clauder
bāt: iō dicunt esse al
trinsecus quia vnu
erat exyna pte illius
postis et alterū ex al
tera.

q Et vtrūqz ostium
duplex erat. qd̄ ex
ponit dupl̄r. Uno
mō q vnu erat in su
p̄ficie exteriori muri
et alterū in superficie
interiori: sicut dictū
est de ostiolis. Illio
mō q vtrūqz ostium
esser de duab⁹ parti
bus copulatis adin
nicem foriter: ita q
vna pars ostij possit
claudi altera rema
nente aperta. et sic q
q̄i totū aperiebatur
vna pars esset iuxta
spissitudinē muri: al
tera luxta latus eius
sicut videmus in o
stijs que apud nos
dicunt fracta. et ideo
sequitur.

r Et seiniucē tenēs
aperiebatur. quia vna
ps alteri copulabat
modo predicto. **s** Et sculpsit cheru
bin et palmas. in isti
ostijs eo modo sicut
in parietibus tēpli.

t Et edificauit atriu
Hic vltimo agit de
atrio quod erat circa
templū et erat platea magna quadrata in circuitu templi:
erat tamē altera parte longior sicut et templū. et in pte hu
ius platee que erat ante ingressum tēpli erat altare hol
caustor⁹ et mare vbi lauabant sacerdotes et lateres vbi ho
stie lauabant et erat ista platea clausa muro facto ex trib⁹
ordinibus lapidū diuersor⁹ coloz. et dicunt aliqui q̄ isti or
dines erant fm̄ spissitudinē muri: ita q̄ ordo lignoz cedri
erat a parte interiori. Illi autē dicunt et melius vt videntur
q̄ isti quatuor ordines erant fm̄ altitudinē muri. sic enim
melius apparet varietas et decor operis. **v** Inno
quarto. Hic agit de cōsummatiōne operis cum dicit. an
no quarto. s. regni salomonis vi dicitur est. s. **w** Et in an
no vndecimo. s. regni eius. mense ebū aliqui corrigunt elū
dicentes: eo q̄ vnu mēsis apud hebreos sic nominat sed
hec correctio ē magis corruptio: quia ille mensis q̄ apud
hebreos vocat elū est sextus mēsis. s. septēber. iste autē in
quo perfecta est dom⁹ est mēsis octauus. vt pater in līa. et
correspōdet partim septimo. s. thesri q̄ october apud nos
dicit: et partim octauo nouēbū. s. apud nos: apud hebre
os autem vocatur cōmuniter maresuā. in hoc autem lo
co vocatur bul vel bol: vbi als cōmuniter habetur ebū
quod significat marcorem. quia isto tempore terrenascen
tia marcescunt et folia de arborebus cadunt et incipiunt
putrefieri.

Xegum m

Liber

Quoniam autem dominum ait. Hic enim agit de edificio domino regaliu: et primo de huiusmodi edificiis agit. scilicet ad describendu aliq. vienilia domini notabilia scriptura revertuntur: ibi. Misit dominus rex. Circa primum sciendum quod enim doctores nostros salomon fecerunt tria edificia. Domus per habitationem sua. aliud per habitationem uxoris sue. s. filie pharaonis. Et tertium quod vocatur domus saltus libani eo quod circa illud edificium erant viridaria arboribus constituta. de primo vero edificio parum loquitur scriptura. et hoc forte quia erat de cōsimili ope sicut et domus saltus libani: quod hic describitur satis diffuse: ut debitur: hoc tamen excepto quod in domo saltus libani erat due mansiones: una inferior et altera superior: sic est in palatio regis parisius. in habitacione inferiori conservabat vnguentum et pigmenta et aromata huiusmodi. propter quod parietes erant de lapidis basi ut talia possent ibi melius conservari. In superiori vero porticu armam. unde vocabat armamentum: et erat tota de lignis in parietibus et columnis et in utraque mansione erat tres ordinis columnarum et in quibusdam ordine erant. xv. columnae. i. xlvi. in universo et erat isti ordinis fere longitudinem domus: ita quod erat ibi quatuor deambulatoria. duo inter columnas et unum inter columnas et parsetem in uno latere: et aliud inter columnas et parietem in alio latere per modum ante principium huius capituli figuratum chartu ad frontem domus. pavimentum autem eius figuratur in pagina sequenti: et desuper tectum planum: quia sic fiebat in terra illa et in circuitu murus eius pugnaculis per que transibant stolidicia pugnientia extra aquam pluviale. super deambulatoria vero erant trabes arcuiles laqueati tabulis cedrinis. et fere hoc exponens lumen cum dicitur.

a Domus autem sua edificauit salomon. xiiij. annis. et loquitur de istis tribus edificiis quod omnia erant salomonis: quibus essent diversi vobis applicata. ut dictum est et propter hoc maius tempore apposuit salomon in edificatione istarum domorum quod in edificatione domus domini. quod ad edificationem domus domini erat multe expensae preparatae per regem dauid. ut patet. i. Paral. Itē quia plus erat magis denorum et intentus ad edificationem domus domini. Consequenter in speciali describit mensuram domus saltus libani in longitudine latitudine et altitudine. et per linea ex dictis hoc excepto quod altitudo hic accipitur fere aliquando usque ad mansionem secundam enim fere alios per linea usque ad tectum domus.

b Et super columnas quadratas ligna ad portandum tecta. Consequenter describit dispositionem porticus existentis ante domum per habitationem regis cum dicitur. **c** Et porticum columnarum

fecerunt quinqueginta cubitorum longitudinis. s. fere mensuram latitudinis domus: et ex hoc per quod ista domus erat satis in latitudine domus saltus libani. ante vero porticum ista magna erat due aliae porticus minores: una iuxta aliam in longitudine maioris porticu: et in una tenebant iudicia cōia: et alia vero erat thronus salomonis: in qua sedebat quod volebat esse in dignitate et delitio: et hoc est quod dicitur. **d** Altera porticum in facie maioris porti. Hec est illa porticus in qua erat iudicia primaria et cōfessio. Et columnas quibus claudebat porticus. **e** Et epystilia. i. caputella quod erat super columnas ad decorum. **f** Et domuncula. i. thronus salomonis mirabilis ope factus: ut habeat. i. x. ca. Cōsequenter descendit scriptura ad describendum domum regis: cuius dicitur. **g** Domus quod fecit rex. tali opere quod et hanc porticu: non contum ad hoc declarabat columnas. sed quod parietes erant de consimili materia cum muro quod erat sub columnis porticus: quia columnae ille claudentes porticum non descenderant vobis ad terram sed erant posite super murum habentes aliquam magnitudinem non magnam et hoc est quod dicitur. **h** Misit quod salomon et tulit hyrā de tyro filiis mulierum vidue de tribu neptalem patre tyro artifice erari et plenam sapientiam et intelligentiam et doctrinam ad faciem omnem operis eius et finxit duas columnas ereas decem octo cubitorum altitudinis columnas et unum: et linea duodeci cubitorum supererea subdit postea. **i** Et atrium matutinum rotundum. atrium enim domus domini quadratum erat: ut dictum est capitulo precedentem. **j** Misit quoque hic reuertitur scriptura ad describendū aliqua vienilia domus domini: et primo describuntur due notables columnae: scilicet mare et monte eneū: ibi. Fecit quod mare. tertio lutes: ibi. Et fecit bases. quartio plura vasa alia ad templū purificantes: ibi. Fecit quod hyram. Circa primū describitur artifex istorum cum dicitur. **k** Misit quod rex salomon et tulit hyrā. hoc est quod adduxit: et fuit iste alius a rege hyrā eiusdem nomine non enim verisimile quod rex tyri esset artifex in talibus. **l** Et finxit duas columnas. licet enim multas alias fecerit iste in due spāliter describuntur: quod erant valde notables in magnitudine et opere subtilitate. Habebat enim quilibet. xxxv cubitorum altitudinis ut habet. ii. Paral. iij. et quilibet habebat quatuor pries videlicet basem insertum et desuper stipitum: et in superiori parte stipitis caput et desuper capitellum. longitudine vero stipitis erat xviij. cubitorum et longitudine capititis quatuor: et longitudine capitelli quinq. ut habet hic in linea. De mensura autem basis non sit mensura: sed ex dictis sequitur quod ascendebat in altitudine per octo cubitos: quia sic habentur. xxxv. cubiti longitudinis totius columnae et ex dictis patet litera usque ibi. **m** Et linea duodecim cubitorum ambiebat columnam vitrangum: quia quelli

Regium III

ber per se sumpta tantū habebat in circuitu. ut p^z Hier. ultimo. vbi dī sic. xvij. cubiti altitudinis erant in colūna vna & funiculus. xij. cubitorū circuibat eā. & iō male dicūt illi q̄ dicunt q̄ libet q̄ se sumpta hēbat tñ sex cubitos in circuitu. f. **Duo q̄z capitella.** Hic p̄n dimissa dispositio-
nē basis & stipitis agit de dispositione capitelloꝝ et capitū que erant subtiliora. Ad cuius intellectū considerandū q̄ capi-
ta istarū colūnarū in parte superiori dilata-
bant ad modū flo-
ris liliū: et capitella ponebant sup stipi-
tem q̄si in medio il-
līus dilatationis ex-
istente: & inferior p̄s
capitelli aptabat illi
stipiti: & post aliquā
elevationē erat que-
dam dilatatio in cir-
citu capitelli p̄ mo-
dū cuiusdam circuli
supereminentis: & sup
illū circulū erat cen-
tu malogranata q̄si
supposita p̄ circuitū
& centum alia malo-
granata sub circulo
illo q̄si dependentia
ex eo. sup autē circulū istū & malogranata erat quedā ele-
vatio strictior ascendēs q̄si p̄pē mediū altitudinis capitel-
li: & dividebat in portiones septem p̄ lineas intermedias
seu circulos graciles: & quilibet portio erat pforata in cir-
citu subtiliꝝ p̄ varias figurās: sicut solet fieri in ostijs la-
temarū ereap: & quia capitella & colūne erant interius con-
cane: iō lumen transiens p̄ illa foramina circūquāq̄ osten-
debat pulcritudinē lilius operis. Sup autē istas septē por-
tiones q̄ in līa vocant retiacula & cathene co q̄ in rhetib⁹
& cathenis apparent talia foramina et intricaciones: p̄pē
mediū capitelii erat alia dilatatio circularis p̄ modū cir-
culi omnino siliis p̄dicta: & ibi erat centū malogranata sup-
posita & totidē supposita: & desup septē portiones distin-
cte & pforate sicut & p̄dicta: s̄ erant strictiores: quia capitel-
li in ascendendo restringebat: & in summitate capitelii
erat opus simile flori liliū. Ad capiendū autē imaginē isto-
rum facilis posui quandā figurā in columnā: ista q̄siū
nō possit in plano pfecte figurari: sed oportet residuum per
imaginationē suppleri. Predictis igit̄ adaptet līa q̄ val-
de est intricata & cōfusa posita. f. **Duo q̄z capitella fecit**
se cūlibet colūne vnu. g. **Fusilia ex ere.** quia totū op̄
colūnarū & copitelloꝝ erat factū p̄ fusurā & nō p̄ martello-
rum percussurā. h. **Quinqꝫ cubitorū altitudinis cōputan-**
do capitelū r̄. Opere liliū q̄d erat desup. i. **Et quasi in**
modū rhetis r̄. quia ppter foramina p̄dicta dicebant op̄
reticulū & concathenatū mō p̄dictio. k. **Septena ver-**
suū retiacula. versus hīc accipit p̄ ordine: sicut Exo. xxvij
in p̄mo versu erat laps sardinis r̄. Et dictis autē p̄z q̄ ibi
erat duo ordines retiaculōꝝ: vnu sup malogranata supe-
riora & aliis sup malogranata inferiora: et in q̄libet ordi-
ne erat septē portiones pforate q̄ retiacula discunt. & hoc ē
q̄d dī. l. **Septena versuū retiacula.** i. septem retiacula
erant in q̄libet duo p̄ ordinū dictorū: & idē replicat dicens.
m. **Et duos ordī. r̄.** Ut tege. capi. q̄ erāt su. sum. malogra-
natōꝝ. q̄ septē retiacula inferiora erāt super malogranata
superiora. & septē alia retiacula superiora sup malogranata in
teriora: ut dictū ē. n. **Capitella autē q̄ erant su. ca. co. q̄si**
ope liliū r̄. q̄ in summitate capitatis colūne & s̄līt in summi-
tate capitelii suppositū erat opus simile lilio: ut dictū ē.

n. **Erant in portici. q̄siā iste colūne fuerūt situate in por-**
tici tēpli: ut postea clariss exprimit. o. **Quatuor cubi-**
torū. hoc referat ad capita colūnarū que erāt q̄tuor cubitorū
in altitudine: ut p̄dictū est. ita q̄ caput colūne et capitellū
simul ascendebat p̄ nouē cubitos. p. **Et rursus alia ca-**

mō fecit capitello secūdo
r̄ vtrāq̄. Duo q̄z capitella
fecit q̄ poneret sup capita
columnarum fusilia ex ere
b quinqꝫ cubitorū altitudinis
capitellū vnu: t qnqꝫ cubi-
torū altitudinis capitellū al-
terū: t q̄si in modū rhetis
& cathenarū sibinuicē miro
ope p̄textarū. Eltrūq̄ capi-
tellum colūnarū fusile erat
k. **Septena vnu retiacula i-**
capitello vno: t septena re-
tiacula in capitello altero.
Et p̄fecit colūnas & duos
ordines p̄ circuitū retiacu-
lorū singulorū ut tegeret ca-
pitella q̄ erant sup summi-
tate malogranatorū. Lode-

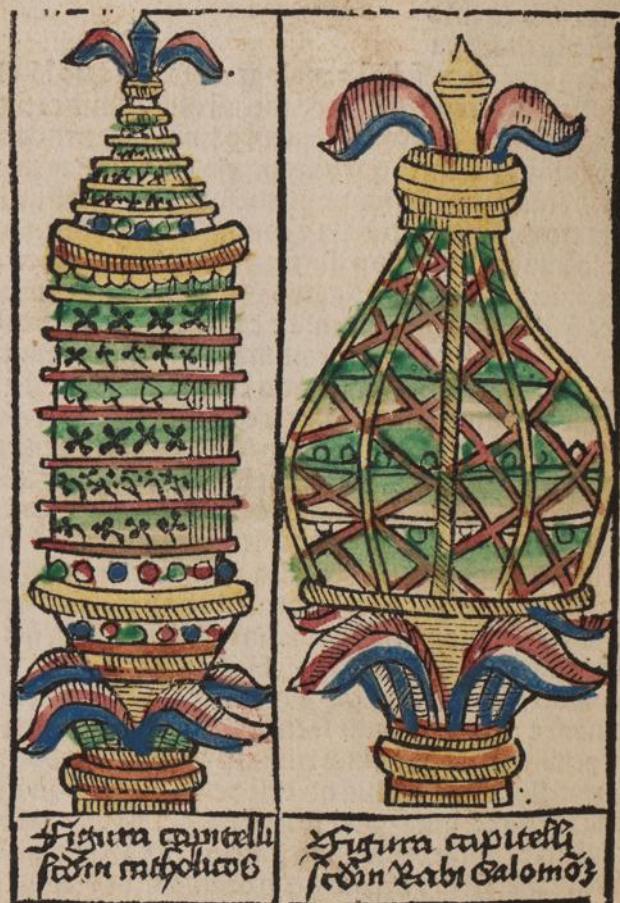
so in vno capitulo: ideo subdit. r. **In circuitu capitulo-**
secūdi. vocatur autē secundū respectu capitatis columnē cui
erat suppositū: qd quidē caput dī hic quodāmodo capi-
tellū. s. respectu stipitis columnē. s. **Et statuit duas co-**
lumnas in portico tēpli. iuxta muros q̄ claudebat latitu-
dinē porticus: ita q̄ spaciū qd erat ante ostia tēpli erat me-
diū inter istas duas colūnas. iō sequit. t. **Cūq̄ statuissē**
columnā dexterā. s. in parte dextera porticus. v. **Voca-**
uit eā nomine lachin. qd interptatur firmitas. x. **Simi-**
liter erexit columnā secundā. s. in sinistra pte. y. **Et vo-**
cauit nomen eius booz. qd interptatur fortitudo. et dicūt
hebrei q̄ istas duas colūnas signabat firmitas & robur
regni dauid. cetera patent ex dictis. **Hic autē expositiō**
ni vident̄ aliq̄ contrariari que sunt soluēda. ij. **Paral. viij.**
dicit. Malogranata quoq̄. xl. et retiacula duo. **Hic autē**
dī q̄ erat. cc. ordines malogranatorū & retiacula septena in
vno & septena in altero capitulo. **Dicendū q̄ translatio no-**
stra in bibliis nr̄is cōiter corrupta est vicio scriptorū. q̄tū
ad primū ppter similitudinē dictionū: quia vbl. ij. **Paral.**
nostra translatio h3. xl. malogranata: in hebreo habetur. xl.
malogranata qd p̄z ex hoc: q̄ erat ibi. cc. ordines. & q̄libet
ordo habebat duo malogranata: & ppter hoc infra in isto
ca. dī p̄ modū recapitulationis. Et malogranata q̄dringē
ta in duob⁹ retiaculis. ita est in hebreo & in libris corectis
nostris. Q̄tū vero ad secundū descendū: q̄ duo retiacula
ibi accipiunt p̄ duob⁹ ordinib⁹ retiaculōꝝ: in q̄libet th̄ or-
dine erat septē retiacula: & sic nulla ē contrarietas ad p̄ce-
dentia. **Itē Hier. vlti. vbi sit mentio de istis colūnis dī.**
Et fuerūt malogranata nonaginta & sex dependentia in
c. retiaculis. fm p̄dicta hic erāt. cc. malogranata dependē-
tia. sim iliter de retiaculis dictū est: q̄ erāt duo ordines re-
tiaculōꝝ & in quolibet ordine septē retiacula tm̄. Q̄tū ad
primū dicendū q̄ columnē sicut predictum est erāt posite
iuxta murū porticus hīc & inde: ita q̄ capitelū fungeba-
tur parseti. ut dicit. Ha. sa. & ppter hīc iuncturam aliqua
malogranata non poterant videri ab aspicientibus. & illa
non numerauit Hieremias cum dicit: q̄ erant nonagin-
tas ex dependentia. & loquitur de malogranatis vnius cir-
cuitus tm̄. quia quatuor resida de centum occultaban-

Liber

tur modo predicto: quia tñ fñm veritatē erāt centū. sōd ibidē subdit Hiero. fñm veritatē hebraicā. **N**ia malogranata. c. l. sup capitellū: qđ est intelligendū de vno circulo malogranatoꝝ: t̄ tot erant in qlibet alioꝝ triū circuitoꝝ vt p̄z ex supradictis. t̄ sic erant. cc. malogranata dependentia. quia duo circuiti erāt dependentiū: vt predictū est. **A**ttū ad scđm de. c. retiaculis dicendū qđ ibi translatio nra dī corrupta. nescio tñ quoꝝ visio. In hebreos em̄ sic h̄c Psere. vlti. Fuerunt malogranata nonaginta sex dependentia. **N**ia malogranata. c. l. sup capitellū: ita qđ de retiaculis nō fit ibi mētio. pōt tñ dici fñm translationē nostrā qđ lz esset bis septē retiacula: vt dictū est: tñ varie t̄ multipl'r erant perforata: ita qđ talis varietas ad vñū centenariū in aliq̄ reduebat. Sc̄iendū tñ qđ aliq̄ doctores catholici t̄ etiā hebrei aliter sentiūt de longitudine colūnꝝ pdictrū dicētes qđ quilibet habebat in longitudine. xviiij. cubitos tñm: computato etiā capitello: fñm qđ textus suprapositus videſ dicere cuꝝ dī. Et finxit duas columnas ereas. xviiij. cubitoꝝ altitudi nis colūnā vñā. Ad hoc etiā inducit qđ si altitudo cuiuslibet colūne esset. xxxv. cubitoꝝ excederet primū tabulatū templi: qđ distabat a pauci mēto. xxx. cubitis tñm. t̄ ad illud qđ supra dictū est de secūdo Paralipo. iii. vbi dī. ante fo res etiā tēpli duas columnas: que. xxx. t̄. v. cubitos habe bant altitudinis. dicūt qđ ibi altitudo vtriusq; colūne ponitū similiuncta. sed hoc dictū videſ esse t̄ textū et implicare contradictionē. quia fñm eos qlibet habebat. xviiij cubitos altitudinis. Si ergo tungaꝝ vtriaꝝ altitudo simili habent. xxxvi. cubitos t̄ nō. xxxv. tñm. Itē in litera dicitur expreſſe qđ capitellū habebat. v. cubitos altitudinis qbus remotis nō remanent p̄ toto residuo colūne nisi. xiiij. cubitoꝝ. ambiebat colūnā vñā: vt supra declaratū est. ex qbus sequit qđ linea mētrans longitudinē colūne capitello ex cepto nō excedebat linea mētrantē grossiciem eius nisi in vno cubito tñm. t̄ hec forma colūne esset valde indecēs tū oēs doctores tā hebraici qđ latini dicūt qđ ille colūne erant posite in portico templi tñm ad decorē: quia nō inueniuntur qđ portarent aliqd pondus: tum quia erant intra pa rietes porticus. tū quia in superiori parte erat opus quasi liliū. predictū est qđ nō est opus dispositū ad aliud portandum: sed solū ad decorē: t̄ ideo dicendū sicut prius qđ que libet colūna erat altitudinis. xxxv. cubitorū. Ad illud qđ obiicit de textu supraposito. **D**ecē t̄ octo cubitoꝝ altitudi nis columnā vñā. dicendū qđ loquīt de longitudine stipitis tñm: vt supradictū est. Ad illud qđ inducit de p̄mo tabula to tēpli. dicendū qđ fñm hebreos hoc nullū est inconveniens quia in parte tēpli anteriori nō erant deambulatoria. Po test etiā dici qđ nō sequit qđ excederent primū tabulatū: qđ porticus erant in declivi montis et qđ gradus ascendebat in templū: t̄ colūne iste erāt in inferiori parte porticus: ita qđ terra erat ibi dimissioꝝ qnq̄ cubitis qđ pavimentū tem pli. Notandū etiā qđ R. sa. t̄ alij doctores hebrei habent alia imaginationē totaliter de istis capitelis. Dicunt em̄ qđ capitella ista erāt duo grossi pomelli sup capita duarū columnarū magis lati qđ alti: sicut solet fieri in summītati bus campaniliū: t̄ in latiori pte vtriusq; pomelli extensus erāt duo circuitus malogranatoꝝ: vñus sup: aliis subter t̄ in quolibet circuitu centū malogranata. t̄ quia duo ma logranata faciunt vñū ordinē: vt predictū est: ideo ibi erant centū ordines malogranatoꝝ in capitello cuiuslibet colūne: t̄ sic ducenti ordines in duab' columnis. t̄ in hoc differt ista imaginationē a p̄cedenti: qđ ponit. cc. ordines malogranatoꝝ in qlibet colūna: vt predictū est. In superiori pte huiꝝ pomelli erat opus qđ liliū: t̄ a pede huius operis descēdebat opus p̄ modū rhetis factū descendens vñq; ad inferiora malogranata tegens ea quasi viderent qđ mediū rhetis illud opus reticulatū a superiori pte vñq; ad inferio rem dividebat lineis intermediis facientib' qđ septē portiones qđ dicunt septē retiacula: t̄ ad hoc melius capiēdū describit figura put in plano pōt figurari. Igis fñm istam imaginationē hebreoꝝ pōt exponi lra a p̄ncipio cū dicif.

Duo qđ capitella tñ. t̄ p̄z ex lra predictis vñq; sibi. Et quasi in modū rhetis tñ. loquīt de opere reticulato qđ operiebat a summītate pomelli vñq; ad inferiora malogranata. Septē na versū retiacula in capitello vñno. quia illud opus reticulatū in qlibet colūna erat distinctū septē portionibus: vt dictū est. **E**t duos ordines p̄ circuitū retiaculoꝝ singu larum. quia in qlibet columnā retiacula erāt distincte ordinata in superiori parte t̄ inferiori. in superiori tñ pte erant strictiora. t̄ inferioris latiora. vñm dilationē pomelli cui erāt supposita. ideo subdit. Ut regerent capitella tñ. vt supra. Erant in portico cubitoꝝ quatuor: s. columnæ tñm occupabant spaciū in portico: quia sicut dictum est: linea duodecim cubitoꝝ ambebat vñā columnā: t̄ per consequens linea diametraliter trāsiens p̄ spissitudinē colūne erat qua tuor cubitoꝝ: nisi qđ amouenda est septima pars huiꝝ quarternarij. quia hec est conclusio demonstrata in geometria qđ circuferentia continet ter diametruꝝ t̄ eins septimā par tem. verbigratia. si sc̄z diameter est septē pedū: circuferentia est vigintiduoꝝ pedum. Malogranatoꝝ autē. cc. ordines erant in circuitū capitelli secundi. s. accepti cū primo quia fñm istā expositionē in duobus capitellis duarū colūnarū erunt tñm malogranata qđringēta: t̄ per consequens. cc. ordines malogranatoꝝ. c. ordines in vna colūna. t̄ centū in altera. Et statuit duas columnas.

Decē est figura capitelli fñm expositionē R. sa. hebreos longitudiō t̄ dispositio stipitis columnæ t̄ basis vt potest imaginari per supradicta.

Expositio huius literae t̄ sequentes qđntum ad istas columnas est eadem cū precedentī. Non mitetur aliquis si tam̄ immoratus sum circa istas columnas: quia scriptura in diversis locis loquīt de ipsis t̄ conserariet p̄ma sc̄te videtur: fñm qđ patet per predicta: t̄ istam dissonantias oportuit removeri. Prioreta a precedentibus expositori bus non invent aliquid scriptum per quod posset textus consequenter exponi. Item quia nō solum expositionem latinorum: sed etiā hebreorum ponere volui. vt lector: eleget quod sibi magis placuerit: t̄ videbitur expedire.

Regium III

a Fecit quoq; mare. Hic p;ir describile mare eneū: quod erat lauatoriū sacerdotū. cui^r primo describit latitudo cū dī. Decē cubitorū. et scđo altitudo cū dī. **b** Quinq; cubitorū altitu. eius. s. ipsi^r maris: q; boues sup q; erat possum nō p;utant in hac altitudine. **c** Et resticula. s. staniculus. xxx. cubitorū cingebat illud p; circuitū: q; sicut dictū est. s. diamet̄ cīrculi est tm̄ tercia p; cīrcū ferentie: et adhuc deficit septima p; diametri: h; sc̄ptura non accipit sic precise. linea hō diametralis trāsiens a labio in labiū erat. x. cubitorū: ut dictū est. et sic seq̄t q; linea trāsiēs p; cīrcūferentia esset. xxx. cubitorū: et cū h; cōtinent septimā p;te diametri: h; sc̄ptura illud omittit q; nō cōputat sic p;cisus. **d** Et scul. subē rē. non p;ot intelligi q; ista sc̄ptura eēt imēdiate sub labio q; dī erat supior p; maris: q; ibi mare hēbat. xxx. cubitos i cīrcitu: et iō dicū doctores n̄t: q; mare illud in supiori p;te erat lati^r et descendēdo restrin̄gebat: ita q; in p;te inferiori hēbat tm̄. x. cubitos i cīrcitu: et ibi erat sc̄pture in duob; ordinib;. Hebrei hō dicū q; mare i supiori p;te trib; cubitis fm̄ altitudinē erat rotundū: et in p;te inferiori duob; cubitis erat q;dratū et q; dī liber lat^r hui^r q;drati hēbat. x. cubitos: ita q; linea ambiēs totū q;dratū erat. xl. cubitorū: et fm̄ h; mare erat lati^r infert^r q; supi^r: et i illa p;te erat iste sc̄pture histriate: et iō cū dī h; Et sc̄ptura subē labiū. i. in p;te inferiori marz. **e** Circuibat sl. x. cubitis. intelligēdū est in vno latere q;dratū et eodē mō intelligēdū ē intelligēdū ē de alijs laterib; trib;. Sed illud dictū multū dissont a iosepho: q; dīcīt q; mare eneū erat sicut cantar^r magn^r. Cantar^r aut idē ē q; dī crater. i. cy phus: et iō figura maris enei fm̄ iosephū ē eadē vel valde apñq ei quā ponūt expositores n̄t: et valde dissimilis ei quā dicūt bebrei moderni. vt p;figuras aspiciēdo in colū

na ista formatas. **f** Et stabat sup. tū. boues. sicut alijs videm^r in ciborū q; desub^r sunt imagines leonū: q; si portantes ciborū et capita apparēt ex et posteriora sunt sub ciborio. **g** E q;bus tres rē. Sic em̄ disponebant in cīrcitu q; capita triū erat versus orientē: et alioz triū v̄sus occidentem: et sic de alijs sex ad aq;lonē meridiē. **h** Cōm̄ hebreos hō q;dratura maris sic erat situata q; q;tuor latera erant opposita q;tuor partib; orbis: et in q;libet latere erat tres boues mare sustentantes.

i Grossitudo autē luteris. i. marz q; dīcīt luter hic a luo Luis q; dī in vna significatōe significat idē q; dī abluere: quia sacerdotes ibi abluēbant man^r et pedes q; n̄ ingrediebānur tabernaculū. vt hī Exo. xxx. nō est tñ sic intelligendū q; ad se abluendū intraret ipm̄ mare: quis ibi erat maxima quātitas aque: vt videbīt quejex tali ingressu sedaretur: et etiā sacerdotes submergerent: quia q; n̄ mare erat plenus profunditas aque erat q;ng cubitorū fm̄ altitudinē maris. q;ng vero cubiti faciunt septē pedes et vniuersitatem vnaū opinionē: fm̄ alia vero quā credo versore cōtinet decē pedes: et ideo sic intelligendū est q; in cīrcitu marz erat claves iō loco apto ad manū lotionē: sicut fit i lauatoriū re ligiosorū: p; quas exhibat aqua ad manū lotionē et p; easde recipiebat in vasis ad hoc aptis ad pedum lotionem.

j Triū vñclarū erat. tanta erat spissitudo bñius basis. ij. Paral. iij. dīcīt q; habebat mensurā palmi: et tenendū est q; iste mensurē sunt eq;les. In hebreo autē habet sic. q;tuor digitorū: et hoc mō apud hebreos accipit mensura palmi. **k** Labiūq; eius q; si labiū calicis. quia sicut dictū est mare erat rotundū in superiori parte fm̄ doctores hebraicos et latinos. **l** Et foliū repandi liliū. quia illud labiū erat aliquantulū recurvatum in parte exteriori.

Liber

Duo milia bathos capiebat. qd autem subdit. **T**ria milia metretas. nō ē in hebreo nec in libris correctis: h est dictū fortasse alicuius expositoris volentis ostendere quater se habeant bathus et metretas: t qz bathus p̄tinet metretas et dimidiam: et sic duo milia bathi valent tria milia metretas. Postea vō dictū illud magistrale fuit insertū texū ex imperitis scriptorū. fm papiā metretas ē mē sura p̄tinens decem sextarios hebraicos. Sextarius autē iste ē eadē mēsura cū cho pina parisiensis vel et xp̄inissima ut dicunt aliqui et fm hoc una metreta p̄tinet dnas q̄rtas parisienses et dimidiā: et fm hoc bathus cōtinet tres q̄ras et tres chopinas et duo milia bathi fm hoc cōtinet septē milia quingētas q̄ras q̄ faciunt sextarios mille octingentos. lxxv. parisienses. No nagiota vō sex sextarij parisiensiū faciūt vñ doliū: et fm hoc mare eneū p̄tinebat xix. dolia et dimidiū doliū et tres sextarios. fm Isido. vero xvij. etymo. bathus continet. l. sextarios hebraicos: q̄ sūt chophine pharisienses: et fm hoc mare eneū cōtinebat. lxxv. dolia et decem sextarios ut p̄t deduci p̄ reductionē chopinarū ad sextarios et dolia mō p̄dicto. Causa vō tante diuersitatis doctoꝝ circa hoc p̄uenit ex ignorātia quātitatis mēsurarū hebraicarū et que in sacra sc̄ptura ponunt nec mirū. ppter distantia tēpox et locoꝝ. **V**idem em̄ sensibiliter mēsuras liquidorū et aridorum mirabiliter variari: nō solū in diuersis regionibꝫ etiā in villis satis xp̄inquis in eadē regione. Illa est em̄ pinta et q̄rta parisiensis: et sc̄ti dyonisij et in eadē villa varians mensura fm tpa diuersa. a iudea em̄ ē magna distantia vscq̄ parisiensis: et a tpe salomonis vscq̄ ad tps istud: et xp̄ hoc sicut al's dixi securius ē dicere q̄ de quātitate mēsurarū hebraicarū nō habem⁹ aliquā determinatā certitudinē. Et nota q̄ sextarius semp̄ est masculini generis et nunq̄ neutri. vt dī in libro q̄ catholicon noīat. **H**ec fecit decem bases. **D**ic p̄t agis de luteribꝫ et eoy basibꝫ: et vocant conche. ij. Paral. iij. in qbus sacerdotes lauabāt hostias offerēdas in holocaustum. postq̄ tñ lote erat p̄ natineos in pbatica piscina: de q̄ h̄. Ioh. v. Id itellectu hui⁹ lre sciēdū q̄ fm expositoꝝ latinos cōter basis sine sedes luteris erat facta ad modū arche q̄dratē: h̄ns in q̄libet latere q̄tuor cubitos: et h̄ebat inferi⁹ in q̄tuor angul⁹ q̄tuor rotas: qbus poterat deduci de loco ad locum. In altitudine vō h̄ebat tres cubitos cōputata altitudine rotarū eam sustentantū. In pte vō supiori in medio tabule q̄dratē erat quoddā foramen rotundū cui⁹ diameter h̄ebat cubitū et dimidiū intra q̄d ponebat fund⁹ luteris: q̄ in pte inferiō h̄ebat q̄si cubitū et dimidiū in diametro rotunditatis sue: vt sic aptaret dictro foraminū et pcedebat supius dilatādo se vscq̄ ad mediū ita q̄ ibi diameter erat q̄tuor cubitorū et inde pcedendo su-

perius restringebat ita q̄ diameter officij erat vni⁹ cubitus. In lateribꝫ vō basis et in tabula supiori circa foramen p̄dictū erat figurati circuli ad modū coronarū: et in illis circulis erat sculpture varie cherubim leonū: et boū: et palma rū: et sup leones et boues lora q̄si essent ibi alligata in tabi-

la vō supiori in qua tuor locis p̄ quatuor angulos ei⁹ erant q̄tuor colūne breves p̄tingētes vscq̄ ad mediu⁹ luteris sustentantes eū: sicut solet fieri in batinis magnis ut xp̄ hoc ille colūne vocant humeruli. **I**git fm istā imaginatioꝝ exponit hic lira. **H**ec fecit bases decē: q̄ erat oīosiles: et iō habita descriptione vni⁹ h̄i de scriptio omnī.

Quartuor cubitorū rē. hoc p̄ ex dicitur. **E**t ipm opus basi⁹ intrasile erat. i. planū in sculpturas et dī intrasile q̄si in scripturas rasum: q̄ inter varias sculpturas erant aliq̄ spacia plana. **E**t sculptura int̄lucturas. hoc ē in lateribꝫ que sungebant in angul. **M**Et in coro. t̄c. i. circulos p̄dictos: q̄ dicuntur plecta a plato cando. **N**Leones t̄c. et p̄ lira ex dicitur. **O**Et q̄tuor rote t̄c. in q̄mo angul⁹ basis

a pte exteriori. **P**Et per q̄tuor ptes. tabule superioris. **Q**Quasi humeruli. s. colūne breves p̄dictae ad sustentantū luteris. **R**Os q̄z luteris. i. officij vasis ipositi super baseim. **S**Intrinsec⁹ aut. s. recurvatu⁹ seu replicati. sc̄mō h̄rio mari enco: q̄ labiū maris enei erat replicatum exterioris vi. s. dictū ē. **T**Et qd̄ forin. appa. i. aptura officij v. **V**Oni⁹ eu. erat to. rotundū. q̄ sicut dictū est diameter illius rotunditatis erat vni⁹ cubiti. **X**Paribꝫ ba. vñ cu. et dī. s. in diametro fundi ut p̄dictū ē. **Y**In angul⁹ aut colūnā. i. in angul⁹ tabule supioris q̄ terminabant ad q̄tuor colūnes existentes in q̄tuor angul⁹ basis in qbus colūnis latera iungebant. **Z**Et media in colūnia. i. latera basis q̄ erat in colūnas p̄dictas. **A**Quadrata. qd̄ p̄ ex p̄dictis. **B**Quatuor q̄z rote q̄ p̄ q. an. ba. erat. in pte inferiori. **C**Coberebat sibi subl⁹ basim. q̄ due rote existentes binc et inde iungebant q̄ axem trāseuntē sub basi sic rote curru⁹. **D**Una rota ha. alti. t̄c. et fm h̄ inaltabat basē p̄ dimidiū cubitū et modicū plus. **E**Et axes earū. axis est illud qd̄ insingit in medio vtriusq̄ rote. **F**Et radij. q̄ de medio rote recte pcedebant ad circūferentia. **G**Et canti. i. ptes circūferentie q̄ sunt inter radios. **H**Et mōdioli. **I**Modiolus ē illud qd̄ ē in medio rote habens ī medio foramen in q̄ ponit axis. **J**Dia fusilia. i. p fusionez facta et nō p martellationē. **K**In summi. aut basis erat quedā rotunditas. In ista erat foramen supradictū: in quo ponebat fundus luteris. **L**Fecit quoq̄ decem luteres ad ponendū sup decem bases descriptas. **M**Quadrangula batos capiebat luter vñus. qui fm predicta faciunt xxxvij. sextarios et dimidium.

Regum III

Non Mare autem pro ad dexteram partem terrae. In orientem. I. in parte orientali atrij sacerdotum: quod erat atri templi ingressum: mare tamen non directe erat atri ingressum templi. sed declinabat ab eo versus meridiem. certe quod non sunt haec exposta satis patet ex predictis farrim ista exposta. Sed quoniam luteres dicti ad haec erant ut lauaretur ibi hostie cremande super altare. ut predictum est. vas autem quod in frigori parte milto est strictius quam in medio et in parte inferiore non est aptus ad hunc quod ibi aliquod lauetur. sed magis in superiori parte dicitur esse latum et aptum. id predicta figura luteris non videtur rationabile. Item vas cuius labium est recurvatum interius non est aptum ad haec quod ibi immersa extrahatur libenter: quod illa recurvatio retinet ibi immersa. maxime quoniam orificium est restrictum. ut farrim ista opinione dicitur. Item farrim predicta figura non videtur quod possit tam caput quartum habere. sed sicut xl. batos. propter quod ponitur haec alia exposta farrim dicta hebreorum. Ad cuius intellectum sciendum quod farrim eos altitudo rotae sub base erat unus cubitus et dimidius. et altitudo basis super rotas cubitus et dimidius: ita quod in tota altitudine erant tres cubiti ut dicitur in libro. corpus autem basis quadratum erat huius quatuor cubitos in longitudine et quatuor in latitudine: et unus cubitus in altitudine. et desuper erat quodammodo elevaria circularis in medio quadrati. interius parva huius dimidium cubitus. altitudine: et cubitus et dimidius in latitudine et intra illum circulum ponebat fundus luteris: sic misteres portantes vinas super capita sua faciunt unus circulus de panno iaque situat fundus vineae: et ille circulus vocabatur basis. quod intra ipsum recipiebat fundus luteris: et procedendo in altum dilatabatur: quod illa dilatatio et altitudo luteris non habet ex scriptura. Sed opter diceretur quod tanta erat et luter caput. xl. batos ut dicitur in libro. propter vero quatuor angulos superiorum tabule bases erant quatuor columnae vel potius pedes sustentantes luterem. propter quod huc ueruli dicebantur. farrim igitur ista imaginatione exponenda est libro. Et fecit bases. et secundum exponat sicut prius usque ibi. os

quod luteris. In hebreo non habet luteris. sed sic habet. Quodque esset. et farrim hebreos ly ei non referat ad luterem sed ad basem cuiusdam os dicebat circulus intra quod ponebat luterem fundus ut dictum est. Intrinsecus erat quod non erat in extremitatibus quadratus sed in medio. In capitibus summitate et quod forinsecus appebat

vnius cubiti erat totum rotundum. In hebreo non habet capitum. sed protinus ista lira sic habet in hebreo. Et desuper per unum cubitum os eius rotundum quod super altitudinem quod

erat vnius cubiti ut dictum est. erat circulus quod vocabatur os. ut dictum est. huius dimidium cubiti in altitudine. Pariterque habebat unus cubitus et dimidium. s. in latitudine. quod tanta quadratus erat diameter illius circulus: ut fundus luteris posset ibi recipi. certe quod sequuntur exponant sic prius usque ibi. Nam et huc ueruli illi quatuor per singulos angulos basis vnius ex ipso basis fusiles et piuici erant quod sic intelligit non quod erant fusiles per se: et postea appositi corporis basis. sed cum corpe ipsius basis. ita quod faciebat unus corporis rotundum. et eodem modo dicunt hebrei de rotis ipsius basis quod era: fusus cum ea in uno corpore continuo et ex haec sequitur quod non erant volubiles nec basis per eas de loco ad locum poterat duci. sed erat ad decorum basis et ad inaltitudinem eam a terra loco pedum. In summitate autem basis erat rotunditas. s. quedam circularis elevatio: ut dictum est. Unius cubiti et dimidii. s. quartum ad diametrum ad ponendum ibi luterem fundum. Habet celaturas suas variasque sculpturas. in parte exteriori per circuitum. Ex semiperipheria. quod ille sculpture non erant per se fusiles et postea ibi appositi: sed magis erant fusiles simul cum basi: ut predictum est. Cetera autem exponant sic prius. Ad capiendum predictum faciliter ponuntur figure luterum in columnis sequenti.

Figura luteris et basis eius farrim expositores latini secundum muniter. Sequitur.

Figura luteris et basis eius farrim expositores latini secundum muniter.

Figura luteris et basis eius farrim hebreo expo.

Regum. III

sed partes que non poterat vectibus sic impelli ut eorum capita exterius appareret. b In archa autem erat aliud nisi due tabule lapidee. triu' v' dicere apl's Heb. ix. ca. scz q' ibi cū tabulis erat v'ga aaron. et v'na aurea h'nis mamma d'ld h' v' duplicitate. Vno mō q' sole tabule erat ibi pncipaliter. q' ad h' solū

fuit archa facta. alia h' duo occasionalia scz v'ga ad rep'ssionē rebellionis de sacerdotio et v'na aurea ad memorā cibi da ti de celo. Alio modo q' v'ga et v'na aurea nō erat intra ar chā. h' eī i' scrinio ad hoc facto et in latere arche posito. sic dictū fuit de libro in q' moyses legē scripsit Deut. xxxi.

i Faciū ē aut. h'c p'nt oñdī signū di uine p'ntie. cum d'r.

k Nebula splenit domū dñi. q' erat si gnū diuine p'ntie. q' dñs frequēter legit appuisse moysi i' nu be.

l Et nō poterat sacerdotes stare. q' reuerētiaz dñi p'ntie se clōgates. d'cūt aut h' aliq' q' nu becula ista non erat obscura h' lucida. sic

nubes q' appuist in transfiguratiōe dñi. Math. xvii. et iō sa

cerdotes nō poterat misstrare p'p excessū claritatē quā nō pote

rāt i' sustinē h' h' nō cō sonat texui sequēti vbi d'r. Dñs dixit vt

b'caligine vñ. Paral. vj. d'r. Dñs pollicit' ē vt bi

taret i' caligie. nō d'i

c' q' ista nebula in pte erat caliginosa. v'pote exteri'. et i' p

te lucida. sic d'r. d'nū

be exēte int' egypti os et filios isrl' Exo. xij.

Et erat nubes tenebrosa et illūinās noctē hebreis. sicut pleni' dictū fuit ibi

dē. et h' v' cōcordare ei q' d'r. vj. Paraly.

vj. h' o'nes filij isrl' videbāt descendentes ignē et glaz domi su p'ra domū.

m Dñs dixit vt hi taret i' nebo. Dicūt aliq' q' nō inuenit h' dictū a deo v'bo h' fa

cto. q' pluries legit

appuisse in nube vt p'clctū est. p'ot etiā d'scl q' inuenit d'ctū v'bo dñi. Leu. xvij. Dixit dñs i' nube app'bo sup' ora culū. Cōsequēter ponit grāuactio salomonis: eo q' v'sde bat p' signū diuine p'ntie q' dom' ab eo edificata erat dō ac cepta. iō subdit. n Et ait salomō. H'ndict' dñs deus rē

r patet l'ra v'sq' ibi.

o Et ait dñs ad p' tre meū. et h' p'z q' nō

oz volūtate h'unaq' sp' p'firmari d'mine i' volito. Pauld ei vo

luit edificare tēplaz dño. et de h' p'mēdat'

a deo et i' d' nōle bat q' ip'se edificares h' fil' el'. Et etera pa

tēt ih' l'ra. p Et e

tit aut salomō. Hic p'nt ponit o'no salo monis p'mētes septē

p'ntides. p'ma resp' cit bonum statuz re

gn' dō. p'mittitur tē i' p'nt salomonis de

uota dispō cū dicit.

p Et e'ct' aut salo. an altare. s. holocau

stor. q' ad altare in celi soli sacerdotes i' trabant. q

Et ex p'adit ma. s. in celis

p' h' designas q' omne bonū ē a deo ex

pectandū. sc'do reg' tia h' salomō de p'ter' ro b'ficio cū d'r. Do

mine dō isrl' rē. et sb' d'f. Qui custodisti

fuo tuo dō p'ri meo rē. t'c'io ponit d' futu

ris p'ntio cū d'r. nūc

lgit dñe dō isrl' p'ser ua ec' r

Firmēt' v'ba tua. p' h' desig

tur i' dō mutabilitas aliq' h' i' hoib' q'b' p

missa s' p'ditione q' b' d'f' d'f' se h're ē lgf' se

sus. r Firmēt' v'ba . i. da m' et alijs poster' dō stabilita tē mēt' i' bono. ita q' nō fraudemur pro

missio tuo s Ergo

ne pu. ē rē. p' h' ei ex

cludit errore illo p' q' putauerit deū h're for

mā corpale t

re. ad o'ro. ser. t. q. di.

ista dom' n' ē edifica ta vt ibi h'ites. sic h' o'nes

i' domo sua. h' vi p'ce

ces ibi sc' f'nt mag' exaudibiles q' alib' p'p exercitiū cultus

divini v

Et sine o'nes. rē. s. occ' tue p'ce

tat' et mie. x De

q' dixisti rē. h' dixit

Deute. xij. y Si

B p' n

Liber

peccauerit hō. Hic ponit scđo pet. tio et respicit fidelitatēz
viri cū p̄imo suo in plurib⁹ em̄ casib⁹ determinabat cō
tentio aliquāq̄ iuramentū. r̄pote in deposito. furto subla
to qn̄ nō iuueniebat tūc depositari⁹ erat liber iurādo q̄ nō
fecisset fraudē p̄imo. vt h̄ Exo. xxii. in tali casu et p̄sili
bus ad dducebat ali
q̄s ad iurādū qn̄ tē
plū. et si piurabat fre
quēter seqb̄at vidi
ca dinia ad declara
tionē iusticie. et h̄ est
qđ subdit. Judicab
seruos tuos. p̄dem
nās impiu⁹ tē.

3. Et fugerit ppl̄s
ta. h̄ ponit lcia pe
titō q̄ respicit popu
li cōitatez in bello q̄
qn̄ erat infecta p̄co
cōiter ab aduersa
ris debellabat. vt̄ i
multis loc̄ yē. test.
et hoc est qđ dicitur.

3. Si fugerit pop
tu. isrl̄ mil̄ nos. quia
peccatur⁹ ē tibi. h̄ ē
dictū: p̄ctm futurū
erit cā fuge. sequēt
a. Et agētes pniam
tē. q̄ sic p̄ offensam
divinā debellabant
sta p̄ debitā pniam
deo recōciliati victo
res efficiebantur.

b. Si clausum fue
rit celū. Hic ponit
q̄ta petito ppter ni
mā siccitatē ex pec
cato ppl̄s accidentē
et pat̄ l̄fa.

c. Fa
mes si aborte fuerit
Hic ponit q̄ta pe
titio p̄ amonitione
diversor̄ malorū q̄
accidē solēt pp̄ pec
cata hoīm cū d̄. Fa
mes si sborta fuerit
q̄ p̄t̄ xtingē ex mul
tis cāis. et ex sterilita
te t̄re. vel extēpestā
te fruct⁹ denastante
v̄l ex aduersarijs bo
na destrñēb⁹ et p̄si
milibus.

d. Aut
pestilētia. i. mortali
tas hoīm v̄l aialtū.

e. Aut corrupt⁹ aer
ex q̄ sequuntur ifirmi
tates.

f. Aut eru
go aut locusta. cor
rodētes terrenascen
tia.

g. Aut rubi
go desiccas stipulas
blado v̄ ita q̄ n̄ pos
sum facē spicas. v̄l si
faciūt faciūt ianes.

h. Cūcta deuotatō
id est maledictō seu
mali impcario. cete
ra patent in litera

i. Insug et alienige

suam sup caput ei⁹: iustifi
ca n̄sc̄ iustū et retribuēs ei
b̄ m̄ iusticiā suā. Si fugerit
ppl̄s tu⁹ isrl̄ inimicos su
os: q̄r peccatur⁹ ē tibi: et a
gentes pniam et p̄fitentes
noi tuo: venerint et adora
uerint et depcati te fuerint i
domo hac exaudi in celo et
dimitte p̄ctm ppl̄s tui israel
et redudes eos i terrā quaz
b̄ dedisti p̄rib⁹ eoz. Si clau
sū fueri i celū et nō pluerit
ppter p̄ctā eoz. et orātes i
loco isto pniam egerint no
mini tuo. et a p̄ctis suis cō
uersi fuerint ppter afflictio
nē suā. exaudi eos i celo.
et dimitte p̄ctā seruoz tuo
rū et ppl̄s tui isrl̄: et ostende
eis viā bonā p̄ quā ambu
lent. et da pluuiā sup terrā
quā dedisti pp̄lo tuo i pos
sessionez. Fames si aborta
fuerit i terra: aut pestilētia
aut corrupt⁹ aer aut erugo
aut locusta v̄l rubigo et af
fixerit eū inimic⁹ ei⁹ por
tas obsidēs ois plaga vni
uersa infirmitas: cūcta de
uotatio et impcatio q̄ acci
derit oī hoī d̄ pp̄lo tuo isrl̄
si q̄s p̄gnouerit plagā cor
dis sui et expāderit manus
suis i domo hac: tu exaud
ies i celo i loco hitatiōis
tue et reproptiaber et faci
es ut desvinciūq̄ b̄m oēs
vias suas sic videri cor e⁹
q̄r tu nosti sol⁹ cor oīm fili
oz hoīm: vt timeāt te cun
ctis dieb⁹ q̄b⁹ viuūt sup fa
ciētē quā dedisti p̄ribus
n̄ris. Insug et alienigea q̄ n̄
ē de pp̄lo tuo isrl̄ cū vene
rit de fra lōginq̄ ppter no
mē tuū. audiet em̄ nomē tu
um magnū et man⁹ tua for
tis et brachū tuū extētum
vbic̄ cū venerit ḡ et oraue
rit i h̄ loco. tu exaudies i ce
o i firmamēto hitac̄l tui et
acies oīa p̄ q̄b⁹ iuocauē

na. Hic ponit sexa p̄tiso p̄ exauditiōe gentiliū vēse
tiū ex dcuotione ad orādū in templo. multi em̄ gentil es
sudientes in diuersis q̄s orbis mirabilia q̄ fecit deus.
q̄ colebaš in isrl̄ ascēdebat illuc rā oīonis. vt h̄ Exo. xxii. in tali casu et p̄sili
bus a dducebat ali
q̄s ad iurādū qn̄ tē
plū. et si piurabat fre
quēter seqb̄at vidi
ca dinia ad declara
tionē iusticie. et h̄ est
qđ subdit. Judicab
seruos tuos. p̄dem
nās impiu⁹ tē.

k. Si egressus fue
rit ppl̄s tu⁹. h̄ po
nitur septima pe
titio q̄ respicit belli. p
speritatē et aduersita
tem. p̄spitas aut̄ est
qn̄ sequit̄ victoria. et
hoc siebat frequēt
p̄ hoc q̄ imminentē
bello ppl̄s v̄ebat
se v̄sus h̄ierlm ad o
randū dñm. et h̄ pe
tit p̄mo salomon. et
patet litera v̄sq̄ ibi.

l. Si peccauerit
tibi. v̄bi tangit belli
aduersitas q̄ est quā
do ppl̄s capitn̄. et
in captiuitatē ducit
a qua frequēter libe
rabat̄ ppl̄s isrl̄. p
pter hoc q̄ in terra
captiuitatis orabat
dominum versa fa
cie v̄sus h̄ierusalē. et
hoc petit h̄ic salo
mon cum dicitur

m. Et ora. te cōtra vi
am terre sue tē. v̄nd
Dan. vii. dr q̄ ip̄e ex
istens in chaldea se
nestris aptis contra
hierlm tribas i die
tempib⁹ flectebat
genua sua et orabat.
tē. et patet litera v̄sq̄
ibi.

n. Quos e
duxisti de terra egypti
de medio forna
cis ferree. i. dure ad
modum ferri. labor
enim filioz israel fa
ciendo lateres et co
quendo in fornace.
erat eis nimis dur
vt habetur in Exo.
o. Tu enim separa
sti eos. dando eis le
gem spectalem. et p
signum circumcisio
nis in carne. Cegera
patent in litera

o. Factum est au
tez. Hic ponitur po
puli benedictō post
orationem salomo
nis cum dicitur.

Regum III

p Sarerit de p̄spectu altaris dñi. vt bñdī. po. vtrūq; ei
genū in terrā fixerat. **iij.** **P**aral. vij. dī q̄ fecerat basim enēā
stetitoz sup eā: t deinceps flexis genib⁹ fecit oīoem predi-
ctam t sic nō sup terrā. **D**om⁹ q̄ hic utis scriptura mō lo-
quēdi cōmuni: q̄ aliq̄s dī flectere genua ad terrā. etiā da-
to q̄ sit in solario. t

multoforti⁹ b. q̄ ba-
sis illa nō multū di-
stebat a terra. q̄ tm̄
distabat trib⁹ cubit⁹
q **E**t bñdixit om̄i
ecclie isrl. nō illa bñ
dictiōe q̄ pertinet ad
officiū sacerdotale.
h̄mpcādo pplo bo-
na t regatādo deo
de bonis p̄teritis di-
cens. **r** **B**ñdixit⁹
dñs dñs q̄ dedit re-
quiē pplo suo t̄c. et
dep̄cando p̄ futurū
dices. **s** **G**it dñs
dñs n̄ nobiscū t̄c. et
p̄z l̄ra v̄sq ibi.

t **C**olppropinquan-
tes dñs deo nostrō.
id ē exaudibiles co-
rā co. cetera patet v̄
sq ibi. **v** **I**n die il-
la sc̄ificauit rex me-
diū atrij. i. pavimen-
tū atrij sacerdotū p̄
pe altare holocau-
stor. q̄d nō erat r̄cē
in medio an̄ tēplū
h̄deciabit ad p̄tē aq̄
lonarē. altare ei ho-
locaustor. q̄d fecēat
salomon l̄z eēt vesti-
tū ere exteri⁹. interi-
us t̄ erat de lapidi-
bus ipolitis. t̄ iō pa-
vimentū atrij i necel-
litate poterat ad o-
pus p̄sile applicari
t sc̄ificari ista tamē
sc̄ificatio fuit facta
p̄ pontificē ad cui⁹
officiū hoc expecta-
bat. q̄r t̄ h̄ faciū fu-
it ad mūncū regis
dī rex hoc fecisse.

x **C**erb itroitu emat
q̄ ē i termio aq̄lnoa
ri terre p̄missionis.

y **D**isq ad rituum
egypti. q̄ vocat riuo
cowla. t ē in termio
australi terre p̄mis-
sionis. t̄ int̄ istos du-
os terminos ē eius
longitudo. **z** **S**e-
ptem dieb⁹. p̄ dedi-
catōe. **z** **E**t septe-
dieb⁹. p̄ festo taber-
naculoz. q̄d incepit die. xv. mēsis septimi. t sic tercia die
pm̄e septene fuit festū expiatōis pr̄urrēs. s. decia die mē-
sis septimi t sic tūc fuit duplex festū. t die octava dimissit
pplos. nō q̄ illa die recesserint. q̄r fuit dies collecte: tamē
illa die dedit licentiaz q̄ in crastino possent recedē q̄r die
octavo fecit collectā t h̄ crastino recesserit. s. xxiiij. die mē-

sis septimi. vt plenissis bñ. **q** **P**aral. vij. **a** **L**etantes et
alaci t̄c. in p̄pletōe t dedicatiōe dom⁹ dñi q̄ filiū sibi suc-
cedentē in regno suo. sīc p̄missum ei fuerat. vt bñ. s. q̄. li.
ca. vij. **H**ebrei aut̄ alii exponūt dī. q̄ cū sacerdotes vellēt
introducē archā s̄ tēplū. porte clauerit se. t cum sacerdo-
tes p̄ aptiōe ipetrā-

da cantarent psal-
mū. cxxxj. vbi dicit.

Surge dñe i requiē-
tū. tu t archa scrip-
tiōis tue. t cū vē-
rēt ad illū v̄sū. Pro-

pter dō v̄sū tuū. id
ē pp el⁹ merita. Nō
auertas faciē christi
tui. i. salomōis in re-
gē enci. denegādo i

gressum arche intra-
locū quez prepabat

tūc porte aperuerit
se ad osidēdu q̄ de⁹

acceptauit locū pp̄t
merita ip̄i⁹ dō. q̄d vi-

dētes pp̄lī q̄ astabāt
letātes dēū laudave-
rūt. t b̄ ē q̄d dī. Lē-

tātes t alaci corde
sup oib⁹ bonis q̄ se-
cerat dō. t b̄ vide-

tur p̄sonare ei q̄d s̄b
ditur. **q̄** **P**aral. vij. i
fine. **l** **C**apitulū ix.

T **A**ctū ē aut̄ cū p̄feciss
salomon edificiū do-

m⁹ dñi t edificiū re-
gis t oē q̄d optauerat t̄ vo-
luerat face: appuit ei domi-

nus sc̄dō sicut appuerat ei
in gabaon. **V**ixitq; domi-
n⁹ ad eū: **E**xaudiū oīoem
tuā t dep̄cationē tuā quaz

dep̄cat⁹ sū corā dñi appropi-
quātes dñi deo n̄o die ac

nocte vt faciat iudiciū suo
suo t pplo suo isrl p̄ singu-
los dies t sciāt oēs poplī

fre q̄r dñs ip̄e ē dñs : t nō ē
ultra absq; eo. **G**it q̄z cor

n̄m p̄fectū cū dñi dō n̄o
vt ambulem⁹ i decretl ei⁹

t custodiam⁹ mādata e⁹ si-
cut t hodie. **I**gr rex t ois

isrl cū eo imolabāt victimas
corā dñi. **M**actauitq; salo-

mō hostias pacificas q̄s i-
molauit dñi. boū viginti-
duo milia t ouū cētū vigi-
ti milia. **L** deditaueit tē-

pluz dñi rex t filij isrl. **I**n
die illa sc̄ificauit rex me-
diū atrij q̄d erat an̄ domuz

dñi. **F**ecit q̄ppe holocau-
stū ibi t sacrificiū t adipēz

pacificoꝝ q̄m altare ereum
q̄d erat corā dñi min⁹ erat

t cape nō poterat holocau-

ste v̄vendo. sō subdistr.

e **I**n simplicitate cordis. id ē
in innocentia. **f** **E**t in equitate. i. in iusticia. Cerera pa-

tent in l̄ra v̄sq ibi. **g** **A**luferam israel de supficie terre.

eos captiuando. **h** **E**t templū q̄d sanctifi. nomi meo

p̄jci. a p̄spectu meo. sp̄m destruēdo q̄d factū fuit postea

q̄ nabuchodonosor. vt habetur infra. li. xxv.

Liber

Eccl^{ps} ppls isrl in puerbiū. q̄ oēs loquētur de eī de seccōe et captiuitate. **E**t in fabulā. q̄ in narratiōe ta lū multa falsa iniscent. **E**t domus herit in exēplū. dñm offensiōis. **P**is q̄ trāsierit p̄ ea stupebit. p̄ admiratiōe vltōis dñm. **E**t sibillabit. sic solēt facē boies qn̄ vidēt casū

ibitum alic̄ rei magne. **E**xpletis aut̄. h̄ p̄t̄ describit̄ sp̄ hirā remunera tio. et p̄ponit temp̄ cū dr. **p**l. **E**nīs xx. post̄ edifi. sa. q̄ septē annos posuit i edificatione tēpli et xiiij. in edificatiōe do mus sue. vt dictū ē s. in fine sexti cap. et p̄ncipio septimi.

Tunc dedit salo mon hirā. xx. op̄t̄ da in recōp̄estatione

lignor̄ et alior̄ que

i misstrauerat.

Et egressus ē hirā. s. rex tyri. **E**t appellauit cas̄ frāz chabul. qd̄ sonat di splicentia. vt dicunt alioz. et h̄ i lingua phe nicea c̄ erat hirā. et h̄ sonat ei qd̄ p̄mit titur. Et nō placuerat ei. dicit̄ vo ra. sal. q̄ sonat tenacitatez in hebreo. q̄ illa terra ē lutosa et adherens pedib̄. et iō sic voca uit̄ ea. **E**t Hec est summa. h̄ p̄t̄ ponit remūeratio populi. et diuidit in du as in p̄t̄ p̄ncipale et incidentale. scda ibi. **F**ilia aut̄ pharaonis Remūeratio aut̄ po puli p̄sistit i bona di spositiōe sp̄ hirā q̄ ma xime puenit ex tri b̄. s. ex bona muni tione foralicioz. et sp̄iectiōe aduersari ou. et ex libertate ci viiū. scdm ponit ibi. **U**niversum pp̄lm. terciu ibi. De filiis isrl. circa p̄mu dicit̄. **H**ec ē sum. exp̄ sa. quē obtu. salo. in heb. h̄. **H**ic ē sens⁹

quē lenauit salomō. et fm hebreos nō referit ad l̄am imme diate p̄cedētē. s. ad. cxx. talēta auri q̄ misit hirā. h̄ ad illud qd̄ postea s̄bdif de alienigenis q̄s salomō fecit tributar os. s. ad portandū onera in opib̄ q̄ h̄ exp̄munt. **Q**u rūm irlm. quē fecit trsplicē. vi. s. dictū ē. iij. ca. **E**t he ser et mageddo et gazer. noia sunt foralicioz. **P**hab rao rex egypti et. h̄ r̄ndet tacite q̄oni. q̄ possit alioz q̄re re q̄re muniuit gazer cu nō eēt h̄ ei p̄t̄ate. et iō ponit hic quō pharao rex egypti cepit terrā illā et dedit illā filie sue in dote. et sic facta ē h̄ ditioe salomonis. **M**univit et ciuitates curruū et. i. ybi resernarent currus bellici et ar

ma ad resistendum aduersariis si insurgeret. **b** **U**niversum pp̄lm. Hic ponit secūdū. s. sp̄iectio aduersarioz cū dr. Universum pp̄lm q̄ remāserat de amoreis tē. sec salomon tributaros. Si h̄ fecit cupiditate tributi et absq̄ h̄ q̄ puererent̄ ad iudaismū vt dicunt aliq. tunc peccauit

dupl̄. sc̄ p̄t̄ ana ritie et inobedientie q̄ dñs p̄cepit illos extimari. vi. h̄. Nu me. xxxij. ca. **S**at fuerūt p̄uersi ad iudaismū et feci eos ser uos vt filijs isrl p̄ce ret a labore et nō du ctus cupiditate. for sita nō peccauit. sic dictū fuit de gabao niz. Iosue. ix. **Q**ui p̄uersi ad iudaismū faci si in obsequiis toti multitudinis: q̄uis ēēt de pp̄lis q̄s dñs susserat ext minari. **D**e filijs aut̄ isrl. h̄ p̄son seceriū. s. libertas ci uiū cū dr. **d** **D**estituit salomō hui re quēz. s. in opibus vilib̄ et ruralib̄ h̄ si ebāt talia opa p̄ alie nigenas ad iudaismū p̄uersos occupa bant tū in opib̄ nobilib̄. id subditur **e** **G**z erāt viri bel latores et. et pater. **f** **F**ilia aut̄ pharaonis ascēdit de ciuitate dō i do mum suam quā edifica ue rat ei salomō. Tūc edifica uit mello. **O**fferebat quo q̄ salomon tribus vicibus p̄ annos singulos holocau sta et pacificas victimas su per altare quod edifica ue rat domino et adolebat thi miama coram dño. **P**erfe ctūq̄ ē tēplū. Classem quo q̄ fecit rex salomō in asion gaber q̄ ē iuxta baylā i lito re marl rubri in terra idu mee. **Q**uisq̄ hiram i clas se illa h̄uos suos viros nau ticos et gnaros maris cum

ntentes de longe possent ibi manere in solemnitate pasche qn̄ nō habebāt hospitia et vt eēt p̄ templū deuotionis cā. quā salomon clausit. et quādā vo raginē ibi exētē terra impleuit edificās ibi tabernacula p̄ seruis et ancillis filie pharaonis. cuī dom̄ erat iuxta. et in h̄ peccanit. **T**erciū incidēs est de oblatiōe salomonis ibi. **g** **O**fferebat q̄z salomō tribus vi. p̄ annos singulos. s. in festiuitatib̄ pa sche. penthecostes et tabernaculoy. **b** **E**t adolebat thi miama. non p̄ seipm. sed p̄ pontisicem. ad cuī spectabat officium. Quarum est de eius nauigio. cum dicitur. **l** Classem quo q̄z. Et pater litera ysc̄ ibi.

Regum III

k Quid cū ventissent in ophir. Nomē ē pūnīcē in india. in q̄ sunt mōtes hītēs mīneras auri. hā leonib⁹ et bestiis seūlīmis habitan̄. ppter qd nullus ibi audet accedē. nī si nauī stante ppe litt⁹ ad refagū. et mīc mānte explorātēs horā q̄ dē bestie se elogāt. sbito exēt et trā effossā vngui bus leonū i nauē p̄ ihēuit et recedūt. que terra postea i formacē pūcīc. et qd ē ibi i puritatē psumis et amonek vture ignis et remanet aux pūp.

Capitulū. x.

a Ed et regia sa-
ba. descrip-
tā salomōis
i familiis et edificiis
h̄ p̄t̄ d̄scribit̄ i op̄is
lētijs et p̄ ex ampli-
tudine sumptū. se
cūdo ex multitudine
pūtū ibi. Erat at
pōdus auri. Etio ex
magnitudine effectu
am ibi. Fecit qz rex
Circa p̄mū p̄siderā-
dū q̄ admiratio eō-
surgit ex inspectiōe
rei magne et insolite
qd p̄t̄ eē dupl̄. vno
mō fm̄ qd. et b̄ mo-
do partis p̄sonis et
simplicib⁹ q̄ nō con-
sueuerūt vidē mag-
aliquid ē magnū et in-
solitū. Iz alij sit me-
dioce v̄l̄ pūu. illō
mō sumpl̄. s. illō qd
ē magnū et insolitū
p̄sonis magnis et as-
suertis ad maḡ vidē-
da. Regna b̄ saba
erat prudētissima et
potētissima et p̄ p̄ns
assuetā ad maḡ. et tñ
vidē ssapiā salomo-
nis et potentia i sum-
ptibus magnis fuit
valde admirata. Ex
q̄ p̄t̄ magnificētie
salomonis excellen-
tia. et b̄ est qd dicit.
a **b** Sed et regina sa-
ba aud. fama salo-
diuulgabat vbiqz
b In noīe dñi ve-
nu. ex q̄ p̄t̄ eā fuisse
dei enlētē. q̄uis n̄
teneret moyli legēz
q̄ ad eānō tenebat

c Tētare eū in ensigmatib⁹. i. obscuris et dubiis qōib⁹.
d Videbāt autē regina saba oēm sapiam salomonis ex so-
lūtōib⁹ dubiōz. **e** Et domū quā edificauerat. i. do-
mos v̄r̄ ex p̄dictis. **f** Vestesqz eoz. hēbant em̄ mīstri-
ei vestes distinctas fm̄ diuersa officia. ex qb⁹ statim co-
gnoscebat officiū cuiuslibet. **g** Et holocausta q̄ offere-
bat in domo dñi. q̄ sicut dicit Joseph⁹ oī die in tēplo of-
ferebant multa sacrificia p̄ eo. et eodē mō dicit. ij. Para-
te. Et victimas q̄s imolabat in domo dñi. Ha. sa. dicit q̄
b̄ ē vera l̄fa. Et ascēsum q̄ quē ascēdebat i domo dñi erat
em̄ de domo regis ad templū quedaz. vla q̄ ḡdus valde

sumptuose et artificiose facta. et huic dicto p̄sonat qd ha-
betur ca. p̄ce. q̄ salomō trib⁹ vīcīb⁹ offerebat i anno. **h**
q̄ v̄f q̄ nō faciebat q̄t̄die solennitatē oblationū. sicut Jo-
sephus dicit. **i** Nō hēbat v̄l̄tra sp̄m̄. in q̄ designat̄ l̄p̄i
us admiratio. cetera patēt v̄sc̄ ibi.

j Attulit ex ophir
ligna thīna. in li. de
pprietat̄ bus rerum
dicit. q̄ s̄ ligna val-
de alba et polita sta-
q̄ imagines ibi resul-
tant. **k** Fecit qz
de lignis thīnis ful-
crā. et fulciēdo dicit
ad fortificandū tem-
plū et domū regi. ra-
bi sa. dicit q̄ fecit in-
de ḡdus ad ascēden-
dū de domo regia et
domū dñi et p̄p̄ b̄ re-
gina saba de illo as-
censu fuit admirata
et dicunt b̄ fulcrā a
fulciēdo q̄ in lateri
bus ascensis p̄dicti
erāt ista liḡ ad b̄ q̄
ascēdētes et descēdē-
tes appodit̄ se ibi
l Et cytharas līras
q̄ cātorib⁹. i. varia i-
stīa musicalia ad cā-
tandū laudes dīni-
nas i domo dñi p̄ le-
uitas. **m** Rex at
salomō r̄c. d̄l̄ ra. sa.
q̄ p̄b̄ notant̄ soluti-
ones q̄onū q̄s ipa. p̄
posuit. illij vero di-
cūt q̄ fuerūt qdā se-
mina et p̄silia q̄ non
hēbant in tra sua. s̄
in terra isrl̄ abunda-
bant. ppter qd talia
petiuit absqz rubo-
re. q̄ nō erāt magnē
valoris. **n** Excep-
tis his r̄c. et ista fu-
erāt magna et p̄ciosa.
o Erat autē pōdus
Nīc p̄t̄ declaratur
mīlitudo pūtū et
p̄t̄ l̄fa v̄sc̄ ibi.
p Et oēs reges ar-
bie r̄c. q̄ veniebat v̄
diuersis p̄t̄ orbis
ad audiēdū sapiam
salomonis. deferen-
tes ei munera. vasa
aurea et argentea. et
plura alia. vt h̄. j.
codem capitulo.

q Fecit qz rex. b̄ p̄t̄ oīdīt̄ opulētia salomonis i magni-
tudine et pulcritudine effectu cū dr. Fecit qz sa. cc. scu.
de auro p̄u. s. exteri⁹. h̄ interi⁹ erāt de alia mā. iō subdit.
r In lamia scuti vnius. s. ad coopiēdū ipm̄. **s** Et. ccc.
peltas. et dicuntur a pelleō. q̄ repellunt icūs et sunt cir-
cularis figure. **t** Recente mine auri fm̄ q̄ dicit ra. sa.
mina est genus numi determinati ponderis. et est sat̄ mi-
nus q̄ pondus talenti. vel mina vt dicit Ili. In ponderis
bus cētū dragmīs appēdit̄. et est nōmen grecum.
v Fecit etiam rex thronum de ebore grandezi. hoc fuit
aliud opus valde pulcrum et sumptuosum.

Aber

x. Qui habebat sex gradus quod ascendebat ad sedile.
y. Et summa throni rotunda. sicut sit frequenter i cathedris lignis. z. Et due manū hinc et ide. s. in pte anteriori
a. Et d. os leones ibi sculpti. et ista siebat ad decorē et suā
potestatē operis. cetera patet vsq ibi. b. Non erat ar-

gentū nec alicui p-
cij putabat. b. e. q-
erat modici p-
respectu. p. qd v-
sa domū salomonis
erat aurea. cetera pa-
tet vsq ibi. c. Fe-
citos ut tāta abūdan-
tia argēti et hypbo-
le est. ad denoran dū
excessum mltitudis
argēti et lignorum ce-
dri. d. Et edifica-
bant equi salo. d. egit
pro et de choa. q. ibi
emebat: eo q. ibi na-
scunt equi fortes et
boni. et fīm lītā trans-
lationē choa ē no in
appiū loci. Dicit at
ra. sa. qd ē nomē ap-
pellatiū. et sīgū con-
gregationē vel soci-
etate. et fīm b. d. fieri
punctus. Et educe-
bant eq. salomoni d.
egyptio. et sequit tak-
snia. e. Et d. choa
negociatores et. et b.
est societas vel mul-
titudo mercatorū re-
gis accepit multitū-
dinē in emptioe: qd
exponēt ra. sa. d. c. q.
mercatores salomo-
nis emebat oēs eqs
egypti. ita q. alij re-
ges non poterāt h̄e-
nisi p. eos. vñ in fine
hui. ca. Ibidem d.
Atqz in hūc modū
cūcti reges et heorū
et syrie eqs venūda-
bant. In heb. b. Et
cūcti reges ethœrū
et syrie p. manus co-
rū. s. eqs emebat. i. p.
manū mercatorū sa-
lomonis et vide pro-
ueniebat ei magnū
lucrū. f. Egrenie-
bat aut. i. emebat q.
driga. i. qttuor equi
curriales.

g. Excedens siclis. et sic qlsbet equus vēdebat. cl. siclis.
Noaliter aut thronus salomonis ē brā vgo. in cui gre-
mio sedit verus rex pacificus ibs xp̄s tanqz i regali solio
iste thron⁹ d. eburne⁹ cādore cōtinētie vgnalis. aureus
fulgore sapie supnaturalis. Due manū sunt impletio mā-
datoꝝ: et superrogatio p̄silior. Sex gradus. sex vtrutes in
vgnine excellētes. s. hūilitatis tenor. pauptatis amor. hōe-
statis decor. pietatis dulcor. longanimitatis vigor. carita-
tis fernor. Per leones vō ptatis terror. fīm q. d. Cantic.
vi. Terribilis vi castrop acies ordinata. s. ad debellandū
aereas p̄tates p. hui vgnis vtrutē et merita.

A Et aut salomon. Postq descriptū est. Cap. xi.

tempis in q floruit regnū dauid sub salomonē. Hic p̄t
describit ip̄s in q sb eodē incepit declinare. et p̄ describi-
tur salomonis transgressio. scđo pene comīatio ibi. Ig-
tur iratus est dñs. tertio aduersarioz suscitatio ibi. Su-
scitant aut. q̄to mors et tumulatio salomonis ibi. Re-

liquum autē. Circa
pmū ostendit p̄ms
transgressio salomo-
nis in peccato luxu-
rie. scđo in p̄to ido-
larie et ibi. Cūq iam
est senex. Circa p̄-
mū d. a. Rex au-
tem salomō adama-
uit. ardenter ama-
uit. vt postea s̄bdit.
b. Nulleres alieni-
genas multas. et
sic tripli peccauit. p̄
qr inordinate et ni-
mis ardenter eas a-
mauit. scđo qr vro-
res alienigenas sibi
acceptit p̄ legē moy-
si. Exo. xxiiij. tercio
qr vrores sibi vltra
modū multiplicauit
p̄ legē Deu. xvij
vbi pbibet regi acci-
pere vrores pluri-
mas allsciētes aim-
ei. c. Filiam qz
pharaonis et moabiti-
das et ammonitidas idu-
meas et sidonias et cethreas
de gentib⁹ sup quibus di-
xit dñs filijs isrl. Non in-
grediemini ad eas: neqz d
illis ingredient ad vestras
Certissime em̄ auertēt cor-
da v̄a ut seqmini deos ea-
rū. His itaqz copulat⁹ est
salomō ardētissimo amore
d. Fuerūtqz ei vrores q̄si re-
gine septingēte et cōcubine
et trecēte. et auerterūt mulie-
res cor eius. Cūq iam eēt
senex: deprauatū ē cor ei⁹.
s. p mulieres vt seqret deos
alienos: nec erat cor eius
pfectū cū dño deo suo: sic
cor dauid p̄tis ei⁹: s. cole-
bat salomon asthertē deaz
sidoniorū et chamos deum
moabitarū: et moloch ido-
lum ammonitarū. Fecitqz
salomon qd nō placuerat
corā dño: et n̄ adiplectit: vt

tez deuenerat. Q̄frequentier de novo vrgines habere vole-
bat sicut habetur Hester. ii. ca. de assuero rege et qualibz
die habebat vñā. et q̄ ingrediebat vespe. egrediebat mane
nec habebat licentia revertendi ad regē. nisi rex eam vo-
casset ex nomine. et fīm hunc modū infra duos annos
poterat multiplicari numerus v̄sq ad septingentas
e. Et auerterunt mulieres cor eius. ab amore det. et obf-
uantia p̄ceptorum eius. sicut dixerat domin⁹ p̄ moysen
f. Cūq iā eēt senex. Hic p̄t ostendit ei⁹ transgressio i p̄to
idolatrie cū d. g. De seqret deos alienos. qd nō ē sic
intelligendū salomonē sic fuisse infatuatum. q̄ in ydolis
crederet aliqua esse divinitatis. Sed nolens offendere

Regum III

vereas suas: ea adorabat: sic et adā comedit lignū vetitū ad p̄suasione sue vxoris ne eā p̄tristaret. sic dicit aug. sup Gen. li. xij. t de ciui. dei. li. xiiij. c. xij. q̄ vir nō fuit seduci⁹ vi dīc apls. i. Thimo. ii. ita q̄ crederet q̄ p̄ esūz illi⁹ lignū h̄ret scia⁹ boni ⁊ mali. sicut suggesserat serpēs. put diffus⁹ declarari Gen.

iij. ca. h Tūc edī
ficauit salomō pha-
num chamos idolo
moab i mōte q̄ est h̄
birlm t̄. i. i mōte o-
lineti. ⁊ iō cult⁹ ido-
latrie de tota h̄tēm
poseat videri. quod
erat magnuz incita-
mētuz ad idolatriā.
ad qnā pp̄ls erat p-
nus. **¶** Altq̄s i h̄tē
moduz fecit vniuer-
sis vxorib⁹ suis alie-
nigenis. qd nō ē in-
telligēdūz q̄ cuiilib⁹

faceret vñū tēplū. h̄ oib⁹ de vno cultu idolatrie fecit vñū
templū p̄ idolo eaz. **D**ic occurrit dubiū quō salomon
dicat senex qn̄ deprauat⁹ fuit p̄ mulieres. q̄ dīc ra. Sal. ⁊
alij hebrei q̄ erat tm. xij. anno x qn̄ incepit regnare. ⁊ in fi-
ne h̄tē capl. dīc q̄ regnauit. xl. anis. ⁊ sic vixit tm. lij. an-
nis. **I**p̄ āt deprauat⁹ fuit p̄ mulieres aī mortē suā p̄ sex
annos v̄l circit. q̄ edificauit templo idoloz plura p̄ suis
vxorib⁹ postq̄ fuerat deprauat⁹. i. q̄ edificatoib⁹ fluxerūt
plures āni. ⁊ sic qn̄ deprauat⁹ fuit co: ei⁹. nō v̄t habuisse
ultra. xlvi. ānos v̄l circiter. ex tali v̄o etate null⁹ dī p̄prie
senex. **A**ld h̄tē rūdet magister i historijs. dī. q̄ salomo re-
gnauit. lxxx. anis. ⁊ allegat iosephū h̄ dicentē: sc̄ptura tñ
regni sui tacer. xl. ānos sīc. s. p̄ li. xij. dī. de saule q̄ duob⁹
annis regnauit sup lsr̄. s. bñ ⁊ innocent: ⁊ tacent. xvij. an-
ni. in qbus male se habuit. vt ibidē fuit dc̄m. **S**z de dicto
magistri parū ē hoc curandū. q̄ cōtradicit sibi⁹ ⁊ etiam
sc̄pture. dīc em̄ ibidē q̄ salomō. xj. anno x genuit roboā ⁊
q̄ roboā mortuo p̄ie fuit. xl. ⁊ vni⁹ anni. ⁊ infra. xij. dī. q̄
xl. vni⁹ anni erat roboā cū regnare cepisset. ⁊ sic reuertit p̄
mū dictū. s. q̄ salomō vixit tm. lij. anis. **S**i aut̄ dicat q̄ ro-
boā regnauit viuēte p̄ie. xl. annis: ita q̄ p̄ncipiū regni sui
cōputat ab illo tpe quo pater suus incepit deprauari: seq-
tur q̄ mortuo p̄ie fuit. lxxx. ⁊ vni⁹ anno x qd̄ p̄ tra dictu
magistri vt ptz ex dictis: ⁊ etiā cōtra sc̄pturā. q̄ ca. sequē-
ti dī q̄ hieroboā audita morte salomonis reuersus est de
egypto. ⁊ venit cū alijs in siche vbi cōgregat⁹ ē pp̄ls ad
cōstituendū roboā regē. **E**x q̄ videt q̄ nō regnauit viuēte
p̄ie: ⁊ sic dicat q̄ unino: h̄ mortuo p̄ie fuit ei⁹ regnū reno-
vatu cū sā esset. lxxx. ⁊ vni⁹ anno x. ⁊ de hac renonatōe lo-
quī capl. sequēs. hoc ptz falsum p̄ literā sequentē. quia
ibidē subdit. q̄ roboā derelicto cōsilio senū: adhesit con-
silio inueni⁹ q̄ nutriti erat cū eo. **E**x q̄ patz q̄ tunc erat ro-
boā adhuc inuenis q̄ nō p̄t dīc de homiē habete. lxxx.
⁊ vñū annos. vñ. s. iij. li. xix. dī. Erat aut̄ berzellat galaadi-
tes senex valde. i. octogenarius: ⁊ psalmo. lxxvij. dīc. **S**i aut̄ in potētib⁹. lxxx. annis. i. in bene cōplexionatis
⁊ ampli⁹ eo⁹ labor. ⁊ dolor. **P**reterea illud qd̄ dīc in-
sister q̄ salomō. xj. anno x genuit roboā. videt esse extra-
neū a v̄tute nature. q̄ fm̄ dicta magistri nō solum. xj. an-
no x genuit. h̄ cū haberet decē ⁊ tres menses. qd̄ sic ptz. q̄
si roboā habebat. xlj. annos finito regno patris. xl. anno-
rū. ⁊ erat. xij. anno x qn̄ incepit regnare. sequit q̄. xj. anno
salomonis roboā fuit natus. ⁊ cū puer sit in vtero matr̄
x. mensibus. sequit q̄ qn̄ fuit genitus: salomon erat tan-
tū. x. anno x ⁊ parū plus. qd̄ nō videt possibile nature. **A**ld
hoc iſgit in cōueniens remouendū ⁊ repugnantia sc̄ptu-
re tollendā saluo meliori iudicio videt cōuentientius di-
cere. q̄ salomon postq̄. xl. annis regnauerat mortuus est
⁊ successit ei in regnū filius eius roboaz habēs. xl. ⁊ vñā

annū. **S**icut dicit sc̄ptura. Sed qd̄ salomon incepit re-
gnare non solū habuit. xij. annos vt ab alijs dicit. sed nō
probat nec ex scriptura sacra sacra habet. q̄ exprimit an-
nos regni sui tantū. nō aut̄ exprimit annos eius qn̄ ince-
pit regnare. nec annos totius vite sue. imo habuit. xx. vel

plutes annos in p̄n-
cipio regni sui et sic
qn̄ mortuus fuit. lx.
ānos habuit ad mi-
nus. ⁊ sic cōuenient
p̄t dici q̄ post. lan-
nos etat̄ sue deprā-
nat⁹ fuit p̄ mulieres
⁊ iā tunc poterat dī-
ci senex. q̄ et levite
cōplete qn̄q̄gesimo
anno etatis sue set-
ulre cessabant in ta-
bernaculo tanq̄ se-
nes. vt h̄tē. **A**li. viij.
⁊ habet q̄ salomon
nō genuit roboam.

xj. vel. x. anno x. h̄ multo plurū. q̄ cōtraxit cū matre sua
. robeā post suā coronationē. **A**ld illud aut̄ qd̄ obijcit in
cōtrariū de dicto **H**a. **H**a. dicendū q̄ de dicto eius v̄l alt-
orū hebreoꝝ nō est multū curandū. nisi quantuſ cōsonat
sacre sc̄pture vel rōni: sicut dīxi pleni⁹ in p̄logo meo sup
Gen. **S**imilē de dicto magistri ⁊ **I**osephī idē est dīcēdū
maxie vbi est repugnatia sc̄pture. sicut in p̄posito v̄dē.
vt patz ex p̄dictis. **A**luc h̄ p̄dicta obijcit de v̄bo salomo-
nis in p̄ncipio regni sui. qd̄ h̄tē. s. iij. ca. Ego sum puer p̄-
nulus ignorās egressum ⁊ introitū meū. Ex hoc dīc. ra.
Ga. ⁊ alij alij q̄ erat tm. xij. anno x. h̄ hoc nō valet. q̄ an-
iij. ca. dixerat dauid salomoni recomēndās ei punitiōem
h̄tem. **V**ir aut̄ saplēs es ⁊ sc̄las q̄ facies ei. vir autē nō
dī p̄prie nisi h̄is. xxx. ānos v̄l circiter. ⁊ iō si ex illo v̄bo.
Ego suz puer quul⁹ v̄c. arguat q̄ erat tm. xij. anno x: eadē
rōne ex isto poterit argui q̄ erat. xx. x. anno x. ⁊ iō illud v̄-
bū salomōis. Ego suz puer v̄c. intelligentū ē respectu tñ
ti regimis sibi impositi: sic dc̄m fuit ibidē: **s**d. **E**po. xxxij.
dī. q̄ ioseue sili⁹. Nun puer nō recedebat de tabernaculo:
⁊ tñ tunc erat. xlj. anno x fm̄ hebi. fm̄ iosephū. xljj. q̄
fm̄ hebi. gubernauit pp̄lin. xxvij. anis. fm̄ iosephū. xxvij.
⁊ moyses an ip̄m. xl. annis ab exitu de egypto. ⁊ slc restat
q̄ fm̄ hebreos tñc erat. xlj. anoy. fm̄ iosephū. xljj. quis
vixit. cx. annis. vt h̄tē. ioseue v̄lio. **A**luc h̄ p̄dicta obijcit
de dictis Hieronymi: q̄ in ep̄la ad vitale p̄sbleterū de salo-
mone ⁊ achaz videt dicere: q̄ salomō. xj. anno x v̄l min⁹
genuit roboā. ⁊ q̄ xij. anno etatis sue accepit regnuz. **A**ld
qd̄ dīcēdū q̄ Hieronym⁹ nō loquī sibi assertiū vt ma-
nifeste ptz ex fine eiusdē ep̄le. **S**z supposito q̄ tñc regna-
re incepit ⁊ roboā genuerit: sic dīcēdū est: r̄siderit quō hoc
sit possibile: inducēs ad hoc exemplū cuiusdā mulieris
nutriētis quulū q̄ in eodē lecto cū ea lacebat. ⁊ cum deci-
mū annū etatis impletset. ⁊ illa fuisse calefacta vno. in-
duxit puer ad carnalē copulā. ⁊ sic alijs noctib⁹ sequenti-
bus q̄ de eodē p̄cepti. ⁊ j. duos mēses v̄ter ei⁹ intumuit
Hieronym⁹ aut̄ attribuit hoc magis v̄trū dīcēdū q̄ natu-
re. vt facin⁹ occultū p̄ signū euidentis pandere. ⁊ sic argu-
mentū est ad oppositum. s. q̄ virtute nature salomon. x.
annorum non genuit roboam.

Igit irat⁹ est dīcēdū. describit cōminatio pene. s. sc̄issio regni sui tpe filij
sui. ⁊ ptz l̄fa paucis exceptis. **K** **Q**ui apparuerat ei se-
cūdo. semel in gabson. ⁊ semel post edificatiōe templi.
vt dīcēdū fuit. s. ix. Et dabo illud suo mo. s. hieroboā qui
fuit servus salomōis. vt h̄tē. **J** **M** **H**erunt̄ in diebus
tñs v̄c. q̄ in vita sua instithērat regē salomonē. vt dc̄m ē
supra. p̄mo cap. ⁊ iō si fuisse regnū sc̄issum tpe salomōis
videre hoc redundare in culpā dauid ⁊ etiā in obprobri-
ū. quis memoria eius adhuc erat multū recens.

Liber

Tribū vnā dabo filio tuo. tribū ei iuda nō fuit sibi data qz erat sua: nec tribū leni: qz erat dissipata qz oēs tribū tē declinā te pplo ad cultū vituloy. ppulsa ē veire ad sortē inde tēbniā. t sic sola tribū beniamī p̄ne loqndo fuit data ipi roboā. o **D**ropter dauid fūuz meū. vi alijs de semie et se deat i regali so lio. p **E**t hierlm quaz elegi. vt ibi vi get cultū dīmī: ibi remaneat honor regi. **H**ic aut̄ occur rit dublū: quō trans gressio salomōis dicat cā scissiōis regni cū. s. ii. li. c. xix. dc̄m fuerit qz snia dō in qua qz medietatē be reditatis h̄iboseth dedit sebe fūo suo. cā fuerit h̄il scissio nis. Id qd̄ dicēduz qz nō ē incōueniēs duas cas p̄iales ad ynū p̄currere effici et sic fuit in p̄posito qz vtrungs fuit cā p̄tialis. q **S**uscita uit. **H**ic p̄n ponit triū aduersariōz su scissatio h̄salomonē z fm̄ b̄ diuidit in tres partes. sc̄da. ibi **S**uscita uit ei. tercia ibi Hieroboā quo qz. **P**rim̄ at aduersariōz fuit adad idumeo de semie regio. qz cū aliqbus eusit manū dauid interficiens idumeos et crevit i egypto et ipē salomōis rediū ad b̄ qz trā idumee pos

set recuperare. v̄l saltē salomonē filiū dauid infestare. et p̄t̄ litera paucis exceptis qz discurrent. r **A**d sepelienduz eos tē. sc̄ptū est em̄ Deut. xxij. Non abominaberis idumeū. qz frat̄ tū ē. filiū em̄ isrl̄ t̄ idumei. de duob̄ fratrib̄ descendēt. s. Jacob t̄ Esan. ppter qd̄ dauid idumeos qz in bello ceciderūt p̄cept̄ sepeliri. et in b̄ fecit sibi bonū no mē. eo qz p̄stiterat occisis istā h̄umanitatem. sic dc̄m fuit sup̄a. q. li. viii. cap. s **C**ūqz surrexisse de madian. terre homē ē ad quā p̄mo cōfugērāt t **V**enerūt i pharā. locis ē in terra madian. Cetera patēt v̄sq ibi. v **C**ūqz audisset adad in egypto dormisse dauid. qz mortuus fuit morte naturali: ideo sc̄ptura dicit eum dormisse. x **E**t mortuū esse ioab. qz fuit interficeris gladio. y **S**uscita uit qz ei. **H**ic ponit sc̄dū aduersariis salomonis. s. ra zon. qz fugiēs regē syrie adadezer cū p̄sequente p̄p̄ offensam quā in eū cōmiserat aggregauit sibi alios viros ma los. et fact̄ est p̄nceps latronū regnū adadezer infestantiū. Idad vo rediēs de egypto idumee obvniere nō poti st. eo qz salomō cā bñ munierat. et id cōimixit se p̄dicto razon iuuādo eū vt fieret rex syrie. et sic razon iuuaret eū ad obtinendū regnū idumee p̄tra salomonē. et ex dictis pat̄z l̄ra v̄sq ibi. z **C**ū interficeret eos dauid. i. ipē quo pugnauit dauid p̄tra syros tūc iste razon habuit t̄p̄s oppor tunū vt infestaret dñi sui regnū. qz vastato regno per da uid. habuit libertorez ingressum. ideo subdit. a **A**bieruntqz damascum. que erat ciuitas regia. b **E**ratqz aduersarius israel cūctis diebus salomonis. hoc videt esse contra illud qd̄ dictū est sup̄a. s. ii. ca. **J**uda t̄ israel iuu-

merabiles sicut harena maris. comedētes t̄ bibētes atqz letatē cūctis dieb̄ salomonis. Dicendū qz cūctis die bus salomōis iste fuerit aduersariōz eiō volūtate nocendi in effectu nō multū nocuit ei qz qd̄ imp̄ediret notabilit̄ pax pp̄li. t̄ b̄ ē malū adad. qz vt dc̄m est ille adad induxit razon ad b̄ qz eēt ad uersariōz israel. c

Regnauitqz in syria s. ipse razon. vt p̄dictū est. d **H**ieroboaz h̄z. **H**ic ponit terciū aduersariōz cū dī. Hieroboā filius nabath. Dicūt aliqz qz iste nabath pater hieroboā fuit idem qd̄ semet et qz vxor eiō nutrīt̄ hierobo am: reducebat sibi freq̄nter ad mēoriāz interfectiōz p̄is sūl a salomone. vt dictū ē sup̄a. s. ii. ca. et p̄p̄ b̄ de ea hic sit mēnu e **E**phratus. i. de tribū ephraim. Et b̄ est cā rebelliōis qz se quis. f **M**usa sa lo. edifica. mello. de isto edificio dicitur z sup̄a ca. ix. Dicent em̄ aliqz qz salomon vtdēs industriā hie roboā p̄ posuit eam sup̄ tributa dom̄ io seph. i. dñap̄ tribū s. ephraim t̄ manas se. postea vo posuit eū sup̄ opus edificij mello: lic̄ p̄ scribat officiū aliud. qz freq̄nter in sacra scripta prius facta post

moduz narrant: t̄ ipē ex b̄ fuit indignat̄: eo qz de maiorū officio erat positus in minori: ppter qd̄ exiuit de hierlm: cui obvniāt̄ ahias sylonites p̄pha dixit ei qz regnaturus erat sup̄ x. tribū: t̄ sic siatus v̄bis p̄phe incepit h̄salomonē murmurare t̄ alios solicitare ad rebellādū salomoni: qd̄ cū andiss̄ salomō voluit eū occidere: h̄ ipē fugit i egyptū v̄sq ad mortē salomōis. ra. **I**a. vo dicit qz hieroboā reprehendit salomonē eo qz claudebat locū istū quē dauid dimiserat aptū ppter deuotioz venientiū ad festa i hirlm: sicut dc̄m fuit. s. ix. ca. ppter qd̄ salomō indignatus eicet eū. qz egressus hierlm inuenit ahias p̄phetā sicut dictū est. Josephus vo dicit qz salomō p̄ posuit hieroboā sup̄ opa rios i edificio mello. t̄ qz v̄dit eū prudētēz t̄ sollicitū i ope illo. postea posuit eū i maiorū officio. s. sup̄ tributa dom̄ ioseph: sic scribit. t̄ tūc ahias dixit sibi ea qz p̄dicta sūl. ex qbus siatus cepit solicitare illos de tribū ephraim t̄ manasse. vt recederet a salomone: p̄p̄ qd̄ salomō voluit eū occidere. h̄ fugit in egyptū. vt p̄dictū ē. ex dictis p̄litera v̄sq ibi. a **O**ck p̄phēdēnsqz ahias palliū sūl no. qz oper tus erat sc̄dit in. xij. p̄tes. qd̄ fecit duplii de cā. **D**na est. qz p̄phete aliqñ p̄phetabāt nō solū v̄bis. h̄ etiā sensibil̄ signis: sic Es̄a. iuit nud̄ t̄ discalciatus: Es̄a. ca. xx. t̄ Die remias posuit cathēt̄s ligneas in collo suo Hieremie xvij. vt mouereb̄t ad credendū auditū t̄ vista. **A**lia vt hie roboā aduerteret qz palliū sūl nouū nō sc̄diss̄t libenter pro nihil sed p̄ veritatis iudicio. b **V**t remaneat la cerna dauid. id est memoria bonitatis sue. propter cuius meritum in semine suo remansit nomen regium.

Regum III

Confligā semē dñis dñs hoc. s. sup dñlōne regni.
Dicitur nō cūctis dieb⁹. t. in h̄ p̄dixit regnū isrl̄ re-
stitutus ḡ messiā ventus. vt dñc ra. **S**a. h̄ ip̄e t alij iudei
h̄ intelligit de restitutiōe regni tp̄alis. pp̄t qđ apli adhuc
rudes qđ nōdū receperāt plenitudiez sp̄issanci q̄sierūt a
xpo. **D**ñe si in tpe h̄
restitues regnū isrl̄.
vt h̄ dñc. i. restitu-
tio tñ laz erat facta i
xpi resurrectiōe fm̄
qđ dicit ip̄e Mathei
vlti. **D**ata ē m̄ ptas
et. h̄ evidēti⁹ h̄ erit
in iudicio: qđ omia
subiūct̄ pedib⁹ ei⁹
fm̄ qđ dñc ap̄ls He-
b. **C**etera patet ex di-
ctis. **R**eliqui⁹ aūt. **H**ic p̄ter ponit
mors salomonis et
ei⁹ immulatio cū qđ
dam ep̄lagatiōe fa-
ctoy snoy cū dñ. **X**e
liqui⁹ aūt vborū et.
Scripta sunt in li-
bro vboz salomōis
Dicūt alij qđ e liber
palyp. h̄ meli⁹ dñ qđ
sit alijs liber p̄ Ha-
bzardan cōbustus
et non reparatus.
Cetera patent ex su-
pradicris. **D**e statu
aūt el⁹ vtrum sit sal-
uat⁹ vel nō: dñm fū-
te. supra. ii. li. ca. vii.
In ca. xi. vbi dicit
in postil. **H**ic occur-
rit dñbūz quō salo-
mon dñcaſ senex qđ
deprauat⁹ e p̄ mule-
res. **A**dditio p̄ia.
Rec altercatō
prolixa de se-
nectute salo-
monis nō vñ neces-
saria. posset em̄ rōa-
bilit dñci qđ salomon
dicēd⁹ senex cū eēt
qñq̄nta ānoz fere
Nā erates non solū
mēsurant fin ānos
vel fin ea qđ ad incre-
mētū seu diminuti-
onē corporali⁹ viri⁹ p-
tinēt. h̄ etiā dicūt in
sacra sc̄ptura respe-
ctiue fm̄ status seu
mores p̄sonaz. nam
fm̄ dñm. in fmone
paschali. **E**tates qđē non solū sunt annorū. sed etiā mer-
torū. iuxta illud Sap. iii. Genetus venerabilis nō diu-
turna nec nūero annoz cōputata. Postillator etiā infra
in hoc ca. dicit qđ salomon dñ in sacra scriptura puer p̄ni-
lus in p̄ncipio regni sūt: nō fm̄ annoz numerū. qđ tñ fm̄
eu transuerat puericia: h̄ dñ p̄nulus puer respectu tant⁹
regimis sibi impositi. sicut etiā de Josue Exo. xxxiiii. dñ
qđ erat puer cū etiā trāfissit et qđ drageſim⁹ annū vt infra sa-
tis cōprobat. **E**x qđ sequit qđ nō ē incōueniēs vt salomō
dicat senex etiā qñquagenari⁹. vel aliquātulū infra respe-
ctu tāte sc̄e sibi dñq̄nīt⁹ collate. **N**ā fm̄ dñug. senect⁹ nt-
bil aliud ē qđ can⁹ sapiensq̄ intellect⁹. dñlo mō p̄t sc̄ptu-

ra saluari dñcēdo qđ h̄ salomō incep̄sset deprauari p̄ ma-
lieres aūt senectute p̄seuerauerit tñ i illa prauitate v̄sq; ad
senectute inclusiue. t sc̄ptura attribuit h̄ etati senecturis
ad maiore ḡuitatē p̄cti. sūt in maiore admiratiōe. graui⁹
ei estimat p̄cīm suu ex h̄ qđ i senib⁹ cūcra vicia p̄ter auar-
ciā h̄ dñug. senect⁹
t tñ in tāto sene libi-
do et idolatria iu-
nescerent.

In eo. c. xj. vbi dñ
in postil. **H**ic de dcō
mḡl. s. historiar p̄-
rū est hic curandū qđ
contradicit sibi⁹ et
etiam scripture.

Additio secunda.
Mdlḡister histo-
riarū non vñ
sibi⁹ p̄tradit
cere nec etiā sc̄pture
vt postillator sibi l-
ponit. Nā opinione
iosephi nō assere do
h̄ tñ recitādo ponit
i h̄ loco. **I**n alijs vo-
bus passus seq̄e pla-
nū sensū sc̄pture. vt
p̄t vba sua intuēti.

In eo. c. xj. vbi dñ
in postil. **H**ic rema-
neat lucerna dauid
. i. mēoria bonitatis
dauid.

Additio tercīa.
Hic translato
vñna h̄. **H**ic re-
maneat lucer-
na dñ. In hebl. h̄
Hic remaneat noua
le īp̄i dauid. Fades
em̄ dictio qđ h̄ ponit
vbi i translatiōe n̄fa
di lucerna. h̄ **P**see
p. vbi dñ. Innouate
vobis nouale. **H**ic
Miere. iiiij. vbi filia
vba ponunt. t ē sen-
sus vñremaneat īp̄i
dauid alij possesso
in h̄l̄m qđ dicere
dñ: nolo vt dñ rema-
neat totalē a regno
spoliat⁹.

Replīca.
Tca. xj. vbi
salomō senex
dñ deprauat⁹
p̄ mulieres postill.

disputat p̄tra falsaz op̄lnisq̄ iosephi quā scholastica histo-
ria p̄medat. i. oclūsiōe tñ acordat cū burg. quō vir. xl. āno-
rū p̄t dici senex p̄lixitas burg. displicet qđ tñ respiciendo
ad materiā nō ē inutilis. cū tñ bur. sepe facit lōgos tracta-
tus de lana caprina. p̄t p̄t Gen. j. t Exo. iiiij. t. xx. t nitit
excusare scholasticā historiā. quasi non dicat vt ioseph⁹. h̄
solū recitet qđ tamē falsuz est. qđ nō solū recitat. sed dictū
commendat dñ. pleniū Josephus dicit. **C**apitulū. xiiij.

Emit aut̄ roboam. **G**upl⁹ actū est dñ regno dauid
vñto. **H**ic p̄t agit de regno ei⁹ dñlō in regnū
isrl̄ t regnū iada. t qđ regnū isrl̄ sive. x. tribuū ince-
pit accidētaliſ. ex diuīsiōe regni dñ qđ fuit dñ tribuū iada. iō.

Liber

pncipalis agit de regib⁹ Inda. et ex cōseqn̄tis de regib⁹ Isrl̄ eis cōregnātib⁹. et iō quātū p̄mitet ad hūc tertū libz. p̄to agit de roboā t̄ hieroboaz sibi cōregnātē. scđo de abia et asa t̄ regib⁹ Isrl̄ eis cōregnātib⁹. xv.ca.tercio de losaphat t̄ de achab p̄tm secū regnātē ca. xvij. T̄ ge vo roboā cōgit regni diuīsio. et iō hec diuīsio p̄mittit.

scđo vtr̄infz pditio

describit: ibi. Edifi-

cavit āt. P̄ria i tres

qz p̄ ponit diuīsio

occasio. scđo ip̄a di-

uiſio: ibi. Vides ita

qz ppl̄s. tercio diuīs-

iois d̄firmatio: ibi.

Heit aut̄ reboā Dc

casio vo divisionis

regni fuit dura r̄usio

roboā: qnā dedit po-

pulo de psilto inue-

nū sp̄ reto cōsilio se-

nū. et hoc ē qd̄ d̄cif.

a Venit aut̄ robo-

am i siche. qz ille lo-

cus erat q̄s i medio

regni. et iō ppl̄s ibi

poterat facili⁹ p̄gre-

ri. suēat etiā ibi p̄m⁹

rex Isrl̄. labimelech

institut⁹. et iō ibi fuit

ppl̄s p̄gregat⁹ ad in-

stituēdū regē roboā

b At vo hieroboā

t̄c. audita morte sa-

lomois veit illuc de-

siderio regnādi: sic

dictū fuerat ibi. C

et Mis̄eriqz t̄ vocane-

re eū. erat ei magn⁹

hō: et iō fuit vocatus

ad istā institutōz: qz

ppl̄s volebat petere

aliquā relaxatiōez.

fm qz b̄ditur. d

Pater tuus diuīs-

mū iuguz ipo. no. b

vide ē cōtra illud

qd̄ supra dictuz est.

De filiis aut̄ Isrl̄ nō

cōstituit salomo ser-

vire quēz. ix. c. d

qd̄ dicendū qz vey ē

in opib⁹ vilib⁹ tñ mi-

nistrabāt expēsas sa-

lomois singul⁹ men-

sib⁹ p. xij. p̄fectos su-

per pp̄lm positos. et

b reputabat ppl̄s iu-

gū graue. qz expēse

salomois erāt valde

magne. vt h̄r. s. liij.

ca. Cetera patēt v̄sqz

ibi. e Si bodie

obedierl̄ pp̄lo huic

t̄c. scz p̄descēndo

ei⁹ petitiōi. Isti em̄ sūt senes p̄ exp̄entia sciebāt modū te-

nēci pp̄lm in b̄tectione. f

Qui dereliquit psiliū senū

reputabat em̄ se valentiorē p̄re suo. et iō dutū erat ei aliqd̄

remittēre. g Et adh̄buit adolescētes. s. magis morib⁹

in scia qz erate. qz nutriti fuerāt cū roboā qz tā hēbat. xl. et

vnū ānos. h Minim⁹ dīgt⁹ me⁹ grossior ē dorso p̄uis

mei. Istud fuit cōsiliū valde fatuū t̄ p̄sumptuosuz. qz sa-

lomon fuit rex excellētissim⁹: vt̄ ex supradictis. Roboaz
vo erat rūdis t̄ corde pauido. vt̄ h̄r. ii. galyp. ca. viij. l
Ego aut̄ cedā vos scorpionib⁹. ē aut̄ scorpio gen⁹ flagellis
durissimi: h̄ns in fine cordularū seu cathenarū nodulos
plūbeos vel ferreos. et iō vocat scorpio. qr̄ gratiē pungit.

et qz sic scorpio pun-

git cauda eā sup ca-

put reflectendo. sic

extremitas hui⁹ fla-

gelli in qz plūbū v̄l-

ferrū p̄cutiēdo refle-

ctis ad anterī p̄cuti-

entis sup corp⁹ p̄cus-

si. Cetera patēt ex di-

ctis. k Vides

itaz. posita occasio-

ne diuīsiois. b poni-

tur ip̄a diuīsio cū dī

Vides itaz po. qz

noluisz eos audire

de oneris releuatio-

ne. h̄ magi cōmīat⁹

fuisse de aggravori

one. l Fndit ei. s.

durz pro duris. d.

m Que nob̄ ps in

david. z. i. nō habu-

it regnū ex heredita-

te p̄na. et iō possu-

m⁹ alii eligere. et cō-

file v̄bū dixit seba si-

li⁹. Hochz i reblliōe

z dō. vt h̄r. s. ii. li. xx

ca. n Punc vide

domū tuā dō. i. po-

plūbū tibi adherenē

q. d. modic⁹ est. ha.

ha. exponit b de tē

plō de ordinatōe dō

edificato. q. d. nō cu-

ram⁹ d̄ eo. q Mi

fitzqz rex roboā adu-

rā qz erat sup tributa-

vt pacificare pp̄lm

d. qz illō v̄bū fuisse

lenit dcm̄. t qz p̄p̄ b

nō deberēt a regere

cedē. a Et lapida-

uit eū ois Isrl̄. i. zēp

tū dñs sui t qz hēbat

eū suspectū ne fuisse

i psilio regz r̄ndēdi

eis mō p̄dctō. qz illi

qz fuit sup tributa so-

lēt psulere d̄ augmē

to ip̄oz. b Por-

ro rex roboā festin⁹

ascē. curru z. timēs

ne s̄l̄ lapidare eū.

c Factū est aut̄ cū

au. ois Isrl̄ qz reuer-

sus eēt hieroboaz. s.

de egypto v̄bi fuge-

rat tiore salomois.

fueat ei cū alijs vt p̄

dicū ē in siche. t p̄ hoc diuīgatis fuit v̄bīz aduēt⁹ ei⁹. d

et Mis̄eriqz t̄ voca. eū. ad institutōz alteri⁹ regz a roboā. t

cōstitterūt eū i regē. nū qz erat vir fortis t̄ industri⁹. vt h̄r

ca. p̄cedēti. nū qz fuit inūnic⁹ salomois. t̄ sic libēti⁹ quer

re h̄roboā filiū ei⁹ suscipere. tū qz erat de tribu ephraim.

que erat bellicosior post tribuz iuda. per hoc em̄ implera

est p̄phetia iacob patriarche qui benedicēs filiis solepb.

Regum III

hposuit ephraim iuniorē manasse. vt h̄i. Gen. xlviij. q̄ de
ephraim futur⁹ erat rex decē tribū. t̄ p̄phetia ih̄ie sylo
nitis posita ca. p̄cedēti. e. **Venit aut. Hic p̄t ponit p̄**
dicte dimissionis p̄firmatio p̄ h̄i. **S**emetas p̄pha de man
dato dei inhibuit roboā t̄ sibi adhēritib⁹ ne pugnarent p̄
x. tribus. s. ad remo
vēdum regnū. q̄ de
volūtate dei erat di
uisuz. t̄ p̄z lsa. f
Edificauit aut. **H**ic
p̄t describit verius
q̄ regis p̄ditio. t̄ pri
mo ip̄ius hieroboaz
sedo ip̄ius roboam
xiiij. ca. ultra mediū
ibi. **P**orro roboam
Dividit i tres.
q̄ p̄t describit ip̄i
us hieroboaz p̄nari
cato. scđo p̄uaria
tōnis rep̄hensio. ca.
xiiij. t̄ tertio punitio
ca. xiiij. **C**irca p̄mū
di. f **E**dificauit
autē hieroboaz siche
rē. vt em meli⁹ poss⁹
resistere regno iuda
t̄ ip̄m infestare. edifi
cavit fortalia. g
Dixitq̄ hieroboaz
i corde suo. i. p̄babili
lit cogitauit. nūc re
uertet regnū ad do
mū dō. si ascenderit
ppl̄s iste vt faciat sa
crificia i domo dñi i
h̄irlm. p̄babilit̄ em
credebat q̄ per sacer
dores ppl̄s ad h̄ in
duceret. v̄l si nō pos
set induci. p̄ roboaz
detinere: q̄usq̄ iu
rasser ei fidelitatē et
p̄sentiret in mortem
hieroboaz iō subdit.
h **I**nterficiētq̄ me
t̄ exco. consilio. inīq
ad cauēdū p̄dicta.
Fecit duos vitu
li. ad silūtudinē vi
tuli quē fecerat aarō
k **E**t dixit eis. t̄ sib i sibetris. **N**olite ultra ascē. i h̄se
rusalē. de⁹ ei p̄ns ē vbiq̄. t̄ iō potest eū h̄ adorare. talib⁹
ei v̄bis p̄suasit p̄plo vt dīc Joseph⁹. t̄ iō dicūt aliq̄ alij cō
seqn̄t t̄ lat̄. p̄babilit̄. fm̄ ista q̄ ppl̄s i illis vitulīs adora
bat deū. h̄ h̄ v̄l q̄d s̄bdit. m **E**cce dīj tui isrl̄ r̄c. deus
autē quē colebat filij isrl̄ vn⁹ ē. **D**icendū q̄ h̄ ponit p̄le p̄
singulari. dīj. i. de⁹: sic Exo. xxij. **D**ixit de vitulo aaron
Ecce dīj tui cū tñ eēt vniq̄ t̄ dato q̄ vez sit q̄ in illis vitulī
adoraret deū tāq̄ i imaginib⁹ ip̄m rep̄tantib⁹. tñ fuit ibi
transgressio p̄cepti q̄d h̄ Exo. xx. vbi p̄hibet fieri ad h̄ q̄li
bet silūtudo. n **P**osuitq̄ vnū i bethel. t̄ alterū in dan.
Dicūt aliq̄ q̄ sunt duo mōtes p̄pinq̄. in q̄bus fū eēt pos
ti isti vituli. ra. Sa. dīc q̄ fūt distantes ita q̄ vn⁹ est in pte
australi regni. x. tribū. ali⁹ i pte aq̄lonari vt de locis me
dijs possit ppl̄s p̄uenire ad istū locū t̄ ad ilū. put eēt sibi
maḡ ad comodū. o **E**t fecit phana i excelsis. i tēpla i
duob⁹ mōtib⁹ p̄dcit. chilib⁹ vitulo vnū. p **E**t sacerdo
tes de extremis ppl̄s. i. de q̄lib⁹ tribū indifferent. q̄ trib⁹
leui noluit p̄sentire ei. t̄ iō dixit p̄plo q̄ nō oportebat h̄fe
sacerdores de tribū leui; h̄ sufficiebat q̄ q̄cūq̄ offerret ho

stā solēnez. sīc fecerat aarō i sua p̄secratiōe. vt h̄f Ieui. s̄t.
ficeret sacerdos. q **C**ōstituitq̄ diē solennē i mense octa
uo. s. dedicatiōis tēpli t̄ altaris. sīc fecerat salomō. h̄ exce
pto q̄ salomō fecit mēse septio. vt h̄f. S. viij. ca. **I**ste at dī
xit q̄ p̄ueniēt⁹ poterat fieri mēse octano. q̄ oīa s̄ collecta
t̄ i horreis reposita

r **E**t ascēdit sup̄ al
tare vt adoleret incē
sus. t̄ sic p̄z q̄ nō solū
fecit vitulos; h̄ etias
v̄surpauit sibi sacer
dotū ad insinuādū
eisdēti⁹ p̄plo q̄ nō
oportet h̄re sacer
dotes de tribū leui.
Cī ca. xij. vbi dī i
postil. Jō dicūt aliq̄
alij p̄t t̄ satis p̄ba
bilit̄. q̄ ppl̄s in illis
vitulīs adorabat de
um. **A**dditio.

O Scere q̄ po
pulus ille in
vitulīs adora
bat deū. t̄ sic eēt ex
cusat⁹ saltē a delicto
idolatrie. ē penit⁹ in
cōuenient̄ dc̄m. Nā
sili mō et forma po
pulus ille s̄b hiero
boā colebat vitulos
suos. sīc i deserto po
pulus isrl̄ coluit vi
tulū. v̄ba ei p̄ncipa
lia v̄triusq̄ cult⁹ sūt
eadē. **S**īc ei ibi cole
tes dicebāt de vitu
lo. **H**i s̄t dī tui isrl̄
q̄ te eduxerat de tra
egypti. Exo. xxij.
sic s̄b eisdē v̄bis hie
roboaz t̄ sui adhēre
tes d̄ vitulīs suis t̄
ixerūt. **E**cce dīj tui is
rael r̄c. r̄z i h̄ ca. **E**x
q̄ seq̄. q̄ sīc ibi v̄tu
lū illuz p̄ deos en i
deū receperūt p̄ illa
v̄ba q̄d ē p̄prie ido
latria. vt testaf̄ ps. d.

Mutaneft gliaz su
am i silūtudinē vituli. sīc s̄b hieroboā vitulos in deos rece
perūt. **G**isiter sīc in oreb adorauerūt t̄ sacrificauerūt v̄tu
lo. sīc i p̄nī vitul̄ fecerūt. t̄ iō nullo mō excusari p̄nt ab ido
latria. q̄d euā p̄z almos. viij. vbi dī. **Q**ui iurāt i delicto sa
marie. t̄ dicūt viuit de⁹ tu⁹ dan. **E**x q̄p̄z manifeste q̄ illos
vitulos vt deos colebat. **I**llō at q̄ ioseph⁹ dīc de p̄suasiōē
b̄ hieroboā ad ppl̄z dicēdo q̄ de⁹ p̄ns ē vbiq̄ r̄c. nō facit
ad oppositū. **N**ā ille p̄suasiōēs fuit ad p̄ia⁹ introductōz
tm̄. h̄ finalit̄ pura idolatria fuit introductory. v̄t̄ ex dictis.

Mca. xij. de fabricatiōe vitulop̄ **E**plīca.
Hieroboā dīc glosa ordinaria. **H**ieroboā q̄re fecit vi
tulos. t̄ quō ioseph⁹ sufficiēt expoit. ḡ nō penit⁹
incōuenient̄ vt dīc burg. i q̄ materia finalit̄ t̄ postillator
t̄ Burg. satis concordant. **C**apitulum. xiij.

Ecce vir dī. **H**ic p̄t describit p̄dcē transgressiōis re
p̄hesio p̄ p̄phetā dñi ad h̄ missuz. vbi p̄pēa futura
p̄dicit. scđo rex rebellās p̄cutit̄: ibi. **C**ūq̄ ascēdiss
rex. tercō p̄pha dñi seducit̄: ibi. **P**rophetes ā. q̄to hiero
boā obstat̄: ibi. **P**ost h̄ v̄. **C**irca p̄mū v̄. **E**cce vir dī.
Iste fuisse credit̄ ab aliq̄ abdo p̄pha q̄ fuit illo t̄pe. fm̄ q̄

Liber

h̄.ij.palyp.xij. et l̄z h̄ sit pbabile satis.t̄n nō ē certū.qz rex et ppls erāt increduli.iō pp̄ha p̄io p̄dicit penā futurā dī.
b Ecce fili⁹ nasceſ domui dō iofias noie.nomē ei⁹ exp̄ mit⁹ q̄ magnū t̄ps aū.eo q̄ factur⁹ erat magna.vt h̄.j.li.
iiij. c Et imo.sup te sacer,excelsoꝝ:in detestatiōe ido
latrie, et hoc fuit deo
acceptn̄ tāq̄ sacrifici
cium.sc̄do dat eis si
gnū mirabile vt ver
buꝝ ei⁹ sit credibile.
d Ecce altare scindet. h̄ito qd̄ t̄n erat
forte et nouiz. e
Cūq̄ audisset. Hic
p̄n̄ ponit p̄cussio re
gis rebellatis cū dī.
f Extendit manū
sua.vt cū maiori au
toritate p̄cipet pro
phete captiōz. g
Et exaruit man⁹ ei⁹
vt sentiret penā diui
ne v̄tiōis. et videt in
effecu i scissōe alta
ris. h Et ait rex
ad viꝝ di. maḡ mo
tus tioꝝ q̄ amore.
i Dēpcare faciem
dī. et qd̄ et fecit pro
pheta.oñdens q̄ nō
q̄rebat punitiōz vel
vindictiōz. h regis et
ppli correctiōz.
k Veni mecum domū
r̄c. q̄ volebat sibi re
cōp̄elare p̄ reddita
sanitate. l Si de
deris m̄ mediā p̄tē
do. tue r̄c. q̄ p̄nul
la re tpali d̄z q̄s trās
gredi p̄ceptū dī. iō
seq̄. m Sic em
mādatū ē m̄ r̄c. n̄ co
medes panē.i. quēcū
q̄ potuꝝ. q̄ eni noie
paſs et aq̄ designat
ois cib⁹ i ſcp̄itura:pz
j.iiij.li.vi.ca.vbi dī
Pone eis panem et
aquā. et postea ſbdīt
d̄ppositaꝝ ē eis ci
boꝝ magna p̄patio
o Hec reuerter̄ p̄
via q̄ venisti. futuro
rū ei p̄sci⁹ de⁹ p̄ hoc
designauit p̄ctm p̄
phere futuꝝ. q̄ veit
i bethel vere dō obe
diēs. et redi⁹ inobe
diens.vt h̄.j. p
Prophetes at. Hic
p̄n̄ ponit pp̄he dī
seductō p̄ ſim pp̄he
rā. et p̄ poit d̄cā ſedn
ctō. sc̄do pene denū
ciatio:ibi Cūq̄ ſede
ret. et tercō ei⁹ tumu
latio:ibi. Et ecce vir
Circa pm̄ dī. p

Prophetes at qdā ſ. falsoſ. q M̄ratabat in bethel.nō t̄n
erat in nat⁹. h de ſamaria. vt h̄.j.iiij.li.xrij. Et venerat il
luc ad manēdū pp̄t cultū vituloꝝ: r Ad quē vene fili⁹
ſui r̄c. n̄ ei fuerat i ſolēnitate.ipedit⁹ nūnia ſenectute. pp̄t
quā i cultu vituloꝝ ampli⁹ fuire nō poterat. v̄l occasiōe
alia. Cetera patēt vſ
q̄ ibi. s Et abij
r̄c. vt eū ſeduceret et
peccare facēt: et q̄ h
pp̄biꝝ ei⁹ irritā per
ſuader̄. vt poſtea vi
debiſ. Et inuenit eū
ſedētē ſtr̄ therebin
thū. q̄ fatig⁹ erat
labore itineri et ieſu
nio. cerea patēt vſeq̄
ibi. a Qui ait illi
Ego ſuz pp̄ha ſilis
tui. mētebaſt vt eū
d̄cipet. vñ ſbdīt. b
Fefellit eū et redu
xit. nō ei debuit pro
ph̄a dñi tālenit ſibi
credē. q̄ pb̄di ſunt
ſp̄us. vtrū ex dō ſint
ſim q̄ dī p̄ma Job.
iiij.c. Fuit et ad cre
dēdū induc⁹ ex cō
cupia cibi. q̄ erat ie
iunio fatig⁹ vt di
ctū ē et ſo iuste a deo
tāq̄ inobediēs fuit
punit⁹. c Cūq̄ ſe
deret ad mēſaz. Hic
p̄n̄ poit pene ſeq̄n
tis denūciatio cū dī
d Fact⁹ ē ſim dñi
r̄c. De q̄ p̄t̄ ſe
latio pp̄hetica aliq̄n
ſit malis hoibus: ſi
cut dcm ſuit plen⁹
Quē. xxij. de balaaz
et cōuenienter denū
ciata ē pena ſeducti
p̄ eū q̄ ip̄m ſeduxēat
e Cūq̄ come. et bi
stra. aſinū ſuū pp̄ha
ſ. dei. q̄ dñiiaſ ſiſaz
ſupra ſe auditā acce
ptavit. et voluntati ſe
nū ſe p̄mittēs. p̄cm
inobedientie more
corpali expiauit. Et
hei p̄ſiderandū ē q̄
dure punit⁹ ē de⁹
pct̄ ſuia iniq̄p. qui
pena morti punit
lene ſci hois. f
d̄ſin⁹ aut ſtabat r̄c.
instinctu diwino cu
ſtodiens vtrung⁹ ſ.
cadauer ad ſepelien
dū: et aſinū vt cada
uer portaret ad ſe
pulture locum. et ex
hoc appa: et ip̄m es
ſaluatum. g Et
ecce viri. Hic conſe
quēter ponit defun
cti tumulatio. et pa
tet l̄ra vſq̄ ibi.

Regum III

Habuerat cadaver tunc non enim timent leonem quem sicut audierat stare iuxta cadaver et asinum absque lesione eorum per hunc pendit quod natus dei habebat ut vir dei sepeliretur. **E**t postea sicut cadae est in sepulture suo qui tenebat per certum quod vobis ei impleretur et tunc cum eo voluit sepeliri ossa sua et propter illum remanebat iurata ut in terra sit. **E**t plaxerunt eum sicut tamquam ad hunc decepit eum ut moreretur ut per hunc prophetam illam crederetur. **P**ost hec ybama hic vultus potius hieroboam obstinatio quod licet vi discepsigna predicta in altari et in manu propria tamen non recessit a malitia sua. Caram autem huius tamen iosephus dicit quod prophetam falsam prouidit ei quod predicata non erat signa divinitatis oculis eius quod ille quod dicitur in effectu fuerat a leone tamquam falsiloquus. Dicebat etiam altare suisse scissum propter omnium sacrificiorum ipositorum et manus regi arida ex labore offerenda a quod cum queuisset rediit ad statum plenium virtutem nature. **M**anu vero ipse manus suam offerendo hostiam solenem sic aarone fecerat et per hunc siebat sacerdos. **A**llis etiam exponebat referendo ad hieroboam quod videlicet sacerdotium et tunc quod ipsebat manus suam dabo sibi maius precium obtinebat sacerdotium.

Capitulum xiiij.

Habuit illo tempore scribis ipsius hieroboam punito de patre istum ad mortem filii sui et de futuro quod predicavit dominus ei totaliter delenda. Circa quod sic procedit quod per prophetam de statu filii egrotatis inquisitur sed ab eo dure ridentib; ibi. Cum ergo illa tertio filio moritur ibi surrexit itaque circa pmu dicitur. **I**n tempore illo egrotauit abia filius hieroboam ut in eius morte puniret et iuuenies quod bonus erat et innocens ut postea diceat non videret mala in domo hieroboam futura. **C**onmutata habuit ne cognoscari.

timebat enim ne prophetam si ea cognosceret negaret risum vel veritatem celaret propter maliciam ipsius hieroboam. **C**olle quod in manu tua deceperunt panes et crustula. Dicunt huius quod per crustulam intelligit priam laminam auri. **H**oc videlicet falsum quod in nullo alio loco scripture accipit crustula in hunc sensu. **S**ignat panes tenues quod est quasi torus crusta. **S**ic est cimentillus vel torellus tenuis sicut enim mulier accepit. **P**anes comunes et vnu tenuem modo predicto. **D**ixit autem dominus ad ahiam reuelationis et mulierem venientem et quod ei deberet dicere fuisse quod postea subditur. **C**um ergo hic per prophetam falsam dura facta mulierem et perdat ei signum regis refectionis cum dicit. **I**ngredere vxor hieroboam regem ut consilium latet conspectum de uim quod mihi reuelavit aduentum tuum. **E**go autem missus sum ad te durum numerum i. nuncians durum. **D**ic hieroboam hec dicit dominus tecum et per hunc usque ibi. **G**ospodus opatus es male super omnes quod fuerunt ante te in regimie populi quod non solus transgressus es perceptum domini. **H**ec est populus tunc transgredi fecisti. **V**iz ex predictis capitulo xiiij. **P**ercutitur de hieroboam in gente ad pietatem quod intelligit duplum. **N**on modo quod mingens ad parietem dicat canis quod eleuato cruce solitus est ad pietatem mitigare. **A**llio modo quod intelligentia inservit et debilitas quod in excelsum non potest mitigare nisi appodiatur se ad parietem ut sit sensus si percussus canis qui propter voluntatem non debet tangi. **V**el debilitas cui debet pareri multo magis alij de domo hieroboam exterminabuntur. **T**eodem modo exponit quod sicut dicit. **G**Et clausus est in carcere. **H**abuit novissimum regnum eum miserandum. **I**Et mundaboreliquias domum hieroboam i. quod scimus de domo sua. **S**ic mundari solent.

panes et crustula et vas mel illi senex habebat. **N**on cum audisset prophetam illam quod reducerat eum de via ait. **E**cclae dei est quod inobedientis fuit ori domini: et tradidit eum dominus leoni et confregit eum et occidit iuxta vobis domini quod locutus est ei. **B**ixit ad filios suos. Sternite mihi asinum. Qui cum strauissent et ille abisset inuenit cadaver eius pietum in via: et asinum et leonem statim iuxta cadaver. Non comedit leo de cadavere nec levit asinum. **T**ulit ergo prophetam cadaver viri dei. et posuit illud super asinum. et reuersus intulit in ciuitatem prophete senis ut plageret eum: et posuit cadaver eius in sepulcro suo: et plaxerunt eum heu heu mi frat. **C**um plaxissent eum dixit ad filios suos. Cum mortuus fuero sepelite me in sepulcro in quo vir dei sepulcheretur. iuxta ossa eius ponite ossa mea. Profecit ei veniet sermo quem predictum est in bethel: et contra oiam phana excelsorum. quod sunt in urbibus samarie. **P**ost ybama hec non est reuersus hieroboam de via sua pessima: sed ecce trario fecit de nouissimis populis sacerdotes ex excelsum. **Q**uicumque volebat ipsebat manus suas et siebat sacerdos excelsorum. Et propter haec causam peccauit dominus hieroboam et euersa est et deleta de superficie terrae. **C**apitulo xiiij. **H**abuit illo egrotauit abia filius hieroboam ut in eius morte puniret et iuuenies quod bonus erat et innocens ut postea diceat non videret mala in domo hieroboam futura. **C**olle quod in manu tua deceperunt

Liber

sim in se. h loc in q̄ ē q̄n ejus. t p h intelligit q̄ illi de domo hieroboā nō debeat mudari i se. h regnū isrl p iporū electioz t extimationē. Cetera patet i lra vīg ibi. l Iste ei sol⁹ inferet de hieroboā i sepulcr. i. honorifice sepeliet t plāget sic fili⁹ regis. m Quia inuēt⁹ est sup eū fmo bon⁹ Dic ei. ra. q̄a.

q̄ hieroboā volens impedit illos de regno suo ne ad festa iret in hierlm. vt ex p̄dictis ca. xij. posuit hoies armatos in vijs ne aliq possent trāsire si vellēt illuc ire. et iste fili⁹ hieroboā ignorāte patre amonuit illō impedimentū. vt illi q̄ erāt dū noti possent ire i hierusalē ad orādū dominū. n Cōstituit aut sibi dñs regē sup isrl q̄ p̄cutiet domū hieroboā in hac die t i h tpe: t p̄cutiet dñs de⁹ isrl ficut moueri solet harūdo in aq. Et euillet israel de terra bona hac quā dedit p̄ibus eoꝝ. t vētilabit eos trās flumē. q̄ fecerūt sibi lucos vt irritarent dñm. Et tradet dñs deus isrl p̄f p̄ctā hieroboā qui peccauit t peccare fecit isrl. q̄ Surrexit itaq̄ vror hieroboā t abiit t veit in thersa. Cūq̄ illa ingredere limē dom⁹ puer mortu⁹ ē. et sepelierūt eū. t plāxit eū ois isrl iuxta fmonē dñi quē locut⁹ ē in manu fui sui abie p̄phe. Reliq̄ aut xboꝝ hieroboam quō pugnauerit t quō regnauerit. ecce sc̄pta sūt i libro xboꝝ dier⁹ regū isrl. Bies aut q̄bus reguit hieroboā. xxij. āni sūt. Et dormiuit hieroboā cū p̄lb⁹ suis. regnauitq̄ nadab fili⁹ ei⁹ p eo. Porro roboā fili⁹ salomonis regnauit in iuda. Quadragita et vni⁹ anni erat roboā cū regnare cepisset decē t septē annis regnauit in hierlm ciuitate quā elegit dñs vt poneret nomē suū ibi ex oib⁹ tribus isrl. Homen aut m̄ris ei⁹ naama amanites. Et fecit iudas malū corā dñi: t irritauerūt eū sup oib⁹ q̄ fecerāt p̄s eorū in p̄ctis suis q̄ peccauerūt. Edificauit enī t i p̄i sibi aras et statuas t lucos sup oēm collē excelsum. t subter oēz arborē frōdosaz s t effemiatī fuerūt in tra. fecerūtq̄ oēs

boā spm in h seqndo. vt bf. ii. galyp. xij. l Edificauit ei t i p̄i sibi aras. p idolatria exercenda. v Et statuas. i. idola x Et lucos. i. nemora dēsa circa loca idolatrie ad exercendū ibi luxurīa. d̄ ei lucis a luceo ces. p antiphra sim. y Gz t effemiatī fuerūt i terre. i. hoies castrati natura v arte. q̄ statue bāt i cultu cuiusdam dee. vt dicūt alioꝝ: dicitio hebraica q̄ hponit signat mere triciū i sexū m̄ masculio. t sic p effemiatos videt h intelligi iuuenes pulcri i lpanarib⁹ positi ad viciū sodomitū ex erceduz. fm q̄ d. ii. Mach. iii. d̄ iasone q̄ ausus ē s̄b ipa arche gymnasii cōstituere. t optios q̄z ephēborū i lpanari b⁹ ponere. et dicunt ephēbi iuuenes val de lucidi t pulcri. z In q̄nto ā anno Hic poit seqns punītō. q̄ p̄ctis hieroboā t p̄pli sc̄m ē a dō. q̄ roboā t p̄pls si possent resistere regē egypti venienti eos. veruntq̄ q̄ afflīctio dat itellcm Hu milia est se corā do vt bf. ii. galyp. xij. p̄ier q̄ n̄ fuit destituta ciuitas nec p̄pls tamē s̄b certa forma reddiderūt se i p̄i sc̄ta q̄ spoliata ciuitate rediūt i trāz suā. t hē q̄ d. 3 Cōcedit sc̄lac rex egypti i hierusalē t tulit thesau ros t̄. t p̄z lra. xv. a Hic p̄n agit de ipib⁹ abia t Asa. t q̄a tpe abia nō fuit facta innouatio regis in regno israel. ideo breuiē trāsit de eo scriptura. t secundo agit de asa: ibi. In anno vicesimo. Circa primū p̄mittit p̄ncipiu re gni abia cū dī. l a In. xvij. āno regni hieroboā. t ips q̄ reguit cū dī. b Et rīb⁹ ānis incōplete tī dī. Homen m̄ris ei⁹ mascha filia absalon. In hebī. bf. d̄bessa lō. p̄t q̄d v̄ eē ali⁹ ab absalon filio dō. Cetera patet vīg ibi d̄ Excepto fmonē v̄ne ethēi. Hoc videtur falsum. quia

abominiatōes gentiū q̄s at triuit dñs ān faciē filiorū israel. In q̄nto aut anno regni roboā ascēdit sc̄lac rex egypti in hierlm. t tulit thesauros regios t vniuersa diripuit: scuta q̄z aurea q̄ fecerat salomō pro q̄bus fecit rex roboā scuta erea: t tradidit ea in manu ducū scutariorū: t eoz q̄ excubabāt ante ostiū dom⁹ regis. Cū q̄z ingredere rex in domū dñi portabant ea q̄ p̄eundi habebāt officiū. t postea reportabāt ad armamentariū scutarioꝝ. Reliq̄ aut sermonū roboā t oia q̄ fecit: ecce sc̄pta sunt i libro fmo nū dierū regū iuda. Fuitq̄ bellū inter roboā t hieroboā cūctis dieb⁹. Dormiuitq̄ roboā cū p̄ib⁹ suis. t sepultus ē cū eis in ciuitate dō. Homen āt m̄ris ei⁹ naama amanites. Et regnauit abia fili⁹ eius p eo.

Capttulum. xv.
¶ Hic in. xvij. anno regni hieroboā fili⁹ nabath: regnanit abia sup iudā. Tribus ānis reguit in hierlm. Homen m̄ris ei⁹ mācha filia abessalon. ambulauitq̄ in oib⁹ p̄ctis p̄is sui q̄ fecerat ān eū. nec erat cor ei⁹ p̄fectu cū dño deo suo sicut cor dō p̄is eius. Fz p̄f dō dedit ei dñs dō suis lucernā i hierlm vt su scitaret filiū ei⁹ post eum t stareti i hierlm. eo q̄ fecissz dauid rectū i oculis. dñi et nō declinassz ab oib⁹ q̄ p̄ce p̄eat ei cūcti dieb⁹ vite sue excepto fmonē v̄ne ethēi. Attamē bellū fuit inf abiā t hieroboā oī tpe v̄te ei⁹. Reliq̄ aut sermonū abie t oia q̄ fecit: nōne hec sc̄pta sunt i libro xboꝝ dierū re

Regū III

david als legit peccasse. s. in numeratōe p̄p̄lī: et in sua p̄miphiboseth: ut dicitū fuit. s. iij. li. Sed dicendū q̄ ista peccata fuerūt minima respectu peccati in facto vīcē. et ppter hoc b̄ nō reputant̄ s̄m q̄ dī. u. p̄b̄. q̄ illud q̄ modicū ē q̄ s̄i n̄shil reputat̄.

Fuitq̄ pliū in abia et hieroboā.

istud belluz diffuse tractat̄. iij. Paral. c. xiiij. in q̄ abia victoriā solenne habuit.

In anno ḡ. Hic p̄t̄ agit de reḡ asa cū q̄ plures successiue regnauerāt̄ i isrl̄ et iō p̄io agit d̄ ipo asa. scđo de his q̄ ei cōgregauerūt̄ i isrl̄: ibi. Nadab vo. pris in duas: q̄ p̄mo de scribit̄ t̄pus in quo asa bñ se habuit. secūdo t̄pus in q̄ ab ipsa bonitate decknare cegit ibi. Ascēdit q̄ baasa. Circa p̄mu dī.

In anno ḡ. xx. Hieroboā t̄c. h̄ videt̄ eē falsuz q̄ abia p̄ eī cepit regnare āno biero-boā. xvij. et regnauit tribus annis ex quo videb̄ q̄ asa cepit regre anno. xxij. hieroboam. N̄d q̄ dicendū q̄ abia nō regnauit ānis trib⁹ cōplete: ut pdictū ē et iō ille terci⁹ ann⁹ h̄ diuersas sui p̄tes cōputant in regno p̄iū et in regno fili⁹ p̄ synodochen sicut et xps d̄ lacuisse i se pulcro trib⁹ dieb⁹: ppter q̄ sciendū q̄ ista appārēs dissolutiā et p̄stiles soluūt̄ quinq̄ modis.

vno mō p̄ synodochē: ut dicitū ē. scđo mō q̄ aliquid fili⁹ regnauit cū patre: sic dictū fuit. s. de salomone. et sic aliquid in eius regno cōputat̄ t̄pus q̄ regnauit cū

patre. Aliquid vo cōputat̄ t̄m t̄pus quo solus regnauit p̄te defuncto. tertio mō q̄ aliquid vacauit regnū. et t̄pus vacatiois q̄nq̄ cōputat̄ in tpe regis sequētis. q̄nq̄ vo nō com putat̄: ut dicitū fuit in libro Judicū de tpe ipo. Quarto mō q̄ q̄nq̄ p̄tingit q̄ aliq̄ rex bñ regnauit in p̄ncipio: et postea male. et sic scriptura aliq̄ solū exp̄mit t̄pus in q̄ bñ regnauit: et tacet residuum: sic dictū fuit d̄ saule. s. li. j. c. xij.

Quinto mō p̄ viciū sc̄ptor̄ q̄ defacili errat̄ et errauerūt̄ numeros scribedo.

Sixmo m̄ris eī. auie vt cōliter dī: q̄ ibi subdit̄. h̄ Illia abessalon. sic pdictū est de uxore p̄iū sūt̄. Alter etiā soluūt̄ aliq̄ q̄ iste abessalon duas filias habuit et q̄libet fultvocata maacha: et vna habuit abia uxore et alterā asa fili⁹ eius.

Et abstulit effeminatos. exponat sicut ca. p̄cedēti.

Insup et maachā m̄rez suā amouit ne eē p̄n-

i et abstulit effeminatos de fra. purgauitq̄ vniuersas fordes idolor̄ q̄ fecerāt patres eī. **I**nsup et maachā m̄rez suā amouit ne eē p̄n-

In anno ḡ vicesimo hieroboā regis isrl̄: regnauit asa rex iuda: et xl. et uno āno re-

s gnauit i hierolm̄. Nōmē matris eī maacha filia abessalon: et fecit asa rectū an̄ cōspectū dñi sic dāuid p̄ eī

et abstulit effeminatos de fra. purgauitq̄ vniuersas fordes idolor̄ q̄ fecerāt patres eī.

Insup et maachā m̄rez suā amouit ne eē p̄n-

In anno ḡ. xxij. Hieroboā t̄c. h̄ videt̄ eē falsuz q̄ abia p̄ eī cepit regnare āno biero-boā. xvij. et regnauit tribus annis ex quo videb̄ q̄ asa cepit regre anno. xxij. hieroboam. N̄d q̄ dicendū q̄ abia nō regnauit ānis trib⁹ cōplete: ut pdictū ē et iō ille terci⁹ ann⁹ h̄ diuersas sui p̄tes cōputant in regno p̄iū et in regno fili⁹ p̄ synodochen sicut et xps d̄ lacuisse i se pulcro trib⁹ dieb⁹: ppter q̄ sciendū q̄ ista appārēs dissolutiā et p̄stiles soluūt̄ quinq̄ modis.

vno mō p̄ synodochē: ut dicitū ē. scđo mō q̄ aliquid fili⁹ regnauit cū patre: sic dictū fuit. s. de salomone. et sic aliquid in eius regno cōputat̄ t̄pus q̄ regnauit cū

patre. Aliquid vo cōputat̄ t̄m t̄pus quo solus regnauit p̄te defuncto. tertio mō q̄ aliquid vacauit regnū. et t̄pus vacatiois q̄nq̄ cōputat̄ in tpe regis sequētis. q̄nq̄ vo nō com putat̄: ut dicitū fuit in libro Judicū de tpe ipo.

Quarto mō q̄ q̄nq̄ p̄tingit q̄ aliq̄ rex bñ regnauit in p̄ncipio: et postea male. et sic scriptura aliq̄ solū exp̄mit t̄pus in q̄ bñ regnauit: et tacet residuum: sic dictū fuit d̄ saule. s. li. j. c. xij.

Quinto mō p̄ viciū sc̄ptor̄ q̄ defacili errat̄ et errauerūt̄ numeros scribedo.

Sexto m̄ris eī. auie vt cōliter dī: q̄ ibi subdit̄. h̄ Illia abessalon. sic pdictū est de uxore p̄iū sūt̄. Alter etiā soluūt̄ aliq̄ q̄ iste abessalon duas filias habuit et q̄libet fultvocata maacha: et vna habuit abia uxore et alterā asa fili⁹ eius.

Et abstulit effeminatos. exponat sicut ca. p̄cedēti.

Insup et maachā m̄rez suā amouit ne eē p̄n-

q̄sida stuensis de hellespōto: q̄ ppter magnitudinē mēbris virilis insolitā fuit reputat̄ int̄ deos: ppter q̄ vocat̄ de borox ppter fecunditatē q̄ est in hortis. et mēbrū virile est pncipū generatiōis. hūc aut̄ colebat mulieres qb̄ p̄ter ista maacha. **E**t in loco eī quē p̄secra. vbi exercebat luxuria. m̄ Hub

uerit̄ specū. ibi em̄ erat habitaculū subterraneū in q̄ stuprabant mulieres i ve-

neratiōe idoli.

Et p̄fregit simulaclū turpissimū. s. p̄plapi qd̄ erat factū cu mēbro virili ex-

cessiō: et ppter h̄ dē turpissimum: q̄ illa mēbravocans p̄tēda.

Excelsa at nō abstulit. illa loca erat i qb̄ fili⁹ isrl̄ sa-

cificabat deo aīḡ teplū eē edificatiū. et p̄t̄n̄ erat licitū: non t̄n̄ postea sic dī

cū fuit Deut. xij. et s. i. li. nō t̄n̄ erat idola

latria: quia sacrificabat dño. p̄ Hellū aut̄ erat int̄ asa et ba-

asa. de p̄motōe isti⁹ baasa ad regnū isrl̄ h̄ postea. h̄ de ipso

fit h̄ mērio an̄ occa-

sionē sp̄i⁹ asa cui cō

regnauit p̄ aliq̄ pte q̄. Ascēdit q̄. Hic p̄t̄ agit de tpe asa i quo cepit declinare a bonitate: q̄ cū ex-

p̄ius fuisse diuinaz virtutē sibi assistere

h̄ regē ethyopū put̄ b̄ diffuse. iij. Paral. xiiij. h̄ hic ract̄ ve-

nītē h̄ se baasa: q̄ n̄ erat tante p̄t̄is de

diuino auxilio diffi-

dit: et refugit ad au-

xillū hūanū. et h̄ est

q̄ dī. q̄ Ascēdit

q̄ baasa rex isrl̄ in

iuadendū regnū illa. **E**t

edificauit rama. h̄ ē

foralictū magnū.

AEt nō possit q̄sp̄ā egredi et absq̄ p̄t̄culo: et vi de illo loco regnū asa infestaret.

Tollēs itaq̄ asa om̄e argētū et recurrē ad auxiliū hūanū magis q̄ dininū: et pat̄ līra v̄sq̄ ibi.

Nemo sit excusat̄. etiā illt̄ qui fm̄ legē erat excusat̄ de p̄cedendo ad bellū: q̄ illud edificiū erat regno suo p̄t̄culosum. et ideo volebat illud cito destruere et ex mā foralicia sibi p̄struere.

Herūt̄ in tpe senectutis etiā cā ract̄ h̄. h̄ exp̄mis. iij. Paral. xvi. s. q̄ ana-

ni p̄p̄haz en̄ arguentē eo q̄ magis cōfisus fuerat in homībus q̄ in deo. irat̄ inſit mitti in nerū. et iō fuit p̄t̄fusus podagra i pedib⁹.

Nadab vo. Hic agit de regibus isrl̄ q̄ regnauerūt̄ tpe asa. et p̄mo de nadab. scđo de baasaz ibi. Insidiat̄ est aut̄. tertio de heila: ibi. Tu aut̄. xxi. c. q̄r̄to de zambri: ibi. Mō. xxvj. q̄nto de Amrit: ibi. Cū aut̄ dīsset. sexto de achab q̄ p̄t̄ ipis reguit cū eo: ibi. Achab

Liber

vo. p̄ma ps p̄z illa.
3 Insidiat'. Hic
agit de regno baasa
q̄ p̄ insidias interfe-
cit dñm suum.

5 Et pcussit euz in
gebbethon q̄ ev̄bs
philistinom̄. ita tñ
ciuitas describit in
tribu dan: sed philis-
tini occupaverūt eā
q̄ nos iuit baasa ut
recuparet eā. Cete-
ra patēt in l̄fa ex p̄-
dictis.

Capitulū. xvij.

Adīcū est aut̄
Dic p̄n̄ p̄nitū ip̄ius
baasa p̄nitio dñm
ciata p̄ filiū anani.
Ex q̄ p̄z q̄ iste fuit
filiū pp̄be quē dñs
poni iussit in nerū
eo q̄ sibi dicebat ve-
ritatē. b Pro eo
q̄ exaltaui te dñ pul-
uere. i. de infimo sta-
tu deducens ad re-
gnū. c Ecce ego
demetā. l. detrunca-
bo. d Postero-
ra tua. ita q̄ nibil re-
maneat sic fecisti dñ
domo hieroboā. Ce-
tera patēt in littera.

e Et reguit hela. h
describit tēpus ip̄i
hela filiū baasa: qui
fuit mal⁹: sic p̄de-
cessores sui. t p̄z l̄fa
v̄sq̄ ibi. f Hb hāc
cām occidit eūr̄. in
hebreo sic h̄: Et q̄
occidit eū. q̄ aut̄ s̄d-
dit. Hoc est iehu filiū
anani pp̄bz nō
est i hebreo h̄ appo-
sitū fuit a translatore
vel ab aliq̄ exposito
re p̄ modū glose ali-
enū: q̄ postea iserta
fuit textui vicio scri-
ptrū: vt h̄ notaret
occisio pp̄be. Hab.
Ha. alis exponit cū
dī: Et q̄ occidit eū
dicens q̄d referit ad
nadab q̄se occidit
baasa: vt dictū ē ca-
p̄cedēti. pp̄e q̄d iste
baasa cū sua posteri-
tate meruit deleri n̄
solū q̄ ambulauit i
vijs hieroboā h̄ etiā
quia occidit nadab
dñm suū p̄ditiōse
et maxie q̄a fuit ita
mal⁹ vel peior sicut
nadab: p̄pter q̄d nō
habuit titulū occi-
dendi eū p̄co. Cū aut̄ i manu

q̄d malū est in p̄spectu dñi
t ambulauit i vijs p̄ris sui
t i peccatis ei⁹ qb⁹ pecca-
re fecit isrl̄. Insidiat' ē aut̄
ei baasa fili⁹ abie de domo
isachar: t pcussit eū in geb-
bethon q̄ est vr̄bs philisti-
noꝝ. Siquidē nadab t ois
isrl̄ obsidebat gebbethon.
Infecit ḡ illū baasa i āno
tercio asa regis iuda: t re-
guit p̄ eo. Cūq̄ regnasset p̄-
cussit oēm domū hieroboā
Nō dimisit nec vñā qđem
aiaꝝ de semie ei⁹ donec de-
leret eū. iuxta verbū dñi q̄d
locut' fuerat i manu h̄i sui
abie sylonitis pp̄e peccata
hieroboā q̄ peccauerat t q̄
bus peccare fecerat isrl̄: et
pp̄ter delictū q̄ irritauerat
dñm deū isrl̄. Reliq̄ aut̄ ser-
monū nadab t oia q̄ opat⁹
ē. nōne h̄ sc̄pta st̄ in li. Xbo-
rū dieꝝ regū isrl̄. Quidq̄ bel-
lū inter asa t baala regē isrl̄
cūctis dieb⁹ eoꝝ. Anno ter-
cio asa regl̄ iuda reguit ba-
asa fili⁹ abie sup oēm isrl̄ in
thersa. xxiiij. annis: et fecit
malū corā dñ: abulauitq̄
i vijs hieroboā t i peccati
ei⁹ qb⁹ peccare fecit isrl̄.

Capitulū. xvij.

Actus est autē sermo
dñi ad iehu filiū ana-
ni h̄ baasa dicēs. Pro
eo q̄ exaltaui te de puluere
t posui te duce sup populū
meū isrl̄. tu aut̄ ambulasti i
via hieroboā: t peccare fe-
cisti pp̄lm meū isrl̄ vt me ir-
ritares in pctis eorū. Ecce
ego demetā posteriora ba-
asa t posteriora dom⁹ eius
t faciā domū tuā sic domū
hieroboā filiū nabath. Qui
mortu⁹ fuerit de baasa i ci-
uitate comedēt eū canes: t
qui mortu⁹ fuerit ex eo i re-
giōe comedēt eū volucres
celi. Reliq̄ aut̄ s̄monū ba-
asa t qcūq̄ fec t plia ei⁹. nō-
ne h̄ sc̄pta st̄ in li. Xborū die-
rū regū isrl̄. dormiuit ḡ ba-
asa cū p̄ib⁹ suis: sepultusq̄
est i thersa t reguit hela fi-
li⁹ ei⁹ p̄co. Cū aut̄ i manu

iehu fili⁹ anani pp̄be xb̄
dñi factū eēt h̄ baasa t do-
mū ei⁹ t h̄ om̄e malū q̄d fe-
cerat corā dñ ad irritādū
eū in opib⁹ manū suaz vt
fieret sic dom⁹ hieroboā:
ob hāc cām occidit eū h̄ est
iehu filiū anani pp̄bz. An-
no. xx vj. asa regis iuda: re-
gnauit hela fili⁹ baasa sup
isrl̄ i thersa duob⁹ ānis t re-
bellauit h̄ eū seru⁹ su⁹ zābri
dux medie ptis eq̄tū. Erat
aut̄ hela i thersa bibēs t te-
mulēt in domo arsa p̄fecti
thersa. Irruēs ḡ zābri per-
cussit t occidit eū anno. xx.
vij. asa regis iuda: t reguit
p̄ eo. Cūq̄ regisset t sediss
sup soliū ei⁹ pcussit oēm do-
mū baasa t non dereliqt ex-
ea migentē ad parietē t p̄-
pinquos amicos ei⁹. Bele-
uitq̄ zābri oēm domū ba-
sa iuxta xb̄ dñi q̄d locut'
fuerat ad baasa i māu iehu
pp̄be pp̄ter vñiuersa pctā
baasa t pctā hela fili⁹ ei⁹ q̄
peccauerūt t peccare fece-
rūt isrl̄ p̄uocātes dñm deū
isrl̄ in vanitatib⁹ suis. Re-
liq̄ aut̄ s̄monū hela et oia q̄
fecit: nōne h̄ scripta st̄ in li.
Xborū dieꝝ regū isrl̄. Anno
xxvij. asa regis iuda reguit
zābri septē dieb⁹ i thersa
Mōro exercit⁹ obsidebat
gebbethon vr̄bē philistino-
b̄rū. Cūq̄ audisset rebellasse
zābri t occidisse regē: fe-
cīt sibi regē ois isrl̄ amri q̄
erat p̄iceps militie sup isrl̄
in die illa i castris. Ascēdit
ḡ amri t ois isrl̄ cum eo de-
gebbethō t obsidebat ther-
sa. Vides aut̄ zābri q̄ ex-
pugnāda eēt ciuitas: igre-
sus ē palatiū t succedit se
cū domo regia t mortu⁹ est
in pctis suis q̄ peccauerat
faciēs malū corā dñ: t am-
bulans in via hieroboā: et
in peccato ei⁹ quo fecit pec-
care israel. Reliqua autem
sermonū zābri t insidiaz
eius t tyrānidis: nōne hec
scripta sunt in li. Xborū die-
rū regū isrl̄. Lūc diuīsus ē

sua. H̄ slabit dicas q̄
nō peccauit occide-
do nadab: q̄ illud
p̄phetatū fuerat su-
turū a dñ p̄ pp̄bz
semeiā: vt h̄. s. xiiij
n̄ valet: q̄ de⁹ adeo
omnipotēs ē t bon⁹
q̄ frequēter vtis ma-
lis voluntatib⁹ t acti-
bus hom̄ in execu-
tiōe ordinatiōis sue
sic passio xp̄i a deo
ordinata ad salam-
tem electoꝝ: sūt fa-
cta executive p̄ ho-
mīnes malos.
g Anno. xxvij. h̄c
p̄n̄ describit regnū
zābri q̄ interfecit be-
la t totā domū ba-
sa: sic fuerat p̄dicā
q̄ iehu filium anant
p̄phē. t patet l̄fa.
h Cūq̄ audisset. h̄
p̄n̄ agit de ipo am-
ri q̄ debellauit ipm
zābri. et h̄ est q̄d: Cūq̄
audisset rebel-
lassē zābri t. i. exer-
citus regis isrl̄ q̄ ob-
sidebat vr̄bē gebbe-
thon existēs in p̄ca-
lo belli. zābri vñ
remanserat cū rege in
thersa in quiete p̄p-
q̄d exercit⁹ h̄ audi-
ens q̄ regē interfec-
cisset fuit indignat⁹
de occidiōe regis p̄-
ditoria t p̄stituēt si-
bi regē amri ad ex-
pugnandū zābri in
thersa: q̄d t facm̄ ē
vt patet in littera.
i Dīdēs aut̄ zābri
q̄ expugnanda
eēt ciuitas. ita q̄ nō
poterat effugere. In-
gressus ē palatiū t
succedit se in domo
regia ne vñ capē-
ret t vñ ac crudelis
morte p̄n̄tret: vt
inferret damnum am-
ri electo in regē per
successione domus
regie. k Tūc di-
uisus est pp̄lis isrl̄.
q̄ bellatores q̄ erat
cū amri i obsidone
gebbethon volebat
eū regnare. Illū vñ
q̄ nō fuerat ibi vole-
bat aliū: eo q̄ amri
nō fuerat institutus
de eoz p̄silio. Et du-
ranit ista p̄tentio tri-
bus ānis p̄ tñ am-
ri p̄evaluit: q̄ erat
exercitatioꝝ i bellis
l̄fa. s. aut̄ dicit q̄ p̄

Regū. III

valit: eo & fili⁹ suis accepit fili⁹ osaphat fili⁹ regis inde. et sic fuit ps ei⁹ fortificata. **I** Almo. xxxi. asaregis in da regnū amri in q̄ numero accipit regnū amri q̄ incepit regnare pacifice mortuo thebni. illit em incepisset regnare. xxvij. anno regis asa. **m** Duodecim annis. in b numero cōputat tē

pus a q̄ fuit elect⁹:

q̄ lic⁹ p̄tētio p̄ tres annos durauerit ut dictū est. tñ ps ei⁹ a p̄ncipio fortior appāruit. **n** **E**t vo-

ca. no. cīnīta. quā ex trux. no. somer dñi mōtis samariā. i. de-

nomianit eā ex no- mine ill⁹ q̄ fuerat dñs loci: q̄ vocabat somer. et iō falsa est lsa quā aliq̄ libri ha- bēt. **S**omer. i. mon-

tē dñi: q̄ nec somer nec samaria sic int̄-

hīat. et extū samaria fuit metropolis in regno. x. tribū.

Cetera patet in lsa.

o Achab. v. **H**ic p̄tētio agit de regno achab. et dividit in p̄tē p̄ncipale & inci- dētale. scđa ibi. **In**

dieb⁹. Achab autē cepit regre tpe asa: sicut dī in lsa anno

xxvij. asa regis iu- da ec̄. **p** **E**t fecit achab si. amri malū ec̄. q̄ lic⁹ an̄ colerēt vitulos aureos: tñ i

llis videbant adorare dñm: put dictū

suit. s. xij. c. iste autē induxit idolatriam manifestā: c̄ cā mo-

tina sb̄dit. q̄ **D**u-

pit vxorē izabel. q̄ erat nutrita i idola-

tria: ad quā induxit virū suū: iō sb̄dit.

Et abijt & fuiuit baal ec̄. q̄ null⁹ de regib⁹ an̄ eū fecerat

s **In** dieb⁹. Hec ē

ps inci- dētalis: q̄ i illo tpe abiel cepit reedificare hiericho quā iosue destruxerat & posuerat s̄b anathemate: ita q̄ de

cetero nō reedificare: vt h̄i Josue. vi. **t** **In** abirā p̄mī

tino suo fundauit eā. i. q̄n posuit fundamēta incipiēs re-

edificare morū: fuit abirā p̄mogenit⁹ suns: & cū p̄cedēt

in edificādo morieban̄ successiue fili⁹ sui v̄sq̄ ad ultimū q̄ in cōpleriō opis morū: & h̄e q̄d dī. **v** **E**t i segub

notissimo suo. i. ultimo nato posuit portas ei⁹ q̄ ponunt in cōpleriō opis. **x** **J**ux verbū dñi q̄d locut⁹ fuerat i manu iosue. i. q̄ ipm̄ iosue sic h̄i Josue. vij. vbi imp̄catus

fuit hoc malū reedificati hiericho.

i **In** ca. xvij. vbi dī in postil. Et fecit achab fili⁹ amri ma- lu in cōspectu dñi sup oēs ante eū. **z** **d** dītio.

Q **U**lt̄s vitulo xii etiā an̄ achab fuit idolatricus: vt

dictū est. s. in additōe sup ca. xij. Illud autē q̄d hic dī de achab q̄ fecit malū i p̄spectu dñi sup oēs an̄ cū posset intelligi ex h̄o & magis adh̄erebat cultui idoloꝝ

e etiā q̄ tyrānica opa magis exercūst: vt p̄z de vīnea na- both. s̄lī q̄ magl̄ deo fuit rebellis & p̄umax eo & tpe suo floruit helyas q̄ plurimis signis & pdigīs ipm̄ exhortabat. & tñ sp̄ remālit in obstinatiōe sua. & iō lic⁹ reges lsrl̄ p̄decessores achab suissēt s̄lī idolare. nō tñ i p̄spectu dñi tanta mala fecerūt.

Capitulū. xvij.

H **E**t dixit helyas. **H**ic p̄tē agit de his q̄

acciderūt tpe isaphat regis iude. sub q̄ cōtinuātū fuit re-

gnū achab. Ii ince- pit s̄b asa p̄te suo. et

q̄ achab sup oēs re- ges q̄ eū p̄cesserant

mal⁹ fuit: vt dictū ē ca. p̄ce. iō scriptura di

ligēter p̄seq̄ circa eu dñinā p̄uidētā

eū a malis renocā- do. Ii abusus fuerit:

vt sic iustior appearat ei⁹ dñenatio. **I**git p̄

revoat a malis si- gnis celestib⁹. sed o

victorijs mirabilib⁹

ca. xx. tertio dñinā cōminationib⁹: ibi.

Tūc vir qđā. **P**ria

in duas s̄m duo sig- celit⁹ data. scđm po-

nit ca. xvij. Circa p̄

mū sterilitas indu- cit. secūdo helyas a

cornis pascit ibi. Ee

factū ē. tertio a mu- liere vidua suscipit

ibi. Surge & vade.

Circa primū dicit.

a **E**t dixit helyas

thesbites. i. a civita- te thesba orūd⁹: sic

viciū fuit plen⁹ Ju- dic. ix. **b** **E**t erit

annis his ros & plus

nia. et accipit h̄i si. p̄

nō. i. nō erit. Copu-

lat aut̄ ra. **Z**a. hanc

siniaj cū fine p̄cedē- tis capi. dices: q̄ o

casioē mortis filioꝝ

abiel dixit: Achab

helye arguēti ipm̄ de idolatria. P̄ot eē q̄ v̄bū discipuli

ipleaſ. & tñ v̄bū mḡi nō ipleaſ. Josue v̄o fuit discipul⁹

moysi: vt h̄i Exo. c. xxiij. & videm⁹ maledictiōz ei⁹ iplets

sup abiel q̄ reedificauit hiericho: vt dictū ē. moyses autē

imp̄cat⁹ ē maledictiōz sup filios lsrl̄ trasgrediētes legē &

seruētes alienis diis: sic q̄ claudere celū & phibere plu-

via: vt h̄i in Deut. & tñ lsrl̄ iā a plurimis anis recessit a le-

ge & fuiuit diis alienis: & tñ nō videim⁹ pluvias eē phib-

itas. & q̄m helyas p̄cepit & achab h̄ dicebat q̄si quipēdēs

cōicatiōes moysi et iudicia dei. iō orauit dñm vt clauder-

et celū & phibere pluvie: vt h̄i Jaco. i. et cū intellexit

se exauditi a dño: tūc dixit ista v̄ba. Vbiuit dñs r̄c. **Si**

erit annis his ros & pluvia. i. nō erit. vt dictū ē. **c** **M**isi iux-

oris mei v̄ba. q̄ s̄lī fuit sibi reuelatū q̄ ad ei⁹ dep̄cationē

celū daret pluvia. **d** **E**t factū ē. hic p̄tē oñdit̄ quō de-

p̄ cornos pauit seruū suū helyā: cū dī. **e** **R**ecede hic. a

sacie achab & izabel. **Ex** q̄ p̄z q̄ lic̄tū est sanctis viris fū-

Liber

gere pfectiōne psonale. f Corisq; pcepit ut pascant te misterio angelico ad hōes inducēte. g Corui qz de serebat ei panē t carnes. Ex q oīdīs mirabilis diuina pvidētia: t q nō est dissidētū de ea: q; magis splēdide pvidit helye q aues q; p homies. b Surge t vade. Hic pñr helyas a via recipit et pmo describit ipi helye deuota receptio. scđo filij vidue suscitatio ibi. Factū ē aut. Circa pmū dī. b Surge t vade i sāreptā. nomē est equinocū ad siluā et ad vllaz tuē eā existētē q; a silua venomias.

f Precepti em ibi mulieri vidue vt pascat te istud pceptū nō fuit p verbū exp̄sum: h̄ per diuinā ordinatiōz: q; sic ordinauerat de⁹ q; mulier illa vidua renētē helyā recipet t cu pasperet. k Da mihi paululū aq; rē dīc̄ ra. Ha. q; quis de⁹ reuelasset helye q; pascēdus ēēt per mulierē viduā. nō tñ fuit sibi reuelatū in pticulari q; esset illa t id exēplo eliezer rogauit dñm vt onderer sibi q; poss̄ eē illa p; h signū q; sibi petēt aquā liberaliter afferret: sic eliezer cognouit rebecam: vt h̄ Gen. ca. xxiiij. l Cūq; illa pgeret vt afferret p; h cognit q; illa erat de q; dñs sibi dixerat: et cū h̄ fuit sibi reuelatū q; oleū t farina nō deficeret in domo ei⁹: quousq; daret dñs plutiam sup terrā. et id dixit ei. Noli timere h̄ vade t fac sicut dixisti m. Verūtū in primū fac d̄ ipa farinula subcinericū panē rē. erat em fatiga tis itinerer teūmio t id accelerari debebat refectio ei⁹. Cetera patēt in lfa. n Factū ē aut. h̄c pñr ponit filij vidue suscitatio cui⁹ infirmitas pponit cū dī: Egrotauit fili⁹ mulieris t mors seqns cū dī. o Ita vt nō remaneret i eo halit⁹. deficiētē em respiratōe deficit vita i aialib⁹ respiratib⁹ cuiusmodi ē hō. p Ingressus es ad me vt rememorarent int̄q. mee. pallidū. n. iux̄ albū int̄sum videt declinare ad nigredinē. t eodē mō lic̄ ista mulier ēēt deuota t sancta tū sc̄titas ei⁹ erat modica respectu sc̄titatis helye. t h̄ mō locut⁹ est loth: Gen. xix. d. Id possum i mōte saluari. i. iux̄ abraā: cui⁹ sanctitas tanta ē q; iustitia mea delictū ē iux̄ em sic ibidē fuit expositū fm̄

opl. hebreo p. Cetera patēt vsc̄ ibi. q Et expādit se atq; mēsū ē sup puep. h̄ cīn fecit ex magno affectu ad suscitatiōne pueri. p h̄ cīn oīdēs q; vellet sibi dare pte vite s̄ne si posset. r Trib⁹ vicib⁹. or pfectio cuiuslibet negotiū cōsistit i trib⁹. s. pncipio medio t fine. rō aut̄ figuralis ē: q; p

istā extēsionē ppbe sup puep mortuū s̄gurabat q; gen⁹ dm̄ manū a morte culpe ēēt suscitandū p incarnatiōis myste rī. n Trib⁹ vicibus. h̄ fecit helyas facto p̄fite fide trinitatis: q; fides maxime opat̄ i opibus miraculosis: fm̄ q; dicit salvator. Incē xvij. Si habueritis fidē nē granū simapis dicetis arborū huic mō eradicare rē. t siet. Cetera patēt vsc̄ ibi.

o Quc i isto co ḡ vi qm̄ vir dei es rē. p filij sui suscitatoēz de pñti fuit certifica ta de dictis helye p futuro. s. de m̄litipli catōe olei t farine. t de datione pluiae sup terram.

p In ca. xvij. vbi dī in postil. Ingressus es ad me vt rememorarent int̄quates mee.

Additio.

O Om̄io heb. o In h̄ loco est penit⁹ irrato nabilis. nā lic̄ sc̄titas mulieris ēēt modica respectu sanctitatis helye sic t iusticiā h̄p̄loth erat modica respectu sc̄titatis abrae. nō tñ ex h̄d̄ dici int̄quatē esse in muliere: nec loth nō posse saluari in abraā. illi aut̄ q; sunt min⁹ v̄tossi seu pfecti poti⁹ iunans cū sint in societate pfectoꝝ q; viciant. bonū em fm̄ dñony. de dī. no. ē suip̄ diffusū seu cōicatiū. t

iō in sc̄ptura societas v̄tosoꝝ cōmēdat: vt Proner. xij. Qui cū sapientib⁹ gradū sapientē erit. exēplū qd̄ etiā inducit de pallido t albo nō valet. nā lic̄ iudiciū sensuale fm̄ opatiōes t respect⁹ decipiāt: nō tñ iudiciū rōnis: vt p; de sole: q; ad sensu iudicat fere bipedalis. t tñ rō iudicat ip̄s eē in maḡ pportiōe maioris quātitatis q; tota fra. quāto iḡk incōpabilit̄ lōgi⁹ estimādū ē de iudicio diuino qd̄ nō iudicat aliquē eē iustū ppter h̄ q; nō sit. eq̄lis alicui: maxie iusto. reddit em vnicuiꝝ iux̄ opa sua: vt i ps. vii t talis respect⁹ nihil h̄ opat̄: h̄ ad intellectū lfe dicendū videt q; h̄ mulier h̄ bona t deuota. tñ reputabat se peccatrice: pat̄

Regū III

debet cōiter iustos. Et q̄ sc̄ebat helyā esse maximū zelatorē legis et iusticie: int̄ātū q̄ p̄curabat ardēter punitōez et necē idolatrāz: vt p̄z in suo p̄cessu. iccirco p̄sumebat: q̄ aduētus helye ī domo suo p̄curauerat mortē filii sui ex iniqratē sua. s. matris. et q̄ Helyas recordaref iniqratē il-
lam coīā deo ad si-
nē: vt. s. q̄ monē filij
tpalē m̄r puerteret
ad deū: sic sepe p̄tin-
git vt homies q̄ pe-
nas tpales a deo ca-
stigati corriganf qd̄
quidē nō p̄tingeret
si apud eā nō māsis-
ser: q̄ sic eā nō cog-
sceret. et iō xp̄rie di-
cit: Ingress⁹ es ad
me vt rememoraret
iniq̄tates mee: et int̄-
ficeres filii meū t̄c.
Replica.

I Capi. xvij.
vbi postilla-
tor dbū mu-
lleris fareptane. sc̄
Ingress⁹ es ad me
vt rememorarent ini-
q̄tates nice exponit
ad modū hebreorū
q̄ h̄ mulier cū eset
fusta et sancta ex h̄
militate. cū respectū
habēdo ad excellē-
tē sanctitatē helye:
se dicit peccatricē. p̄
ut sancti p̄suenerunt.
et put purissim⁹. Jo-
hānes euāgelista in
ep̄la sua p̄ma. i. ca.
docet. d. Si dixeri-
mus q̄ peccatū nō
babem⁹ ip̄i nos se-
ducim⁹: et veritas i
nobis nō est. hunc
modū loquēdi he-
breorū burge. dicit
penit⁹ irronabilē: h̄
p̄batio ei⁹ vt p̄z ni-
bilē ad p̄positū: q̄
nō dī in illo mō lo-
quēdi q̄ in muliere fuerit peccatū: h̄ ip̄a de se h̄ūlter lo-
quit. Et burgen. post inutile digressionē coincidit quasi
codem modo loquēdi.

A Ost dies multos. Nic ponit secūdū signū ad re-
p̄ uocationē achab de malis suis. s. de datōne ignis
de celo. et p̄mo ponit signi datio. sc̄dō helye p̄secu-
tio. ca. xix. Circa p̄mū p̄mo ponit hoc signū qd̄ erat p̄nci-
pale. et sc̄dō addit aliud: ex p̄sequēti de datōne plutie: ibi.
Et ait helyas. Circa p̄mū p̄mo ponit ip̄ius helye ad ter-
rā isrl̄ reuersio. sc̄dō ignis descēsio: ibi. Herūtū nūc mit-
te. tercio. p̄phaz baal occisio: ibi. Dixitq̄ helyas. Circa p̄-
mū helyas de p̄cepto dñi revertit. sc̄dō veniēt agnoscit:
ibi. Erat autē fames. Circa p̄mū dī. a Post dies mul-
tos t̄c. Cōtra b̄ videt eē Jaco. v. helyas b̄o erat t̄c. Et sub-
ditur: Et orauit vt nō plueret sup terrā et nō pluit annos
tres et mēses sex. ex q̄ videt q̄ reueisio helye ad trā isrl̄: vt
pluvia daref: fuit āno. iiii. Dicēdū q̄ tp̄us h̄ cōputat ab
exitu helye de trā isrl̄ et nō a phibitione pluvie sic Jaco.
ap̄tus cōputat: q̄ a phibitione pluvie vsc̄ ad exitu ei⁹ flu-
xerūt sex mēses et plus; q̄ dñi latuit ī torrēte carith: ita q̄
ex siccitate tp̄is siccari⁹ fuit torrēs anq̄ recedēt vt dīcū est
ea. p̄cedēti. b Wade et oīde te achab et. lic̄ em̄ absq̄

p̄ntia helye posset dare. t̄n voluit sic facē: q̄ xp̄ha p̄ retie-
latōez ei⁹ dixerat q̄ pluvia nō daref sup trā nisi iux̄ b̄ū
oris sus. i. q̄ oīonē ei⁹ et denūciatōez. et sic dñs adimpleuit
vt. i. p̄atebit. c Erat autē. b p̄n aduēt̄ helye cogscit. et p̄
ab abdia cui⁹ mod⁹ describit̄ cū dī. d **M**ocauitq̄ ach-
ab abdiā. vt ip̄se ex
vna pte et abdias ex
altera discurreret. p̄
loca h̄ūida regni sui
ad vidēdū si posset
herba iueniri ad su-
stētātōez eq̄ regis.
nō t̄n ista faciebant
nisi anctoritatue et
p̄cipiēdo. Erant em̄
mīstri q̄ h̄ faciebant
exequēdo. hoīes. n.
tre quātū poterāt ta-
lia abscondebat ad
nutritiōez suorū aia-
liū vt possēt aliquo
mō de lacte sustēta-
ri: q̄ fruct⁹ tre defe-
cerāt p̄ nimia siccī-
tate. et iō rex et abdi-
as iuerūt ad h̄ nego-
ciū vt meli⁹ posset fi-
eri. e **A**bdias autē
ti. do. valde. h̄ dī ad
ōndendū q̄ nō erat
p̄sentane⁹ dñs suo ī
malis suis: ad cui⁹
p̄bationē subdit̄.

Nā cū inēfi. ieza-
bel p̄phe. do. Pro-
phete vo b̄ dicunt̄
viri religiosi intenti
diuīocultui q̄s p̄ cō-
gregauit ad h̄ samū
el. et aliq̄ etiā h̄ebāt
sp̄m p̄phie: sic dīcū
fuit. s. j. li. ca. x. Je-
zabel vo volens de-
struere cultū dei qn̄
tū potat: et cultū ba-
al extolle: interfecit
eos prout potuit. et
tūc abdias cētū illo-
rū saluauit: abscondēs. l. in vna spelū-
ca: t. l. in alta: t. p̄uidit eis de victu et vestitu. et ex h̄ p̄secu-
tus ē a deo p̄phie donū fm̄ saluator̄ dictū: Mat. x. Qui
recipit p̄phaz i noīe p̄phe mercedē p̄phe accipiet. vñ iter
xij. p̄phaz q̄rtus cōputat. Cetera patēt ex dīctis vsc̄ ibi.
G Dic dñs tuo adest he. q̄ dñs ei p̄cepit vt ostēderet se
achab. b Quid pec. inq̄t. timuit em̄ ne helyas subito
ad alīū locū portaret sic frequēter acciderat: qn̄ dñs sp̄m
ad aliquē locū mittebat: p̄t qd̄ filij p̄phaz qn̄ fuit rapt⁹
crediderūt sp̄m sic fuisse translatū: vt h̄. i. iiii. li. ca. ii. et sic
achab inficeret abdiām: credēs q̄ illūsisset sibi. d. venisse
helyā. i Adiurauit re. sin. q̄ si helyas iueniref ī eorū
tra cagef et sibi mitteref. loquīt t̄n h̄ sc̄ptura de regnis p̄-
pinq̄s t̄m et reges p̄pinq̄ facilē assensēt. t̄n q̄ rex tyri erat
sacer ei⁹: et fili⁹ regi iuda h̄ebat v̄xōrē athaliā filiā achab
sili rex moab erat sibi tributar⁹: et rex edom regis Jude.
Itē q̄ i kris q̄ erāt p̄pe regnū isrl̄. erat etiā fames p̄p̄t siccī-
tate quā sciebāt p̄ v̄bū helye euē issē. k Nūqd̄ nō in-
dica. ē tibi do. meo qd̄ fe. t̄c. b dīxit nō ad iactātiā: h̄ ne he-
lyas sp̄m exponēt p̄culo mō p̄dicto. l Et dīx. hely. vi.
do. t̄c. assecurauit eū p̄ iurāmū. et tūc iuit ad nūciādū sp̄i
achab helye aduēt̄. et sic sc̄dō fuit cognit⁹ ei⁹ aduēt⁹ sp̄i
achab: qd̄ notaſ cū dī. m Venitq̄ achab ī occu. helye

Aiber

q; desiderabat remediū famis h̄ie. **n** Tu ne es ille q
cōturbas isrl. q. d. sic. et q; supbe loqbak: sō ad repellendā
ei⁹ supbiā r̄ndit helyas. **o** Nō ego turbavi isrl: s̄ tu et
dom⁹ p̄ris tñi r̄c. q; p̄ter maliciā tñā dñs misit plagā illā
p Verūtū nūc r̄c. **Hic** p̄n̄ describit̄ descēsus ignis de
celo ad declaratōez
diuine vitatis: et fal
sitatē idolarie: vt
sic ppl's isrl ad deū
p̄uerteret et bñficiū
pluuii mereret. et h̄
est qđ dī. **q** Ut
te et cōgrega ad me
vniuersū isrl. i. ma
tores et principales
ppli ad visionē mi
raculi in mōte car
meli. iste nō est car
mel⁹ in q manebat
nabal: vt dictū fuit
s. j. li. ca. xxv. q; ille
est in sorte iude. iste
aut̄ i sorte ephraim
r Qui comedūt d
mensa iezabel. p̄be
bat em̄ eis victus et
vestitū: vt exaltaret
idolatrie cultū. **s**
Visq̄uo claudica
tis in duas ptes. q;
aliq eo p̄ coelebat do
minū: et cū hoc baal
st̄ et de samaritanis
dī. j. iii. li. ca. xvij.
t Si dñs ē dens. i.
si p̄ signū visibile p
bet vobis q; de⁹ isrl
ip̄e sit deus verus et
nō baal. **v** Sed
mini eū. ip̄m colen
do et nō alium: et nō
r̄ndit ei pplus v̄bū
q; ignorabat huius
probatiois modū.
x Et ait rursus he
lyas. oñdēs modus
hui⁹ probatiois.
y Ego remansi p
heta dñi sol⁹. s. q; au
deret apparet: et ido
latris resistere. q; vi
uebat illi. c. abscondi
ti ab abdīa: vt dictū
est. **z** Prophbas
et baal r̄c. q. d. si ha
berent veritatē p se
deberet fualere. ce
tera patet visq̄ ibi.
3 Et de⁹ q; exaudiē
rit p ignē celit⁹ datū
ad plurimedū sacrifi
ciū. **a** Ip̄e sit de⁹. vere credat et colat. **b** Optima
ppositio. q; ignis decenderat sup sacrificiū abel: vt dictū
fuit Gen. iiiij. et sup sacrificiū aaron i sua p̄secatiōe: vt h̄
Leuit. ix. In signū acceptatiōis diuine. **c** Qui cū tu
lissent bouē. q; it h̄ quō acceptauerat helye ppositionē.
d qđ dicēdu: q; cōpulsi fuerūt h̄ facē a pplo q; approba
uerat ppositionē helye: et q; cōfidebat de demonis p̄tē
qui pmisus talia potest facere. vnde et tempore antīxpi
faciet ignē descēdere v̄ celo. vt h̄ apo. xij. et forsū ad eo
tū inuocatōez. als fecerat sile. **d** Quē dederat eis. Di

et ra. Sal. q̄ bos elect⁹ p̄ sacerdosib⁹ baal declinabat ab
eis abscondēs se sib⁹ pallio helye ⁊ h⁹ nutu diuio q̄si abhor-
rens idolatrie cultū: vt sic etiā hostes assistētes docerent
q̄ aīl brūtū: ⁊ tūc helyas tradidit eū cīs. d. q̄ ḡ etiā imolati-
onē sacrificare loc⁹ sic ⁊ p̄ imolationē bonis alteri⁹: q̄
p̄ imolatōz isti⁹ fuit
detecta falsitas ido-
latrie eo q̄ baal nō
potuit imolates ex-
audire. p̄ alterū vo-
fuit manifestata ve-
ritas latrīe. e. Et
nō erat vox. nec q̄ re-
spōdēt. s. factio igne-
dando: qz p̄t̄s de-
monis erat. phibita
s. Trāsiliebātq̄ al-
tare. fm modū ido-
latrie. g. Cūq̄ eēt
iā meridies. dies. ii.
fuit dīmīsa. ita q̄ p̄i-
ma medietas diei
fuit cōcessa sacerdo-
tib⁹ baal: in q̄ debe-
bāt cōplete suū sa-
crificiū: nisi em̄ fui-
set eis t̄pus p̄fixū: q̄
fuiſſent dilatationē.
h. De⁹ em̄ ē. s. fm
errore vīm: et for-
tan loquīs irrisorie
dictū scīes demonē
nihil posse nisi quā-
tū deus p̄mittit.
i. Incidebat se in
ritu suū. qz demo-
nes delectant in sa-
crificijs de sanguie
homis q̄ est nobilis
sima creatura: ad
imaginē dei facta. ⁊
tō in talib⁹ solēt da-
ri rīsa. k. Postq̄
aut̄ trāsūt meridi-
es. i. t̄pus eis p̄fixū
dicit helyas oī pplo
venite ad me: q̄ re-
siduū diei erat sibi
datū. l. Curant
altare dñi. dicit rab.
Sa. q̄ istud fuit al-
tare qd̄ edificare
rat saul dñs: vt h̄. j.
li. cap. xiiij. h̄ fuerat
destructū p̄ tezabel
eo q̄ fuerat cōstru-
ctū in honore dei.
m. Fecitq̄ aqdū-
ctū ū. in hebreo hf
sic. Et fecit sulcum
duoy latrū semet̄
n circuitu altaris: qd̄ exponēs ra. Sa. dic: q̄ fecit fossam
quā ad modū sulci qd̄ rilatez tū ita q̄ spaciu ū inclinuz
ntra poterat semiari semete duoy satoy. Est aut̄ satū ge-
ns mēsure ⁊ illud spaciū erat. l. cubitor̄ in qdru ad sil-
uidinē atrij: qd̄ erat aī tabernaculū federis qd̄ fecerat moy-
es: qd̄ fuit. l. cubitor̄ in qdru: sicut dictū fuit Exo. xxvij.
intrā illud spaciū erat altare p̄dictū qd̄ repauit helyas:
ic ⁊ altare holocaustoy erat i atrio ante tabernaculū.
l. Implete q̄tmo hydrias aq ū. h̄ fecit ad tollēdū oēm
alunia q̄ posset vici ignē dus ibi fuisse latēter: ⁊ vt misra-

Regū III

culū esset et id ētus qd̄ in aqua signis valeret. o Et cur
rebāt aque circū altare, ex redundantia. p Et fossa aq-
ductus repleta ē, ex h̄ videre alicui q̄ dictū helye eēt fal-
sum: qz. xij. hydrie aque nō sufficeret ad replēdū fossatus
tante lōgitudinis. s. ducentorū cubitorū i circuitu: qz qd̄li-
bet lat⁹ hēbat. l. cu-
bitos fm̄ ipm. d̄l qd̄ r̄udit. d. q̄ vntus
de effundētib⁹ illas
hydritas fuit helise⁹
q̄ venerat illuc cuz
alio pplo q̄uis nō-
dū eēt helie discipu-
l⁹: et effundēdo by-
drīa suā effudit ali-
quā p̄tē ei⁹ a casu su-
p̄ man⁹ helye. t tūc
aq̄ fluere ceperūt d̄
digitis ei⁹ miracu-
lose: sic de fontibus
abūdantib⁹: t per h̄
fossatū fuit repletū
d̄l concordia autē
hui⁹ adducit illud
qd̄ h̄. j. iiiij. li. ca. iij.
de trib⁹ regib⁹ aquā
q̄rētib⁹ p̄ intercessio-
nē p̄phe. t r̄udit vii⁹
de seruis regis isrl̄.
Et h̄ helise⁹ filius
saphat q̄ fudit aquā
sup̄ manus helye:
q. d. iste ē aptissim⁹
ad querendū signū
aque: qz p̄ effusionē
aq̄ de manu sua fa-
ctū fuit miraculū in
multiplicatōe aque
modo p̄dicto.
q Dñe de⁹ abraā
t̄. h̄c oīonem cre-
dit fecisse alte vt po-
pul⁹ posset audire
ad dei honorē t po-
puli cōversionē. r Et iux̄ p̄ceptū tuū feci oīa b̄ba hec
sz imolando i excelsis extra hierlm̄ post tēpli edificatōz
qd̄ erat illicitū: nisi ex spāli dispēsatiōe diuina: qd̄ fecerat
helyas i xposito. t de⁹ h̄ ondit p̄ ignē descēdēte sup̄ ho-
locaustū ei⁹. cetera patet in l̄ra. s Dixitq̄ helyas. hic
describit p̄phaz baal occisio cū d̄. t App̄hēdite p̄-
phetas baal. videbat. n. helyas pp̄lm feruētē ad honorē
dei: pp̄ recentiā miraculi vīsi. t sō voluit accelerare mor-
tē sacerdotū q̄ decepant pp̄lm: ne iezabel induceret regē
maritū suū: t rex pp̄lm ad scrūdū vitā ip̄oꝝ. v Duxit
eos helyas ad torrentē cyson: t infecit eos ibi: vt eoz ca-
dauera i torrentē p̄iſcerent. Infecit autē eos helyas p̄ po-
pulū in h̄ sibi assītentē: t aliq̄ forte occidit manu p̄pria
zelo diuine iusticie: sic t samuel legit regē amalech occi-
disse. s. li. j. ca. xv. x Et ait helyas. Hic ponēt signū de-
datiōe pluiae ad tollendā siccitatē t famē cū d̄. y So-
nus multe pluiae est. i. siminer de p̄p̄lio: qz pluula fa-
cit sonitū in cadēdo t quāto grossior ē et dep̄ssior: tāto fit
sonit⁹ maior. z Et pluia in ter. po. fa. int. ge. sua. vt de-
uotus oraret: ad dininū b̄ficiū impetrādū p̄ cōi pplo.
licz em̄ de⁹ velit aliq̄n aliqd facere vel fieri tñ cū h̄ vult h̄
facere p̄ oīones sanctoz. a Ascende t p̄spice h̄ mare.
ad vidēdū si ascēderet aliq̄ nubes q̄ esset signū iminen-
tis pluiae. b Reuertere vii. vīcibus. p̄ hoc designabat
vīniveritas vīcioꝝ q̄bus achab t pp̄lm isrl̄ erāt irretiti:
ap̄ter q̄ p̄hibite fuerāt pluiae. Qz autē vīniveritas vīcioꝝ
t septenariū designet. d. Grego. omel. xxv. Septē ḡ

demonia maria habuit: q̄ vīniveritas vīcījs plena fuit. Rō
h̄o figuralis accipit respectu noni testamētū: cui⁹ ver⁹ te-
stamētū figura fuit: fm̄ q̄ d̄. j. Cōp. x. Dia i figura cōn-
gebat illis: qz post. vii. xp̄i mysteria. s. cōceptiōis. natūritā-
tis. baptisiōis. p̄diciōis. passiōis. resurrectiōis. ascēsiois.

descēdit abūdantet
pluia ḡfe sup̄ apo-
stolos i dī p̄theco-
stes: vt h̄i d̄lci. ii.
c Cūq̄ se verteret
huc atq̄ illuc. Jun-
gēdo regis currū et
prepando se ad re-
cessus. d Et ma-
nus domini facia ē
sup̄ helyā. dās ei for-
titudinē t agilitatē
ad currēdū velo-
ci⁹ ad ciuitatē q̄ eq̄
recis.

In ca. xvii. vbi d̄
in postill. Osq̄o
claudicatis in duas
pres: qz aliq̄ eoz co-
lebat deū: et cū hoc
baal: sic de samari-
tanis dicit.

Additio.
Elmaritani
nō colebant
deū: h̄ deos
suos: vt infra. iiiij. li.
de eis dicet nisi q̄ t̄
mebat deum. aliud
em̄ est timere deū et
alio colere. Timor
em̄ seruillis p̄t esse
sine charitate nō tā
cult⁹ dei qui in fide
spe t charitate cōsi-
stit fm̄ d̄ug.

In eo. capi. xvii.
vbi d̄ i postil. Que-
rit hic quō accepera-

Additio.
Prest dici q̄ p̄phe baal tanq̄ penitus infideles sic
nō cōfidebāt de suis demonib⁹ q̄ faceret ignē
descēdere: ita nec credebāt q̄ h̄ faceret helyas: t sic
nō timebat cū eo intrare ad examē. q̄ si per oīonez helye
ignis nō descēdisset p̄phe baal eēt securi. **R**eplica.

A ca. xvii. vbi postillatoz exponēdo claudicatioz
i duas pres de samaritanis ponit exemplū q̄ cole-
bāt d̄m̄ t cū hoc baal: h̄dicit Burgē. afferēt q̄ sa-
maritani nō colebāt deū: sed solū timebat d̄m̄: addēs q̄
multū refert int̄ colere t iūne. h̄ factū Burgē. nō est p̄-
tractatiōe dignū: qz ē h̄ rotūdū textū. iiiij. Re. xvii. vbi bis
d̄i q̄ colebāt: t semel tm̄ q̄ timebat. h̄ p̄suasio Burg. ad h̄
q̄ samaritani nō colebāt deū pugnās includit pīculosuz
errore. si em̄ vt ip̄e putat t dicit null⁹ ē cult⁹ dei nisi fiat i
fide spe t charitate. sequit sacerdotē in p̄tō mortali missā
celebrantē nō colere nec sacrificare nec p̄ficerere: qz illa sūt
verus cult⁹ misse. esto q̄ cultū extra charitatē salua fide t
forma ecclie fore vēt cultū h̄ nō placidū deo: nec p̄fectū
fm̄ oēs p̄ditōes th̄ eosebie: sic em̄ fz̄ doctores p̄cedit fide
informē eēt verā fidē: t fm̄ eā q̄s d̄i fidelis numero et for-
ma: q̄uis nō merito. ita oportet p̄cedi cultū informē qui
h̄ d̄i claudicatō. t q̄ h̄ ad beatū d̄ug. d̄i q̄ loquit de cul-
tu dei formato charitate. **C**apitulū. ix.

Ancianuit. Postq̄ descripta ē p̄phaz baal occisio
hic p̄fir occasiōe hui⁹ ponit helye p̄secutio. Circa
qd̄ p̄mo describit būana trepidatio. scđo angelicas
h̄ y iiiij.

Liber

pūsio:ibi. Et ecce angel^o dñi. tertio diuinā solatio:ibi.
 Et ecce sermo dñi. Circa pmū dī. a **N**ūcianus aut̄ achab
 ab iezabel r̄c. q̄si cōpatiēs pphibis baal occisis. t ex h̄ pat̄
 eius malicia obstinata: postq̄ viderat tot signa mirabilia
 t ex h̄ vror ei^o audaciā accepit occidēdo helyā. vñ s̄bdit.
b **H**isi hoc hora
 cras posne. anī. r̄c.
 eā a corpe sepando:
 credebat n. ista mu-
 ller q̄ pp̄ istud ver-
 bū nō fuderet: eo q̄
 p̄stāter se ostēderat
 achab q̄renti ipsum
 ad mortē: h̄ deū eū
 p̄misit timere ex hu-
 manā fragilitate: ne
 nimis eleuaret ex
 p̄stāta p̄cedēti. id se
 quis. c **T**imuit ḡ
 helyas. verbū muli-
 eris q̄ nō tūnnerat
 offensam regis.
d **E**t dimi. ibi pu-
 eri suū. s. filii muli-
 eris vidue quē susci-
 tanerat: t quē muli-
 er ex denotōe ci tra-
 diderat: vt eū erudi-
 ret t puer helye mi-
 nistraret. t hic dicit
 fuisse Jonas pphib.
 verūt q̄ helyas vo-
 lebat ingredi deser-
 tū t absq̄ vlla pui-
 siōe: qd̄ videbat du-
 rū p puer. id dñi
 sit eū. e **P**eriuit
 aie suevi moreref. i.
 petiuit a deo q̄ aiaz
 suā de corpe accipet
 Optabat em̄ magl-
 moi q̄ vidē p ido-
 latras p̄temptū dei.
 f **E**t obdormiuit.
 fatigat^o ex labore et
 ieiunio. g **I**n vmbra iuniperi. arbor
 ē cresces in desertis
 cui^o vmbra serpen-
 tes fugiunt: vt dicit
 Plini^o. t id in vmbra
 ei^o hoies secure
 dormiunt. h **E**t
 ecce angel^o. hic dñr
 circa helyam ponit
 angelica pūsio: vi-
 delic^o de cibo: q̄ fa-
 famelic^o erat t lassatus: t p̄z l̄ra vsc̄ ibi. i **E**t ambula-
 uit i fortidinē cibi illi^o r̄c. ex hoc videt sc̄ptura attribuere
 iter helye ieiunati. xl. dieb^o t. xl. noctib^o virtute cibi illi^o
 ppter qd̄ dicit Aug. lib. de mirabilib^o sacre sc̄pture: q̄ ille
 cibus angelicis manib^o pparatus habuit talē virtutē q̄
 potuit diu seruare naturā corporis a psumptōe calidi natu-
 ralis: ppter quā req̄rit sūptio cibi: ad reficiendū id qd̄ cō-
 sumptū ē: vt h̄. j. de generatiōe. k **V**sc̄ ad montē dei
 oreb. vbi de^o dedit legē: t id ibi voluit appere helye: q̄ fuit
 maxim^o zelator: legis diuine. l **M**ansit in spelūca. dicit
 ra. q̄ ista fuit spelūca in q̄ stetit moyses: qñ gloria dei
 trāsliuit anī eū: vt h̄. Exo. xxxii. in fine. m **E**t ecce ser-
 mo dñi. Hic dñr circa helyam ponit diuinā solatio: q̄ re-
 uelauit sibi plures bonos. s. vii. millia remāsse in pplo.

als in terra s̄sl: t tres in brevis suscitādos ad p̄nūtōz ma-
 loz. tgl̄ circa h̄ ponit p̄mo diuinā reuelatio. sc̄do helye
 p̄secutio:ibi. Profect^o ḡ. Circa pmū dicit. n **Q**uid h̄
 agis helya. Hoc nō quesuit deus ex ignorātia: sed vt ex
 transiōne helye ei cōuenētius nūciaret volūtātē suām.

o **Z**elo zelat^o sum
 p dño deo. i. ex toto
 corde zelaui p lege
 dei. p **A**ltaria
 tua destruxerūt t pphetas
 q tuos occiderunt gladio: et
 derelictus sū ego solus: et
 querūt animā meā vt aufer-
 rant eā. **E**t ait ei. Egredere
 s t sta in mōte corā dñno. **E**t
 ecce dñs trāslijt t spūs grā
 dis t fortis: l̄buertēs mō-
 tes t cōterens petras ante
 dñm. Non in spū dñs. **E**t
 post spm cōmotio. **N**ō in
 cōmotōe domin^o. **E**t post
 cōmotōe ignis. **N**ō i igne
 dñs. **E**t post ignē sibul^o qu
 re tenuis. **N**ō cuz quidisset
 helyas operuit vultū suūz
 pallio. et egressus stetit in
 ostio spelūce: t ecce vox ad
 eum dices: Quid hic agis
 helya. **E**t ille respōdit. Ze-
 lo zelatus suz pro domino
 deo exercituū: quia dereli-
 querūt pactum tuū filij isrl.
 Altaria tua destruxerūt: et
 pphetas tuos occiderunt
 gladio: t derelictus sū ego
 solus: t querūt animā meā
 vt auferāt eam. **E**t ait dñs
 ad eū. Glade t reuertere in
 viā tuā p desertū in dama-
 scum. Cūq̄ puenēt illuc:
 vnges azahel regē sup sy-
 riā: t iehu filiū nāsī vnges
 regē sup isrl: heliseū āt filiū
 saphat q̄ ē d̄ abelmeula vn-
 ges pphetā p te. **E**t erit q̄-
 cūq̄ fugerit gladiū azahel
 occidet eū iehu: t quicūq̄

r̄sū cōmotio. id est terremotus. y **E**t post cōmotionē
 ignis. vissibiliter ante helyam transiēt. Ista autēz transi-
 bant ante spiritū suāem designante dei presentiam ad
 designandum terrorēm potestatis diuine: sicut Exo. xix.
 quādō dominus descendit super montē synai ante eum
 ceperūt audiētonitrua ac micare fulgura: t nubes den-
 sissima operuit mōtem. ista tamen facta fuerunt ministe-
 rīo angelico. z **Q**uod cuz audisset helyas operuit vul-
 tum suū. quasi aliquo modo territus vel ex reuerētia di-
 uini transiūt. Cetera patent ex dictis vsc̄ ibi.
 a **V**nges azahel regē sup syriām. ad sui consola-
 tionē nominat sibi tres psonas. p̄mouendas ad idola-
 trarum destructionē. t patet littera vsc̄ ibi.

Règū III

b. Interficiet eū heliseis. q̄ aut̄ asahel & Iehu multos idolatras de isrl̄ interficerint satis h̄ expressuz. j. iiiij. li. h̄ heilseus aliquos interficerit nō legit nisi de. xl. duobus quibz maledixit. ppter qd̄ v̄si lacerauerūt eos: vt b̄ infra. iiiij. li. ca. iij. erant. n. illi filii ydolatrarii & ydolatriam fac̄ addiscētes: erāt n. d̄ bethelebdi colebat v̄nus vitulaū reus. vt dcm̄ e. s. xij. ca. h̄ credendū q̄ v̄bz dñi in eo fuerit adimpletū. c. Et vereli. in in isrl̄ sep. mi. v̄roꝝ hoc etiaz d̄ ad helie consolat̄ q̄ cū eo adhuc ēent in isrl̄ mlt̄ ab idolatria mūdi. d. Osculans manū. s. ydoli ad eius reue rentiā: vel osculans manuz. p̄p̄ia. f̄m q̄ d̄ Job. ix. Si vidi sole cum fulgeret: & luna incedente clare: & osculat̄ suz manū meā in signū re uerejtie. vñ ibi sub did. Qd̄ est iniqtas pessima. i. idolatria e. Profec̄tus g. h̄ p̄ter ponit mādarī dñi executio per he lyā: vngēdo heliseū in p̄phetā. quē p̄ rep perit de tribz d̄c̄l̄ cum d̄. f. Q̄uisit palliū suū sup̄ eu. bec. n. palliū imposi tio vocat̄ vñctio vel etiā cū hoc vñxit eū l̄ nō sit scriptū. q̄ non oia scribunt̄: q̄ aut̄ vñxerit azahel: nō b̄ nisi qd̄. j. iiiij. li. ca. viij. dr. q̄ heli seus eius discipul⁹ dixit ip̄i azahel ip̄z fore regē syrie. & for te tunc vñxit eū l̄ n̄ sit scriptū. de Iehu ho scribit̄. j. iiiij. li. c. ix. q̄ heliseus misit vñū de filiis p̄phetařū ad vngēdū eū regē sup̄ israel. g. Q̄ui sta. reli. bo. cu. p̄ helyā. volens oīno adherere ei: motus instinctu sp̄issanci. h. Tuit̄ par bou & mactauit̄. p̄ gaudio. n. sue vocatōis fecit cō nivū socijs suis & vicinis. i. In ca. xix. vbi d̄ i postil. Altaria tua dñe destruxerūt. nō loquit̄ hic de altariibz q̄ erant in ierusalem.

Actionabilit̄ p̄t̄ dici q̄ hic loquit̄ helyas d̄ ip̄is al taribus isrl̄. l̄. n. ip̄a altaria nō ēent destructa rea lter. tñ erant destructa f̄m opinionē & affectōz ido latrari. idolatre. n. ip̄a destruerēt si possent. & inquāt̄ in ip̄is erat illa vestruebat. qui. n. vitulos colebant publice in cōtemp̄t̄ dei quantū in se erat destruebat altaria dei. i. totū cultū diuinū fatebantur eē inanē. & iste mod⁹ in telligendi p̄t̄ ex eo qd̄ sequit̄. s. Et p̄phetas tuos occidērunt gladio. non. n. legitim⁹ q̄ tempe helye seu ante ip̄ius t̄ps aliqui p̄phetařū fūlſent occisi gladio. h̄ hoc ē intel ligendū mō p̄dictio. s. q̄ achab & iezabel quantū in se erāt occidebant p̄phetas dñi. tñ reputando eos vanos. tñ er-

am appetebant eos p̄ interfectōem.

Explica corectorij. Hogen. **N**ca. aut̄. xix. destructōem altariū del de qbūs cō questus fuit helyas postil. exponit de reali destrū ctōe. bñr. aut̄ de intentionali.

Caplm. xx.

est: & vxores tae & filiū tui optimi mei sunt. Rñdit̄ rex israel. Juxta verbū tuū dñe mi rex tuus sum ego & omnia mea. Reuertētesq̄ nancij dixerunt. Hec dicit benadab qui misit nos ad te. Argentū tuum & aurū tuum & vxores tuas & filios tuos dabis mihi. Cras iḡr hac eadē hora mittam seruos meos ad te: & scrutabun̄ domū tuā & domū seruoꝝ tuorū & omne qd̄ eis placuerit ponēt i manibus suis & auferent. Vocauit aut̄ rex isrl̄ oēs seniores fre t aut. & niaduertite & vide te: qm̄ insidieſ nob̄. Misit em̄ ad me. p̄ vxoribz meis: & filiis & p̄ argento & auro & nō abnui. Dixerūt̄ om̄nes maiores natū & vniuersus populus ad euz. Non audias nec acq̄escas illi. Rñdit̄ nūcijs benadab. Bicite dño meo regi. oia ppter q̄ misisti ad me seruum tuū i initio faciā. hāc aut̄ rē facere si possuz. Reuersiq̄ nūcijs: retulerūt ei. q̄ remisit & ait. Hec faciat̄ i mihi dīt̄ & hec addant si suf fecerit puluis samarie pugillis oīis ppli q̄ sequit̄ me. Et rñdēs rex isrl̄ ait. dicite

Aproba bona dab. Postq̄ diuina puidētiā quātū in se fuit Achab a sua mali cia renocauit celestibus signis. h̄ p̄t̄ en̄ revocat in mirabilibz victorijs. lic̄ abusus fuerit vtrisq̄ beneficijs: & dñk dīt̄ ps̄ ista in duas: fīm duplices victorijs. secunda ponēt̄ ibi: Et ecce p̄pheta vñus. anxiebat aut̄ achab: tū q̄ nō habebat pplm̄ ut posset resistere. tum q̄ nō poterat pacem nisi valde graue habere. & hoc ē qd̄ dicit̄ tur hic. b. Hec dicit̄ bena. z̄. Achab. n. p̄mo misserat nūcios ad benadab p̄ pace requirenda. et iste rñdit̄ ista que dīcta sunt. **A**udiuit̄ rex isrl̄ iuxta verbū tuū. nō dicit̄ fīm verbū tuū totalliter. q̄r bñi concedēbat ei aurū & argen tū & bona mobilia: nō aut̄ vxores & p̄t̄ eros. iō subdit̄.

d. Tuū sum ego & oia mea. nō aut̄ vñctio & liberis: h̄ benadab huic oblatōi non assensit: mō tonū habere voluit & absq̄ dilatione. iō subdit̄. Cras iḡt̄ r̄c. & patet l̄fa. **e.** Vocauit aut̄ rex isra hel om̄nes seniores terre. vt haberet consiliū cum eis. q̄r erat in arto positus. ppter multitudinē exercitus regis syrie quā formidabat. & propter pacem duraz quam rex syrie volebat. f. Niaduertite & videte qm̄ iūsidieſ nob̄. volens auferre vxores & filios: vt sic non remaneant in terra: qui possunt eam defendere in futuro: & sic obtinebit eam. p̄ suavoluntate. g. Non audiās nec acq̄escas illi. magis enim volebant se exponere periculo belli: quia sicut vulgariter dicitur: melior est bona guerra q̄ mala p̄x. Ideo respondit̄ achab. h. Hanc autem rem facere non possum. propter quod rex syrie indignat̄ & s̄ sua multitudine nimis cōfidens dicit. i. Si suffecerit & accipitur hic si p̄ non. k. Puluis samarie pugillis oīis p̄t̄. vocatur autem hic puluis samarie terre quam ci uies portauerunt iuxta muros in magna quātitate: ad h̄ q̄ muri ēent fortiores ad sustinendū iectus machinarum

Liber

et ad hoc quod illi de ciuitate per illam terram apposita possent faciliter ire usque pro pugnacula muro ad defensionem ciuitatis. **Dixit** igit benadab se faciendo: quod tanta multitudine erat in suo exercitu: quod si quilibet acciperet pugillum de terra impletum fossata et fieret aggeres ita magni exterius sic fecerat ciues in terro per hoc innuens quod statim caperet ciuitatem cui rident achab. **I** **N**e glo. accin. equum discinctus. accinctus domini ille qui vadit ad plenum. Discinctus vero qui iam depositum arma obtenta victoria per hoc insinuans spiritum benadab quod non debeat gloriari ac si iam ceperisset ciuitatem. **M** Circumdate ciuitatem. ponendo machinas ad innundandum eam. **E**t ecce propheta unus accedens ad achab regem israel dicit ei. **H**ec dicit dominus. Certe vidisti oem multitudinem hanc nimiam. Ecce ego tradam eam in manu tuam. cuius causa subdit. **O** Et scias quod ego sum dominus et resilias ab idolatria. **P** Et ait achab per quem. quod videbat sibi impossibile propter populi sui paucitatem quod prophetata ad eum assecrandum explicauit nomine domini. **Q** **H**ec dicit dominus per pedissequeste. id est armigeros principum de terra israel. ut cōiter expōit rasa. **D** quod hoc intelligunt filii nobilium quod non erant de filiis israel sed erat dati ob sidere ipi achab. vii in hebreo hebrei. Per pueros principum puinciarum. **R** **E**t ait s. achab. **S** **Q** uis incipiet pliari. id est erit in prima acie. **E**t ille dicit. ut magis tibi attribuat victoria. et per hoc debet as esse deo magis gratius. **V** **E**t egressi sunt meridie. quod illa hora solēt hoies comedere. et iō minus erant parati ad resistendum. iō subdit **P** Benadab autem bis. te. et. i. vino suffusus et inebriatus. **R** **N**isi sit itaque beatus. miseratus aī ad circumdandum ciuitatem ut predictū ē. et isti nūc auerūt ei egressum achab de ciuitate. **Z** **A**pprehendite eos viuos. volebat. n. cōi populo ut in opibus servilibus in regno suo: et principales volebat interficere varijs supplicijs longa morte. certera patent. **A**ccedens autem per describit scđa victoria ipi achab

cōcessa vbi achab primo de bello futuro p̄monist. secundo victoria ei p̄dictis ibi: Et accedens unus vir deo. tertio ob tenta victoria achab abutitur ibi: Dixeruntque ei servi suis Circa primū dicitur. **b** **V**ade et confortare. accipiendo cōstantiam te defendēdi in bello futuro. **c** **E**t scito

e vi. quod facias. i. in diligēsis negligēsis in p̄uidendo tibi per viatorā quā habuisti **d** **D**ij mō. sunt dij eoz. hoc dicebat quod templū vbi colebat deus in islam erat i monte moria: et altere quod repauit helyas i monte carmeli. **E**t iō supauerat nos. credebāt. n. tanq̄ gentiles et erroris quod p̄tās dei israel se extenderet tū in montibus. **f** **A**monere. sin. et. i. p̄ncipes bellatorum quod non ita deliciati sūt reges. nec in statu tamalto possunt: et sic erunt fortires ad pugnādū et magis voluntarii: ut per hoc possint ascendere ad altiorē gradū. **g** **E**t ascē. in aphec. que ē ciuitas fortis in tribu aser. quā abstulerat syri ab hebreis: et ē sita i mōte. sed an eā ē plainicies magna vbi descendēt syri ut pugnarent cū hebreis in campestribus.

h **Q** uasi duo greges. quia hebrei erant valde pauci re spectu syrioz. ut sic victoria magis appareret ex virtute divina. **i** **E**t acce. **D**ic p̄nter victoria ipi achab p̄mitit cū dī. Et accedens unus vir dei. l. non noiet. dī tū a doctrinib⁹ cōiter quod fuit micheas filius iemla. et hoc cū dicitur hebrei. **k** **A**gnis dix. syri deus mōtiū et. quia blasphemauerunt deū israhel attribuentes ei potentiam limitatam: debellabuntur propter istam blasphemiam. dicunt enim quod cum hoc dixit eis propheta quod non parceret ipse benadab et populo eius: sed magis interficeret propter blasphemiam dei predictam. et propter hoc in hebreo ponitbis. **E**t dixit. vii in hebreo sic hebrei. Et accedens vir deo dixit ad regem israel et dixit. Hoc dicit dominus et. quod de mādaeo dei dixit ei quod victoria illi daret. et quod syris deuictis non parceret. certe patent usque ibi.

Règū. III

IEt ce. m. sup. xxvij. m. solebant. n. fortificare murū ad se defendēdū intra ciuitatē. h̄ q̄ edificiū erat antiquū ex cōcussione & dei voluntate cecidit sup blasphemos.

m. In cu. qđ erat intra cu. i. in loco valde secreto. Iosephus aut̄ dicit q̄ cū paucis sibi fidelissimis intravit lo-

cū subterraneū se-

crenū. cuī ingressus

erat intra cubiculū

n. Dixeruntq̄ ei ser-

ui sui. Hic p̄sequen-

ter achab victoria si-

bi data abutit in di-

missiōe blasphemis:

quē occidere tene-

bat de mādato dei.

o. Audiuim⁹ q̄ re-

ges isrl̄ cle. sunt. dīc

n. seneca in li. d̄ cle

metta q̄ nullū ex oī

bus magl̄ decet p̄n

cipē q̄ clemētia. tñ

sp̄ cū ea d̄ eē iusti-

cia. aliter nō eē vir-

tiosa. t̄ iō in apōsi-

to magis fuit demē

tia p̄cendo blasphe-

mis h̄ dei & iusticiā

q̄ dixit achab. **p.**

Si adhuc vi. fr̄ me⁹

est. i. yolo facere pa-

cē cū eo & p̄federati-

one. **q.** Qđ acce-

perū viri. i. serui be-

nadab. **r.** Pro-

omine. est at omē

fin q̄ dicit Valeri⁹

maximus verbū ex

insperato planū: lex

quo sequit bonum

aliciens vel aliquo-

rū. t̄ tuc d̄ oē illius

vel illoꝝ. t̄ ponit ex

emplū de romanis

querentibus locuz

aptūt ibi manerēt

& ciuitatē edificarēt

& cū venissent ad lo-

cū vbi nūc ē romā:

vepillariū q̄ p̄cede-

bat fixit vexillū i ter-

ra. d. Stemus. q̄ h̄

optime manebim⁹

& hoc verbū fuit ac-

ceptu. p̄ om̄ine.

s. Et festinā. ra. t̄c.

tanq̄ firmiter dcm̄

ne posset retractare

t. Atq̄ dixerūt. fr̄ tuus benadab vinit. ac si. d. sicut dixi-

sti ex nūc ē fedus inter te & ip̄m. **v.** Et le. eu in cur. suū

pacifēr honorifice recipiēs ip̄m. **x.** Et pla. fac tibi in

damasco. l. In ciuitate in ea regia fac for̄ rerū venaliuꝝ. vt

inde recipias tributū tanq̄ h̄ns in regno meo p̄ncipale

dominiū. Dicit aut̄ ra. sa. hic q̄ nō habebat in aio h̄ face-

re. sed intendebat achab decipe. **y.** Tunc vir qdaz

q̄ diuina puidētia reuocauit achab quantū in se fuit si

gnis & rictorū mirabilibus. hic p̄n̄ cū reuocat cōmina-

tōibus. & p̄ cōminat ei morē in psōna p̄pria. sc̄dō cū h̄dē

in uxore & ple sua ca. sequēti. Circa p̄lm̄ sc̄ndū q̄ pro-

phetā de mādato dñi voluit. p̄ponere ip̄i achab pabolam

& quā ignorans h̄ seip̄m daret sniam. sicut nathan p̄posu-

it ip̄i dd. vt h̄. s. q̄. l. xij. ca. & iō ad p̄ponēdū p̄ disponit q̄

plagā suscepit cū d̄. **z.** Dixerūt ad so. su. in ser. dñi p̄cu.

me. at ille noluit. ex quodā horōre. **a.** Cet ast. q̄ nō-
luiti t̄c. & p̄cutiet te leo p̄pter p̄cm̄ inobedientie. q̄ eū co-
gnoscet & sciebat eē p̄pham dñi c̄st̄ est in oib⁹ obediē-
dū cū sit dñs vite & moris: sanitatis & infirmitatis. Cetē
ta patēt vsc̄ ibi. **b.** Et mu-

tauit pāno. l. inu-
lurōe pannī. q̄ ligā
uit caput suū vulnē-
ratū: sicut soler fieri
ita tñ q̄ ex illis ligā
mibus facies p̄ ma-
gna p̄e erat op̄era
ne achab eū cognō-
sceret & sic ad pabo-
lā p̄positā r̄nderet: si
cui vni de p̄p̄lo qui
ppha nō nō eēt.

c. Cunq̄ fugis. t̄c.
adduxit eū. s. captū

d. Custodi vi. istū.
sub pactō q̄d sequi-
tur si l̄fa. & subintellē-
ligit. & sic recepi eū.

e. Et ait rex isrl̄ ad
en. hoc t̄c. ignorās
q̄ p̄ ip̄o dicere. vbi
etia cōsiderandū q̄
ista pabolā vera eē
in sensu p̄ quo p̄po-
nit. s. p̄ achab & be-
nadab. sic & pabolā
soothan filii hiero-
baal q̄ h̄. Tudi. ix.

Dixeruntq̄ oia ligā
ad rānū. Denit im-
p̄era sup nos. de si-
chimicis & Albime-
lech. p̄t ibidē ple-
nūs fuit dictū. In

hoc. n. cōsistit veri-
tas pabolā q̄ sit ve-
ra in sensu p̄ q̄ ponit

ur. **f.** At il. ita. t̄c
in hebreo h̄. & amo-
vit pannū seu ligā-
mentū de facie sua;

vi cognitus a rege
pabolā ad p̄positū
applicaret. d. g

Quia dimi. vi. di.
morte. p̄p̄ dei blas-
phemā: & ei⁹ sniam

h. Benadab tibi de-
nunciata vt eā exēq-
teris. b. Erit aia

tua. l. morteris. iste
nō fuit idē p̄pheta q̄

dēnūcianerat sibi dei vicitā & dei sniam de benadab.

i. Reuersus ē iḡ t̄c. audire cōtēnēs t̄c obſtinat⁹ i mā-
licia sua. **k.** Furibūd⁹. dicit iosephus q̄ incarcerauit
p̄pham. **l.** In ca. xx. vbi d̄ in postil. Postq̄ dñia p̄-
uidētia quantū in se fuit achab a sua malicia reuoca-
uit celestib⁹ signis. **m.** Id dicitur
dñia p̄uidētia quātū in se fuit reuocasset achab
a sua malicia: vt d̄ in postil: in dubio fuisse reuoca-
tus. Nā vt eccia cārat diuina p̄uidētia i sua dispō-
ne nō fallit. vñ meli⁹ dicit q̄ dñia p̄uidētia fec̄ supnālis
siḡ sufficiētia ad reuocātōz achab si ip̄e nō fuiss̄ obſtinat⁹.

n. In ca. xx. vbi postil. primuādo dīc q̄ p̄pus. **o.** Replica-

dētia diuina quātū i se fuit achab i sua malicia reuoca-
uit celestib⁹ signis. **p.** Ut nō sit eū capte in sermōe

q̄ dixit quātū in se fuit volens q̄ per hoc circumloquat

Liber

voluntate dei beneplacita. et ita achab fuisse couersus.
q; illa voluntas s; efficax est. h; bur. noluit aduertere natura terminorum theologicalium q; voluntas signi p;cipiendo p;stulendo et p; pot facere qd; in se est: sicut voluntas b;niplaciti. et ita vere d; deus quatu; e; in se vult o;es hoies saluos fieri. sed defectus e;

ex pre hoim n; dei:
q; n; o;es hoies salui stant. Hec igitur burg. obiectio potius est pueriliter tentativa: q; veritatem inquisitiva. quem modum valde reprehendit.

b. Hiero. et bearus aug. de doctrina christiana. ca. xxij.

A **O**st verba. b
p; p;fir addid se cuda cominatio facta ipsi achab de morte eius vtoris et plis circa quam sic p;cedit q; p; ponitur ipsius achab noua p;uaricatio. secundo ponit pene comminatio ibi. Facte igit. tertio executio seni inflictio. ca. xxij

Nova p;uaricatio ipsius achab fuit: q; postea multipliciter deu offendereat per idolatria innocentem occidit p;p hereditatis sue occupiam. et p;tz l;ra vsq; ibi. b Propitius sit r; et p; p;cio vel hereditate alia. terra. n. isrl pro p;ue erat ipsius dei. p;pter qd; n; poterat simpliciter vendi: h; solu vsq; ad tubilem sicut h; leuit. xxv. et i; nec illud cocedebat in legem nisi in necessitate. naboth aut erat dunes. propter qd; n; erat compulsus hereditates suam vendere. Nec etiam volebat eaz ad perpetuum h;re. c Et p;scies se r; ex idignatorem impatieta ex hoc p;tz q; rex n; potat. accipe agros subditorum suorum. p; voluntate sua.

Grandis auctoritas es. ironice loq; ba;f. q. d. ex regia po testate posses ea de faciliter habere.

e S;cripsit itaq; r;. signauit eas anulo eius. q; antiquitus in anulis p;ncipu erat impissio ad l;ras signandum. et ex hoc p;tz q; iste l;re de morte naboth fuerunt facte et misse de eius scitu et voluntate. f P;redicte ieunium. hoc ei faciebat indei qn; iudicium de aliquo magno scelere debe

Ost verba at hec tpe p;ullo vica erat naboth iezrahelite q; erat i; iezrahel iuxta palaciu achab regis samarie. Locutus e ergo achab ad naboth dicens. Da mibi vinea tuam ut faciam mihi ortu oleum: q; vicina e et p;pe domu mea. Baboq; tibi p; ea vineam meliore. aut si c;modi tibi putas argeti p;ciu quatu digna e. Cui r;ndit naboth b Propitius sit mihi dominus ne dem hereditatem patru meorum tibi. Venit ergo achab in domu suam indignans et frenetis super xbo qd; locutus fuerat ad eum naboth iezrahelites dices no dabo tibi hereditatem patru meorum. Et p;scies se in lectulu suu auertit faciez suu ad parietem et no come dit panem. Ingressa e at ad eum iezahel vror sua dixitq; ei. Quid e; s; et vni ania tua contristata e et quare no comedis panem. Qui r;ndit ei. Locutus sum naboth iezahelite et dixi ei. Da mibi vinea tuam accepta pecunia aut si tibi placet: dabi tibi vinea meliore p; ea. Et ille ait. No dabo tibi vineam mea. Dixit q; ad eum iezahel vror eius. Grandis auctoritas es et b;ni regis regnum isrl. Surge et comedere panem requo aio esto. Ego dabo tibi vinea naboth iezrahelite. S;cripsit itaq; l;ras ex nomine achab. et signauit eas anulo eius et misit ad maiores natu et optimates q; erat in ciuitate eius et hitabant cum naboth. L;faru at h; erat sua. P;redicte ie-

bat fieri. g Et sede. fa. naboth r; et tum q; erat ve mali ribus ciuitatis. tu vt no viderent querere eius mortem sed honorum. h Benedixit. i. maledixit. sic Job. ii. B;nidic deo et morere. ppter honorum. n. maledictis e signabant indei nomine contrario. i Deu et regem. et sic accusabat d de blasphemia et de criminis lese maiestatis: et viris debebat pena mortis cetera p;stet usq; ibi

k H;obr eduxerunt eu extra ciuitatem tanq; indignu mori in ciuitate. cetera patient usq; ibi. l Surrexit et descendebat r;. hic est duplex opinio hebreu. Aliqui dicunt q; p; criminib; impositis ip; naboth: bona eius omnia erant confiscata h;uano iudicio. et i; rex descenderat ad possidendum tanq; sibi acquisita. Zl;ij dicunt q; Naboth fuit fr; patris achab. et q; p; criminib; sibi ipositis no solu fuit ip; lapidatus h; et filii eius cu eo. sicut et de Achab. d. vij. Et i;o Achab eius nepos descendebat ad possidendum tanq; heres. qn remaserat aliis ppi quior. et huic dco cordat qd; d. j. iii. li. ca. ix. Si n; p; sangue naboth et pro sanguine filiorum eius: quem vidi heri ait d;ns reddam tibi in agro isto. m Fa cies e igit. h post p;uaricatiem achab describis pene consequentis cominatio cum df.

n Occidisti. quia sicut dictum est. et p;tz ex hoc loco q; sit tere mortis naboth de scitu et voluntate. Achab facte fuerunt et misse. o Insup et possedi sti. valde inique.

p H;ec dicit vnsi loco hoc r;. Dicunt aliqui q; si accipiat sanguis achab in p;sona: tuc li in hoc loco non desi gnat locum signatum sed regionem. quia sicut dicitur consequenti. Currus ubi fluxerat sanguis achab lotus fuit in piscina samarie. et ibi linxerunt canes sanguinem sic ablutum. si aut accipiat sanguis achab in p;sona filii sui. cuius

Regū III

sanguis erat quod dāmō sanguis p̄fis: sic l̄y: hoc loco: si-
gnat locū tētermatiū ubi lapidatus fuit naboth: p̄t p̄z
l̄.iii.ca.ix. Ha. sa. d. q̄ de sanguinē naboth in p̄sonā p̄o-
p̄la intelligit. q̄ in eodē loco canes l̄inxerunt sanguinē
achab ubi p̄us lambuerūt sanguinē naboth. qualiter aut̄
istud possit intelligi
videbis ca. sequēti.
¶ Num inuenisti
me inimicū tibi. ita
est in hebreo & in li-
bris correctis. & est
sensus: nunq̄d inue-
nisti me tali q̄ de-
beres mīhi inimica-
ri. r. **¶** Qui dicit i-
nueni. ed q̄ es inimi-
cū dei cuius sum ser-
vus. vñ subdit. s.
Ego q̄ venūdat̄ sis
r̄. sicut n. res vēdi-
ta transit i dominiū
& possessionē emen-
tis sic achab videba-
tur totaliter subdi-
mis incolis & servi-
ens eis. t. **¶** Et de-
metā posteriora tua
r̄. exponat sicut. s.
de Hierobo:rāz ba-
asa. **¶** Et pec. fe-
cit israel. nō solum
in cultu vitulorū: sic
alij reges p̄cedētes.
h̄ etiā in cultu baal.
a Canes comedēt
iezabel. hoc fuit im-
pletū tpe iehu. vt h̄
infra.iiij.li. ix.ca.
b Igit̄ nō fuit alk-
r̄. s. in regibus sp̄m
p̄cedentib̄ q̄ intro-
duxit cultū Baal i
regnū suū ad incita-
mentū vxoris sue.
sicut. s. dcm̄. e. xvij
& hic reperitur. **c**
Itaq̄ cū au. achab
ser. istos. s. Helye d
more sua & posteri-
tatis sue. **d** Sci-
dit ve. suam r̄. in si-
gnū pñie & humili-
tions cora deo. ista
pnia fuit timore
pene. vt cōiter dicit
Hec obstat q̄d subdi-
tur & p̄ ea dilata ē
deletio domus sue.
q̄ talis pnia l̄z non
sit meritoria gratie
& euasōis pene eter-
ne: tñ bene ē merito
tia aliquā dilatōis
pene tgalis. Alij at̄
dicit q̄ fuit vera pnia: h̄ ad horā. q̄ nō pmansit in ea. sed
magis reuersus fuit ad mala p̄terita. **e** Nō inducam
malū. s. deletōis domus sue in diebus suis: h̄ in dieb̄ fi-
lii sui. vt h̄ infra. iiij.li.ca.x.
f Ransierūt iḡ. decripta cōminatōne pene ip̄ius
achab. h̄ p̄nūt eius infictio q̄rum ad p̄sonāz
achab. & p̄ describit eius occisio. scđo iosaphat re-
gis inde cōditio ibi; Josaphat vñ. Circa p̄mū sc̄dū q̄

achab fuit occisus in bello q̄d monū 3 regē syrie. & tō p̄
describit bellī tractatus. scđo cōgressus ibi: **¶** Escēdit iraq̄
In tractā vñ bellī p̄ requiris auxiliū. scđo consiliū ibi:
Dixitq̄ iosaphat. Circa p̄mū dr̄. **¶** Transferūt lḡe
tres anni. a tpe q̄ achab dimisit abire benadab. vt dcm̄le
s. xc.ca.itā q̄ lapi-
dato Naboth fuit
media inter illā di-
missionē. & istō bel-
lū. in anno autē ter-
cio descendit Josa-
phat rex iuda ad re-
gem isrl̄ ad vidēdā
eū: q̄ erant cōfede-
rati adiuvicē. & fili⁹
iosaphat habebat si-
liam achab vxorez.
¶ Ignorat̄ q̄ no-
r̄. q. d. non debetis
ignorare. erat n. cl-
uitas sacerdotiis: &
refugij. vt h̄ deu-
tro. iiiij. & Josue. xx.
¶ reges syrie absti-
rānt eā a filijs israel
& id achab volebat
eā recuperare: & ait io-
saphat regredō ei⁹
auriliū q̄ ei cōcessit
dicens. **c** Sicut
ego sum ita et tu. i.
vnū sumus. ad hoc
q̄ vnus p̄sequat ne-
gocia alteri⁹ & econ-
verso. **d** Dicitq̄
iosaphat. h̄ p̄nū que-
rit z̄siluz. iosaphat
. n. q̄ erat fidelis cō-
siderans p̄icula bel-
li volebat sup̄ hoc
audire verbū dñi. **¶**
achab infidelis vo-
cauit p̄phetas baalē
q̄ p̄phetabāt spiritu
maligno. **e** Qui
rñderūt: ascende: et
dabit eaz do. in ma-
re. ista xp̄o erat du-
bia h̄ns duplice in-
tellectū sicut & ista
dlio te eacida: ro-
manos vincere pos-
se. q̄ fuit rñsto dñ-
nis in idolo. p̄ quaz
poterat intelligi q̄
iste viceret romāos
vel econverso q̄ ro-
mani vincerēt eaci-
dā. ille iḡ accipies
i sensu q̄ videbas p̄
se pugnauit h̄ romāos
& fuit deuictus
fin intellectum de-
monis. & sic fuit in
xp̄isto. **¶** Dabit eā in manū regis. poterat intelligi d̄
rege syrie vel rege isrl̄. p̄phete aut̄ baal & achab accepēt
eam in sensu falso. **¶** Non est hic p̄pheta dñi. q̄ io-
saphat abhorribat p̄pheta Baal.
¶ Remansit vir vnus per quē possum⁹ ec̄. sed ego odi-
cum: eo q̄ sibi dixerat. Erit anima tua pro anima eius.
vt habet sup̄ia. xx.ca.cetera patent vñq̄ ibi.
i Fecit q̄z sibi sedechias fili⁹ chenā cōmū ferrea

Liber

att. Nec dicit dñs r̄c. sicut n. pphē dñi aliqui pphetabant
 nō solū verbis h̄ etiā sensualib⁹ signis. et sicut hieremias
 posuit catenās in collo suo. vt h̄ Hiere. xxvii. ca. c. sic
 etiā falsi pphete ut magis eis credere. cetera patēt vñqz
 ibi. a. C̄lscende et vade pspere. hoc nō dixit assertiuē: h̄
 magis negative vel
 optatine. vt sit sensus vñtā sic posses
 tre. et hoc p signa p-
 cepit achab. pphē qd̄
 adiurauit pphaz ut
 dicere clare verita-
 tē. et tūc dixit. b.
 Didi cūc. isrl disp.
 i. fugientē de plio.
 qz sicut veniūt ad p-
 liū vñste: ita fugiūt
 disspe. c. Quasi
 oues nō ha. pastore
 i. dice. et p hoc des-
 gnabat iñius regis
 achab morem. d.
 Reuertat vñusq. r̄c
 qz hoc oñdit pphba qz
 solus achab erat in
 hoc plio moriturus
 h̄ h̄v̄ eē pphetia mi-
 chee. qz dixit. s. xx.
 qz dimisisti virū di-
 gnū more d̄ manu-
 tua: erit aia tua pro-
 sia eius. et pp̄stū
 pphlo eius. ad hoc
 p̄t dici qz ibi desi-
 gnauit tm̄ morem
 achab. et ppter h̄ dixit.
 erit aia tua. non
 sūt hoc dixit de po-
 pulo erūt aie popu-
 li tui r̄c. et sic desi-
 gnauit tm̄ pp̄pli fugā. alr̄
 soluit ra. sa. d. qz san-
 guis Michæa iusti-
 exiens de capite ei⁹
 qn̄ vulneratus fuit
 a socio suo i sermo-
 ne dñi. vt h̄. s. xx. c.
 expiant morte cō-
 minata pphlo nō at
 iñi achab. e. Nū
 quid n̄ dixit tibi. q.
 d. iste falso pphetat
 mibi malū ex odio.
 et iñ ppheta declarauit
 modū deceptio-
 nis achab dicens.
 f. Didi dñm super
 solū excelsū sedē-
 tē. in silitudine ipm̄
 repitante et hoc exteris formata. vel interius in imagi-
 natōe pphete. intellexit tñ quid talis silūtudo signaret. et
 alie que cōter ponunt. g. Et oēm exer. celi. i. multitu-
 dinē angelorū. h. Ad dextris. qz ad bonos angelos.
 i. Et a sin. qz ad malos. qz dicunt deo assistere. eo qz in
 pluribus sunt executores diuine iusticie. vñ Job. ii. dicit
 Cū venissent filii dei et starent corā dño affuit inter eos et
 satan. k. Et ait dñs qz decipiet achab r̄c. p hoc et p sl
 lud qd̄ dñ. j. Et dixit dñs deci. et pua. r̄c. nō ē intelligēdū
 qz falsitas siue falso reuelat a deo: vel de ei⁹ mandato:
 cu sit veritas p eentia. h̄ p hoc intelligit pmissio diuina. qz
 iusto iudicio deus pmissit malos boies decipi s demo-

nibus q n̄ hñt pñtē alsquid faciēdi nisi quātū phe pñtē.
 tit. l. Egressus ē aut spūs. s. malus. iñ subdit.
 m. Ero spūs mē. r̄c. et ex hoc p̄t falsitas dicti ra. sa. qz
 dixit hunc fuisse spm̄ naboth defuncti: qz naboth fuit iñst⁹
 et p pñs spiritus eius erat in pte iustor. Preterea aie pse
 ctōz nō loquunt in
 pphis falsis. h̄ ange-
 li mali qn̄ a deo per
 mittunt. n. Per
 cissit micheā. volēs
 oñdere qz eē falsus
 ppheta. tñ qz man⁹
 sua nō aruit sic ma-
 nus hieroboā extē-
 la h̄ ppham dñi. vt
 h̄. s. xlii. ca. tñ quia
 fm appārentiā mi-
 cheas videbat loq
 h̄ dicum helye qui
 erat maior pphba. qz
 dixerat in hoc loco
 in quo linxerūt ca-
 nes sanguinez Nab-
 both: labēt sanguinē
 achab qz locuse
 luxia iezrahel. Mi-
 cheas autē dicebat
 eū interficiendū in
 ramoth galaad. et iñ
 ex hoc pñter argue-
 bat sedechias qz nec
 helye nec Michæe-
 erat credendū: eo qz
 dicta eoz discrepa-
 bant. o. Disur⁹
 es r̄c. dicūt aliq qz h̄
 fuit qn̄ iehu interfec-
 cit pphetas baal. vt
 h̄. s. iiii. li. x. c. Alij
 aut dicūt et melius
 vt vñ qz fuit i regres-
 su de ramoth galaad.
 qz tūc fili⁹ achab
 et pncipes querebat
 sedechias ad interficiendū eo qz inerat
 de eius consilio i ra-
 moth galaad ad pli-
 andū.
 p. Collite mich. et
 ma. apud āmon pñ-
 ci. cimitatis. i. pposi-
 tum regis.
 q. Macte virum
 istum in carcerem.
 ex hoc p̄t obstina-
 tio achab in malo.
 r. Et ait: audire po-
 pulis oēs. Idhuc
 em volebat loqui pphba: h̄ fuit amotus et ductus ad carce-
 rem. s. Ascendit itaqz. Hic cōsequenter describis bel-
 li cōgresus cum dicitur. t. Sume arma tua: et ingre-
 dere plūm: et induere vestibus tuis. Sic est in libris cor-
 rectis. et cōcordat lra hebraica que talis est. Immuteris
 et vade ad plūm. et tu induerestimēta tua. que sic exponit
 Immuteris. s. amouendo vestem cōem et accipiendo ar-
 ma bellica: et tu induere vestimenta tua. i. insignia rega-
 lia: que soles portare ad pñlia.
 v. Porro rex isrl mutauit habitum. i. non accepit insi-
 gnia regalia. Dicunt aliqui qz hoc fecit ad honorandum
 iosaphat qui venerat cum eo in eius adiutoriuz. et idem

Règnū III

volebat sibi attribuere pñcipalitatē belli. Alij autē discūt qz hoc videat fin apparentiā lñre. tñ intendebat aliud. s. qz pondus belli videret sup iøsaphat. Rex autē syrie r̄c. sequit. a. Nō pñ. 5 mī. r̄c. Hō autē h̄pcepti fuit. vt dñc ra. sa. qz exploratores regis syrie erāt pñtes lz occulēt; qñ mischeas dixit solū achab moriturū in illo pñlo. et cauz retulisset hoc regi syrie: dedit hoc pñceptum qz als. pbauerat ve ritatē verboꝝ. pñp̄e ppter qd̄ volebat se eis cōformare. b. Et exclamauit iøsa pñbat: inuocādo dñm auxiliū: et ele uando suū vexilluz sicut solet fieri in ta libus. et pñ hoc intellexerūt pñcipes regis syrie qz esset rex iuda. c. In incertū sagittā dirigens. qz mittebat sagittā z multitudine. nō z aliquā determinata psonā. d. Et a ea. pñcū. re. isrl. Ifa p cassio lz fuerit calu olis ex pte sagittāz qñ dirigebat sagit tā ex intentō ad re gē isrl. nō tñ fuit ca finalis ex pte dei qui hoc pñordinaverat. e. Inter pulmonē et stomachū. iij. pñl. xvii. dñ. Inter cer uicem et scapulas: et vtruncū fuit verum qz sagitta a pte an teriori intravit pñ pulmonē. et in par te opposita exiit supius versus scapulas. qz ille sagitta pñdebat se inaltādo quia iste sagittator erat de peditibus: et rex isrl pugnabat in alto stans in cur

ru suo. In hebreo hñ. Inter squamas et loricaꝝ. hñbāt. n. sup loricā armaturā de laniibus ferreis ad modū squa marū factis et vna fuit elevata seu amota a loco suo. et sic sagitta intenit ibi loca intutata et armis nudata: vel foramina lorice discoopta. et sic facilē intravit et pñrauit re gē mō pñdicto. et sic trāslatio nñra nō discordat ab hebreo i sñia: sed nñra designat pñcussionē in corpe. Ifa vñ hebraica in arabis. f. Ejice me de exercitu. nō simplē hñ de pñma acie in qua erat vt eēt in alia posteriore: in qua nō sic impugnaret. et posset magis occultare se eē taliter vulneratu. lñ sequit. g. Et rex isrl r̄c. ne sui aduerteret illū leta liter vulneratu. et fñgeret de pñlo. cetera patet vñqz ibi. h. Et lñxe. ca. r̄c. in eadē regiōe in qua interfecitus fuit naboth. put expositiū fuit ca. pñce. fin vñ modū. qz sama ria vñ lobis fuit currus a sanguine achab. et iezabel vñ lapidatus fuit naboth: distat qz. xv. miliaribz qz faciūt. viij leucas. i. Et habe. laueret r̄c. in hebreo hñ. Et armatu ras lauerunt. s. qz sanguine achab. k. Iuxta ver. dñi r̄c. l. Ap̄ locū in qz lapidatus fuit naboth; fin qz dixerat dñs p

helyā. Qualiter autē hoc fuerit sciendū qz achab habebat domū regis in samaria et iezabel. et vinea naboth sezrac lite erat pñp̄e domū illā qz erat i israel. et ibi erat armamē tarū regis. ppter qd̄ ibi ponata fuerūt arma in qbus vul neratus fuerat et ibi lora a sanguine achab quē lñxerūt

canes in loco der minato. vñbí fuerat interfecitus naboth et tñ scriptura fecit distinctiōem inf lo turā currūz et armō rū. d. qz arma fuerit lora iuxta vñbí dñi: et fin hoc verificat dictuz ra. sa. dicētis qz sanguis achab in glōna pñp̄ia intelligit cuz dñ. s. pñc. in loco in quo lñxerūt canes sanguinē na both r̄c. sicut ibidez dicerūt fuit. k. Et domus ebur. quaz edificauit. qual autē fuerit domus ista nñ hñ ex scriptura. hñ de ipa sit hic mētio no rando achab de ci ristate excessiva i qnō modicū ē pec catū. l. Nōne hec scripta sunt in libro ex hoc pñz qz liber hñ allegatus nō ē idēz qd̄ paral. in qz nullas fit mentio dñ ista domo eburnea. hñ alt̄ est liber a nabuzar da combustus. vel a syrijs. nec postea fuit rep̄tus. m. Josaphat vñ. hñ pñe quēter ponit sp̄ins iøsaphat regis iude cōditio. cui vita cō mendat: excepta fa miliaritate quā ha buit cuz achab ido latra. et excelsorper missione. iñ subdit.

n. Fecitqz qd̄ rectum est in cōspectu dñi. sicut et fecerat asa pater suus. o. Merūtamen excelsa nō abstulit. in quibus populus sacrificabat deo: tñ vt predictum est: qz ideo non erat licitum. quia prohibituz. s. post templi edi ficiōem. vt frequenter supradictum est: et quia populus erat ad hoc assuetus: idō difficile erat amouere pñpter consuetudinē: verūtamen Ezechias tempore suo abstulit: vt habetur infra. viij. libro. ca. xvii.

p. Pacemqz habuit iøsaphat cum rege israel. istud recolitur. quia inter asa patrem suum: et Haasa regem isra hel fuerat bellum. tamen de hac familiaritate reprehensus fuit per prophetam tanqz in hoc reprehensibilis. iij. Paralypomenon. xix. Impio prebes auxilium. et his qz oderunt dominum amicicia lñgeris. et idcirco iram do mini merebaris r̄c. q. Sed et reliquias effeminatoꝝ. qui autem dicantur effeminati expositiū fuit supra. xv. et licet asa eos abstulisset: non tamen totaliter: sed iste pñfecit. Nec erat tunce rex constitutus in edom a tpe dñuid quo subiungavit sibi illō regnū: et posuit ibi vñ modū pñfectū qz

Ziber

reidebat in terra rege iuda: et hoc duravit usque per annos iosephat. sed tunc regnum filii sui rebellavit edom et constituit sibi regem. ut habet i. trij. li. ca. viij. et quod hoc de illo sit hic mentio. Nec vero iosephat fecerat clavis in mari. sed confracte fuerunt diuinum iudicio. eo quod habebat familiaritatem et societatem cum ochozia rege israel.

ſm q̄ h̄.ij.pal.caſ.

. xx. et ppter hoc no-
luit secūdo associa-
ri cū eo in nauigio:
vt h̄c hic in l̄ra. a
Ochozias aut̄. b v̄l
timō agit de regno
ochozie regis israel
vt stinuet finis isti⁹
libri ad principium
quarti. et p̄z l̄ra ex p̄
dictis hoc excepto.
b **A**nno xxiij. 10.

v anno. xij. jo-
saphatē. qz sicut di-
ctu est in hoc capi-
tulo achab regna-
uit. xij. annis. et hic
dcm est qz iosophat
cepit regnare anno
quarto īp̄ius achab
et sic videt qz achab
regnauerit usq; ad
cōpletōz anni. xvij
īp̄ius iosaphat. et p̄
oñs filius achab ce-
pit regnare. xix. an-
no iosaphat. hoc p̄
solui qz regulas su-
perius datas. s. cap.
xv. qz primus ann
et vltim⁹ in qz achab
regnauit cum iosa-
phat fuerūt impfe-
cti. et iō hic nō cōpu-
ant. et si aliqua oc-
currat decetero sol-
iant qz regulas su-
perius datas.

In ca. xxij. vbi dñ
postil. studite po-
vuli oēs. adbuc.n.
voledat loqui ppbe
a h̄ sicut amotus.

Ac vba Nichee.s. Audite ppli oēs. **C**odditio.
magis prie pnt referri ad pterita.hoc ē dicere illō
qd dico regi. **H**i reuersus fueris in pace: nō ē dñs
locutus in me. **A**udite ppli oēs.q.d. sitis omēs testes q
ego dico de rege:q; nō reuertet in pace. et istum modū te
nent xp̄hete puocando testes ad sua dicta.sicut Esa.i.aui
dite celi rc. et sic nō est necessariū dicere q xp̄heta volebat
elia loqui.

Dostilla fratris Nicolai de lyra sive Regum. iij. finit.

Postilla eiusdem sup. iiiij. Reg. incipit.

Pnevaricatus est. Postq[ue] actū est. iij. li. de re-
gno biptrito tpe quo floruit. hic p[er] agitur d[omi]n[u]s
Ipo tpe quo cadere cepit. et q[ui] regnū isrl' p[ro]pus
fuit infectū idolatria q[ui] regnū iuda. ido cit[us]
defecit et captiuatū fuit. et q[ui] regnū isrl' descri-
bit sub regno iuda. sicut dc[m] fuit. s. iij. li. ca. xij. iō sub re-
gibus iuda p[er] describit detectio regni israel s[ecundu]s vscg ad re-
gni israel captiuatōem. scđo detectio regni iuda q[ui] se vscg
ad trāsmigratōem. xvij. ca. Circa p[ro]mū scienē q[ui] licet re-
gnū iuda vscg ad captiuatōem regni isrl' cucurrerū sub. viii

regibus tona regina. q: tñ sub aliqibis nshs fuit immota
tū. id iste quartus liber usq ad. xviii. ca. exclusus diuidi-
tur in sex ptes. q: p agit qd factū sit sub iorā. scđo qd sub
athalia: ca. xj. tertio qd sub ioas. ca. xij. qrrto qd sub ama-
sia: ca. xiiij. qnto qd sub ozia vñ azaria. t addit qd sub iorā

ochozias p cancellos ce-
naculi sui qd habebat i sa-
maria: t egrotauit: misitqz
nuncios dicēs ad eos. Ite
cōsulite beelzebub deū ac
caron vtrum viuere queā:
de infirmitate mea hac. an
gelus autē dñi locutus est
ad helyā thelbitē dicens.
Surge ascēde in occursum
nuncioꝝ regis samarie: et
dices ad eos. Nūquid nō
est deus in israel: vt eatis
ad consulendū beelzebub
deum accaron. Nobrem
hec dicit dñs. Be lectulo
sup quē ascendisti non de-
scendes sed morte morierē
Et abiit helyas. Reuersi-
ꝝ sunt nuncij ad ochoziā.
Qui dixit eis. Quare re-
uersi estis. At illi responderū
ei. Mir occurrit nobis: et
dixit ad nos. Ite reuerti-
mini ad regem q misit vos
et dicetis ei. Hec dicit dñs
Nūquid quia nō erat de-
us in israel: mittis vt con-
sulaſ beelzebub deus acca-
ron. Idcirco de lectulo su-
per quē ascendisti non de-
scendes: sed morte morie-
ris. Qui dixit eis. Cuius
figure et habitus est vir q

In*Portius est ergo.*
Circa primū dī. **P**revaricatis ē aut̄ moab in isrl. qz rex
moab q iuram̄tū se obligauerat & regnū suū ad serviēdū
egi israel sub tributo. h rebellauit & iuramenū fregit. q
ractio dī p̄varicatio. b **P**ostq̄ āt mor. ē achab. achab
n. fuit bellicosus. vt p̄z ex supradictis. iij. l. & habuit plu
ies victorias notabiles. & tō tpe eius nō rebellauit h tpe
līj̄ sui q erat pusillanimis. c **E**ccl̄ditq̄ ochozias per
ancellos. i. deambulatoria. d **E**t egrotauit. qz ex ca
u cōquassatus fuit. e **M**issiq̄ nūcios. de cōsilio ma
ris sue iezabel q erat idolatrie pessima. & tō fec̄ eu recur
ere ad ydolum & nō ad deū. aliqui. n. in idolis demōes da
ant r̄nsa deo p̄mitente qq maliciā recurrentiū ad idola
quā demerebāt vt in suo errore detineret. f **A**ngel⁹
ut. h p̄ūr describit helye p̄stātia mortē eius p̄dicētis cuž
r. g **N**ūqd nō ē deī isrl. q. d. vos oñdist̄ facto q cre
atis ibi n̄ eē deū q possit r̄ndere vobis. i **G**obrem.
. ppter infidelitatē. k **M**orte morier. q diuinā sen
tiā. l **H**euersiq̄ sunt nūcij. pp verbū helie eis dc̄m
t pte dāt. m **Q**ui dixit eis. h p̄ūr describit obstina
o regis volētis punire. xpham. ppter dei sententiam. pri
o tam en inquirit de glōna. d. **E**uins figure & habiūs
onimur.